

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

**Консолідована фінансова звітність
за Міжнародними стандартами
фінансової звітності
та звіт незалежного аудитора**

31 грудня 2015 року

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Консолідований звіт про фінансовий стан	1
Консолідований звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід	2
Консолідований звіт про зміни капіталу	3
Консолідований звіт про рух грошових коштів	5

Примітки до консолідованої фінансової звітності

1	Вступ	6
2	Умови, в яких працює Група	7
3	Основні принципи облікової політики	8
4	Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	21
5	Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень	26
6	Нові положення бухгалтерського обліку	26
7	Вибуття дочірньої компанії	29
8	Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	30
9	Заборгованість інших банків	32
10	Кредити та аванси клієнтам	34
11	Діяльність Групи в АР Крим	41
12	Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	44
13	Заборгованість перед НБУ	45
14	Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	46
15	Кошти клієнтів	47
16	Власні боргові цінні папери	48
17	Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	48
18	Субординований борг	49
19	Акціонерний капітал та інші резервні фонди	49
20	Процентні доходи та витрати	50
21	Доходи та витрати за виплатами та комісійними	51
22	Адміністративні та інші операційні витрати	51
23	Податок на прибуток	52
24	Аналіз за сегментами	54
25	Управління фінансовими ризиками	64
26	Управління капіталом	79
27	Умовні та інші зобов'язання	80
28	Похідні фінансові інструменти	85
29	Справедлива вартість фінансових інструментів	87
30	Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки	92
31	Операції з пов'язаними сторонами	94
32	Події після закінчення звітного періоду	96

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонерам Публічного акціонерного товариства
Комерційного банку «ПриватБанк»:

Ми провели аудит поданої нижче консолідованої фінансової звітності Публічного акціонерного товариства Комерційного банку «ПриватБанк» (далі – «Банк» або ПАТ КБ «ПриватБанк») та його дочірніх компаній (далі – «Група»), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан станом на 31 грудня 2015 року та консолідованих звітів про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід, про зміни капіталу і про рух грошових коштів за 2015 фінансовий рік, а також приміток, що складаються з опису основних принципів облікової політики та іншої пояснювальної інформації.

Відповідальність керівництва за консолідовану фінансову звітність

Керівництво відповідає за підготовку і достовірне представлення цієї консолідованої фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, а також за функціонування системи внутрішнього контролю, яку керівництво визначило необхідною для забезпечення підготовки консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

Відповідальність аудитора

Ми відповідаємо за висловлення думки щодо цієї консолідованої фінансової звітності на підставі проведеного нами аудиту. Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання вимог етики, а також планування і проведення аудиту для отримання достатньої впевненості стосовно відсутності у консолідованій фінансовій звітності суттєвих викривлень.

Аудит передбачає проведення процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум та розкриття інформації у консолідованій фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від професійного судження аудитора, в тому числі від оцінки ризиків суттєвих викривлень у консолідованій фінансовій звітності внаслідок помилки або шахрайства. При здійсненні оцінки ризиків аудитор розглядає систему внутрішнього контролю, що стосується підготовки і достовірного представлення організацією консолідованої фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, доцільних за існуючих обставин, а не з метою надання висновку стосовно ефективності внутрішнього контролю організації. Аудит також включає оцінку відповідності застосування облікової політики та обґрунтованості облікових оцінок, здійснених керівництвом, а також оцінку загального представлення консолідованої фінансової звітності.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми та відповідними і надають підстави для висловлення нашої умовно-позитивної думки.

Підстава для висловлення умовно-позитивної думки

В 2015 році та 2016 році до дати цього звіту Банк набув право власності на заставне майно для врегулювання заборгованості за кредитами та авансами клієнтам. Як описано у Примітці 4, станом на дату цього звіту керівництво Банку не завершило оцінку можливого впливу цих операцій на перелік пов'язаних сторін Групи та на відповідне розкриття інформації у консолідованій фінансовій звітності. У результаті, у нас не було можливості отримати достатні прийнятні аудиторські докази щодо повноти розкриття інформації у Примітці 31 про залишки за операціями та операції з пов'язаними сторонами станом на 31 грудня 2015 року і за 2015 фінансовий рік. Відповідно, у нас не було можливості визначити потенційну необхідність коригувань у форматі представлення залишків за операціями та операцій з пов'язаними сторонами.

Умовно-позитивна думка

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, описаного у параграфі «Підстава для висловлення умовно-позитивної думки», подана нижче консолідована фінансова звітність достовірно відображає, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Групи станом на 31 грудня 2015 року та її фінансові результати і рух грошових коштів за 2015 фінансовий рік відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо вашу увагу на Примітки 2, 4, 11 та 32 до цієї консолідованої фінансової звітності, в яких зазначено, що діяльність Групи та дотримання нею нормативно-правових вимог зазнає і може зазнавати у найближчому майбутньому впливу політичної та економічної невизначеності, що спостерігається в Україні. Ми не вносимо застережень до нашої думки щодо цього аспекту.

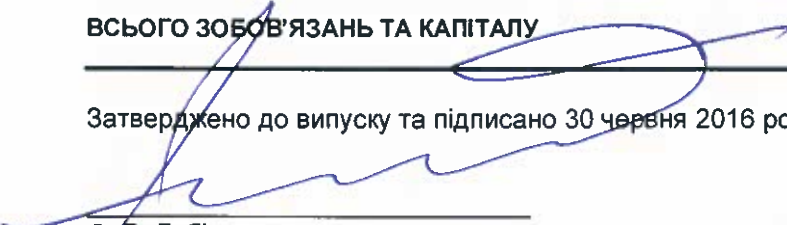
ТОВ АР "Українська державна компанія (Публічна)"

30 червня 2016 року

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"
Консолідований звіт про фінансовий стан

	Прим.	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
<i>У мільйонах українських гривень</i>			
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	8	35 609	19 582
Інші фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		238	-
Заборгованість інших банків	9	3 689	15 585
Кредити та аванси клієнтам	10	195 339	161 830
Вбудовані похідні фінансові активи	28, 29	30 673	19 978
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу		2 060	1 262
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення		766	648
Передплата з поточного податку на прибуток		102	146
Гудвіл		82	61
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	12	4 651	4 098
Інші фінансові активи		289	862
Інші активи		1 244	914
Необоротні активи, утримувані для продажу (або групи вибуття)		192	4 070
ВСЬОГО АКТИВІВ		274 934	229 036
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ	13	27 079	18 357
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	14	4 476	3 279
Кошти клієнтів	15	191 910	152 053
Власні боргові цінні папери	16	9 145	7 987
Вбудовані похідні фінансові зобов'язання	29	-	10 047
Поточне зобов'язання з податку на прибуток		-	7
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	23	1 012	784
Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	17	2 801	2 189
Субординований борг	18	9 466	5 450
Зобов'язання, безпосередньо пов'язані з групами вибуття, утримуваними для продажу		-	3 150
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		245 889	203 303
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	19	21 257	18 101
Емісійний дохід	19	23	20
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	19	-	1 000
Резерв переоцінки приміщень		568	588
Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		1 493	805
Резерв переоцінки валют		815	672
Нерозподілений прибуток		4 312	3 909
Чисті активи, що належать власникам Банку		28 468	25 095
Частка неконтролюючих учасників		577	638
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		29 045	25 733
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		274 934	229 036

Затверджено до випуску та підписано 30 червня 2016 року.

 О. В. Дубілет
 Голова Правління

 Л. І. Коротіна
 Головний бухгалтер

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"**Консолідований звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід**

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Прим.	2015 рік	2014 рік
Процентні доходи	20	30 823	25 624
Процентні витрати	20	(28 857)	(18 366)
Чистий процентний дохід		1 966	7 258
Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам	10	(6 167)	(4 689)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на знецінення кредитів та авансів клієнтам		(4 201)	2 569
Доходи за виплатами та комісійними	21	7 329	4 650
Витрати за виплатами та комісійними	21	(1 703)	(1 092)
Прибутки мінус збитки від вбудованих похідних фінансових інструментів	29	6 517	6 722
(Збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою		(1 257)	452
Прибутки мінус збитки/(збитки мінус прибутки) від переоцінки іноземної валюти		2 479	(4 154)
Інші операційні доходи		474	324
Інші (збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки		(328)	25
Прибутки від вибуття дочірньої компанії	7	227	601
Адміністративні та інші операційні витрати	22	(9 065)	(9 948)
Прибуток до оподаткування		472	149
(Витрати)/кредит з податку на прибуток	23	(197)	98
Прибуток		275	247
Інші сукупні доходи/(збитки):			
<i>Статті, які можуть бути у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Інвестиції для подальшого продажу:			
- Прибутки мінус збитки, що виникли протягом року		913	540
- Прибутки мінус збитки, рекласифіковані у прибуток чи збиток при вибутті дочірньої компанії		-	(10)
Податок на прибуток, визнаний безпосередньо в іншому сукупному доході	23	(136)	(106)
Курсові різниці при перерахунку у валюту подання			
- Курсові різниці при перерахунку у валюту подання, що виникли протягом року		660	968
- Курсові різниці при перерахунку у валюту подання, рекласифіковані у прибуток чи збиток при вибутті дочірньої компанії		(254)	(229)
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Резерв переоцінки приміщень	12	-	500
Податок на прибуток, визнаний безпосередньо в іншому сукупному доході	23	-	(89)
Інші сукупні доходи		1 183	1 574
ВСЬОГО СУКУПНОГО ДОХОДУ ЗА ПЕРІОД		1 458	1 821
Прибуток/(збиток), що належить			
Власникам Банку		326	412
Частка неконтролюючих учасників		(51)	(165)
Прибуток		275	247
Всього сукупних доходів, що належать:			
Власникам Банку		1 214	1 422
Частка неконтролюючих учасників		244	399
Всього сукупних доходів		1 458	1 821
Базисний та скоригований прибуток на акцію щодо прибутку, який належить власникам Банку (у гривнях на акцію)	19	4,62	6,37

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"

Консолідований звіт про зміни капіталу

	Прим.	Належить власникам Банку						Всього нерозподілений прибуток		Частка неконтролюючих учасників	
		Акціонер-Емісійний капітал	Емісійний дохід	Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	Резерв переоцінки приміщень	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	Резерв переоцінки валют				
<i>У мільйонах українських гривень</i>											
Залишок на 1 січня 2014 р.		16 352	20	-	562	381	308	4 755	22 378	446	22 824
Прибуток/(збиток) за рік		-	-	-	-	-	-	412	412	(165)	247
Інші сукупні доходи		-	-	-	217	424	364	5	1 010	564	1 574
Всього інших сукупних (збитків)/доходів за рік		-	-	-	217	424	364	417	1 422	399	1 821
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	19	-	-	1 000	-	-	-	-	1 000	-	1 000
Капіталізація дивідендів		1 749	-	-	-	-	-	(1 749)	-	-	-
Право на придбання акцій	31	-	-	-	-	-	-	295	295	-	295
Переведення дооцінки приміщень у категорію нерозподіленого прибутку		-	-	-	(158)	-	-	158	-	-	-
Вибуття дочірньої компанії	7	-	-	-	(33)	-	-	33	-	(207)	(207)
Залишок на 31 грудня 2014 р.		18 101	20	1 000	588	805	672	3 909	25 095	638	25 733

Примітки, подані на стор. 6-97, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"
Консолідований звіт про зміни капіталу

	Прим.	Належить власникам Банку						Частка		Всього капіталу	
		Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	Резерв переоцінки приміщень	Резерв переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу	Резерв переоцінки валют	Нерозподілений прибуток	Всього		неконтролюючих учасників
<i>У мільйонах українських гривень</i>											
Залишок на 1 січня 2015 р.		18 101	20	1 000	588	805	672	3 909	25 095	638	25 733
Прибуток/(збиток) за рік		-	-	-	-	-	-	326	326	(51)	275
Інші сукупні доходи		-	-	-	(3)	688	143	60	888	295	1 183
Всього інших сукупних доходів		-	-	-	(3)	688	143	386	1 214	244	1 458
Внески у капітал, отримані за випущені нові акції	19	3 156	3	(1 000)	-	-	-	-	2 159	-	2 159
Переведення дооцінки приміщень у категорію нерозподіленого прибутку		-	-	-	(17)	-	-	17	-	-	-
Вибуття дочірньої компанії	7	-	-	-	-	-	-	-	-	(305)	(305)
Залишок на 31 грудня 2015 р.		21 257	23	-	568	1 493	815	4 312	28 468	577	29 045

ГРУПА "ПРИВАТБАНК"
Консолідований звіт про рух грошових коштів

У мільйонах українських гривень	Прим.	2015 рік	2014 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		27 649	24 374
Проценти сплачені		(28 017)	(18 998)
Виплати та комісійні отримані		7 329	4 672
Виплати та комісійні сплачені		(1 703)	(1 102)
(Витрати сплачені)/дохід, отриманий від вбудованих похідних фінансових інструментів		(12 197)	2 519
(Витрати сплачені)/дохід, отриманий від похідних фінансових інструментів за операціями своп, форвард та спот		(293)	46
Витрати сплачені/дохід, отриманий від операцій з іноземною валютою		(1 257)	458
Інші операційні доходи		504	302
Витрати, пов'язані з персоналом		(3 612)	(3 990)
Адміністративні та інші операційні витрати, крім сплачених витрат, пов'язаних із персоналом		(4 733)	(3 671)
Податок на прибуток		(68)	(340)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		(16 398)	4 270
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення обов'язкового резерву		(57)	4 826
Чисте збільшення інших фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		(227)	-
Чисте зменшення заборгованості інших банків		18 683	11 657
Чисте збільшення кредитів та авансів клієнтам		(6 700)	(17 657)
Чисте зменшення/(збільшення) інших фінансових активів		481	(332)
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		(48)	112
Чисте зменшення заборгованості перед НБУ	13	-	(213)
Чисте збільшення/(зменшення) заборгованості перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями		638	(2 870)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		6 254	(22 342)
Чисте збільшення/(зменшення) резервів зобов'язань та відрахувань, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		454	(190)
Чисті грошові кошти, використані в операційній діяльності		3 080	(22 739)
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Придбання інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		(60)	(227)
Находження від інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу		98	740
Придбання інвестиційних цінних паперів, що утримуються до погашення		(48)	(356)
Находження від погашення інвестиційних цінних паперів, що утримуються до погашення		266	365
Находження від продажу приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання		42	26
Придбання приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання		(1 148)	(917)
Вибуття дочірніх компаній, за вирахуванням сплачених грошових коштів	7	(863)	(1 675)
Придбання необоротних активів, утримуваних для продажу		(192)	-
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(1 905)	(2 044)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Находження коштів від кредиту рефінансування НБУ	13	9 700	19 889
Погашення кредиту рефінансування НБУ	13	(1 493)	(4 791)
Емісія простих акцій	19	2 159	1 000
Залучення субординованого боргу		1 718	-
Погашення випущених боргових цінних паперів		(2 132)	(5 975)
Чисті грошові кошти, отримані від фінансової діяльності		9 952	10 123
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		3 734	8 100
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		14 861	(6 560)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	7, 8	20 461	27 021
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	8	35 322	20 461

Операційні та фінансові операції, які не потребували використання грошових коштів та їх еквівалентів і були виключені з консолідованого звіту про рух грошових коштів, розкриті у Примітці 8.

1 Вступ

Ця консолідована фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності за 2015 фінансовий рік для ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» (далі – «Банк») і його дочірніх компаній (далі разом – «Група» або «ГРУПА «ПРИВАТБАНК»).

Банк спочатку був зареєстрований як комерційний банк у формі товариства з обмеженою відповідальністю та реорганізований у закрите акціонерне товариство у 2000 році. У 2009 році Банк змінив свою організаційно-правову форму на публічне акціонерне товариство, у якому відповідальність акціонерів обмежена кількістю акцій, що їм належать, відповідно до законодавства України. Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року бенефіціарними власниками Банку відповідно до реєстрів акціонерів є пан Коломойський І. В. та пан Боголюбов Г. Б., яким станом на 31 грудня 2015 року прямо чи опосередковано належить, відповідно, 49,99% (на 31 грудня 2014 року – 45,08%) та 41,59% (на 31 грудня 2014 року – 45,08%) акцій і жоден з яких одноосібно не контролює Банк. Основні акціонери Банку не укладали договірної угоди про спільний контроль над Банком.

Нижче показано склад Спостережної ради станом на 31 грудня 2015 року:

Голова Спостережної ради:	пан Стельмах В.С.
Члени Спостережної ради:	пан Боголюбов Г.Б. пан Коломойський І.В. пан Лисицький В.І. пан Мартинов О.Г.

Нижче показано склад Правління станом на дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності:

Голова Правління:	пан Дубілет О.В.
Члени Правління:	
Генеральний Заступник Голови Правління:	пан Пікуш Ю.П.
Перші Заступники Голови Правління:	пан Гороховський О.В. пан Новіков Т.Ю. пан Яценко В.А. пані Чмона Л.І. пан Дубілет Д.О. пані Гур'єва Т.М. пан Ковальов В.Л. пан Крижановський С.В. пан Негінський Р.М. пані Шмальченко Л.О. пан Вітязь О.П. пан Заворотний В.Г.
Заступники Голови Правління:	пані Коротіна Л.І. пан Терьохін І.Л.
Головний бухгалтер:	
Керівник Департаменту фінансового моніторингу:	

Основна діяльність. Основна діяльність Банку включає комерційні банківські операції та обслуговування фізичних осіб в Україні. Банк здійснює свою діяльність відповідно до ліцензії Національного банку України (НБУ) з березня 1992 року. Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (реєстраційне свідоцтво № 113 від 2 вересня 1999 р.), що діє відповідно до Закону № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20 вересня 2001 року (зі змінами). Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 200 тисяч гривень на одну особу у випадку, якщо в банку розпочата процедура ліквідації.

Станом на 31 грудня 2015 року Банк має 30 філій і 2 589 відділень в Україні та філію на Кіпрі (на 31 грудня 2014 року – 30 філій та 2 884 відділення в Україні та філію на Кіпрі). Крім того, станом на 31 грудня 2015 року Банк має дочірній банк у Латвії (на 31 грудня 2014 року – у Латвії та Грузії) та представництва в Києві (Україна), Лондоні (Велика Британія) та Пекіні (Китай), а також консолідовані структуровані підприємства в Україні та Великій Британії. Представництва в Пекіні (Китай) знаходяться на стадії закриття. Консолідовані структуровані підприємства у Великій Британії використовуються для емісії Єврооблігацій та іпотечних облігацій. Див. Примітку 16.

1 Вступ (продовження)

Далі показані основні дочірні компанії, включені до цієї консолідованої фінансової звітності:

Назва	Вид діяльності	Країна реєстрації	Відсоток володіння	
			31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
АТ «ПриватБанк»	Банківська діяльність	Грузія	-	57,86%
AS PrivatBank	Банківська діяльність	Латвія	50,02%	50,02%

У січні 2015 року Група продала свою частку в акціонерному капіталі АТ "ПриватБанк" (Грузія) у розмірі 57,86%. Див. Примітку 7.

Юридична адреса та місце здійснення діяльності. Юридична адреса Банку на дату цієї консолідованої фінансової звітності:

Набережна Перемоги 50,
49094, Дніпропетровськ,
Україна.

Валюта подання. Цю консолідовану фінансову звітність подано в мільйонах українських гривень, якщо не зазначено інше.

2 Умови, в яких працює Група

Починаючи з кінця 2013 року, політична ситуація в Україні характеризувалась нестабільністю, включаючи численні протести проти дій влади і тривалу політичну невизначеність, яка призвела до погіршення стану державних фінансів, волатильності фінансових ринків та різкої девальвації національної валюти по відношенню до основних іноземних валют. Міжнародні рейтингові агенції понизили рейтинги суверенного боргу України з негативним прогнозом на майбутнє. Серед інших заходів Національний банк України встановив певні обмеження на обробку клієнтських платежів банками та на придбання іноземної валюти на міжбанківському ринку.

Нестабільність політичної ситуації, що спостерігалась протягом 2014 року, спричинила зміну складу Верховної Ради та Президента України. У березні 2014 року різні події у Криму призвели до приєднання Республіки Крим до Російської Федерації. Результати референдуму та анексія Криму були визнані тільки такими країнами, як Російська Федерація, Монголія, Сирія та Казахстан. Ця подія спричинила значне погіршення відносин між Україною та Російською Федерацією. Починаючи з березня 2014 року, Група не мала змоги здійснювати свою діяльність у Криму. Див. Примітку 4.

Крім того, у 2014 році суттєво погіршилась ситуація на сході України, що призвело до збройного протистояння та воєнних дій на окремих територіях Донецької і Луганської областей. Збройний конфлікт у цьому регіоні став причиною подальшого погіршення відносин між Україною та Російською Федерацією. Зростання політичної напруженості негативно вплинуло на фінансові ринки України, що призвело до суттєвого обмеження спроможності українських підприємств і банків залучати фінансування на міжнародних фондових та кредитних ринках. Ця ситуація призвела до подальшої істотної девальвації гривні по відношенню до основних іноземних валют.

Станом на дату цього звіту встановлений НБУ офіційний обмінний курс гривні до долара США становив 24,85 гривні за 1 долар США порівняно з 24,00 за 1 долар США на 31 грудня 2015 року. Позичальники Групи можуть зазнати негативного впливу погіршення фінансово-економічної ситуації, включаючи девальвацію гривні протягом січня 2014 року – грудня 2015 року. Оскільки певна частина кредитів була видана в іноземних валютах, девальвація гривні по відношенню до цих валют може чинити значний вплив на спроможність позичальників обслуговувати кредити. Керівництво Групи аналізує кредити на предмет знецінення з урахуванням зазначених вище факторів ризику.

Економічна ситуація в Україні протягом 2015 року залишалась несприятливою. Економічний спад переважно пов'язаний із різкою девальвацією національної валюти України по відношенню до долара США, яка мала негативний вплив на фінансовий сектор. Крім того, економіка України зазнає впливу торговельних спорів з Росією і падіння експортних цін на пшеницю та сталь.

2 Умови, в яких працює Група (продовження)

Активні воєнні дії припинились після підписання другого Мінського протоколу в лютому 2015 року, проте регулярні повідомлення про збройні провокації не дають можливості спрогнозувати наслідки політичної та економічної кризи і їхній вплив на ситуацію в Україні.

Остаточний результат політичної та економічної ситуації в Україні та її наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший негативний вплив на економіку України та бізнес Групи.

3 Основні принципи облікової політики

Основа підготовки. Ця консолідована фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) на основі принципу історичної вартості, з коригуваннями на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю та переоцінку приміщень, похідних фінансових інструментів, фінансових активів для подальшого продажу і фінансових інструментів, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Нижче наведено основні положення облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї консолідованої фінансової звітності. Ці принципи застосовувалися послідовно відносно всіх періодів, поданих у звітності, якщо не зазначено інше.

Банк складає консолідовану фінансову звітність відповідно до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України, затвердженого Постановою Правління Національного банку України, та інших нормативно-правових актів Національного банку України тією мірою, якою вони відповідають чинним міжнародним стандартам.

Консолідована фінансова звітність. Дочірні компанії – це такі об'єкти інвестицій, у тому числі структуровані підприємства, які Група контролює, оскільки Група (i) володіє повноваженнями, які надають їй можливість управляти значущою діяльністю, що суттєво впливає на дохід об'єкта інвестицій, (ii) наражається на ризики, пов'язані зі змінним доходом від участі в об'єкті інвестицій, або має право на одержання такого доходу, та (iii) має можливість скористатися своїми повноваженнями щодо об'єкта інвестицій з метою здійснення впливу на величину доходу інвестора. Під час оцінки наявності у Групи повноважень щодо іншого підприємства необхідно розглянути наявність та вплив реальних прав, включаючи реальні потенційні права голосу. Право є реальним, якщо власник має практичну можливість реалізувати це право при прийнятті рішення щодо управління значущою діяльністю об'єкта інвестицій. Група може володіти повноваженнями щодо об'єкта інвестицій, навіть якщо вона не має більшості прав голосу в об'єкті інвестицій. У подібних випадках для визначення наявності реальних повноважень щодо об'єкта інвестицій Група має оцінити розмір пакета своїх прав голосу по відношенню до розміру та ступеня розосередження пакетів інших власників прав голосу. Права захисту інших інвесторів, які пов'язані з внесенням корінних змін у діяльність об'єкта інвестицій або застосовуються у виключних обставинах, не перешкоджають можливості Групи контролювати об'єкт інвестицій. Консолідація дочірніх компаній починається з дати переходу до Групи контролю над ними і припиняється з дати втрати контролю над їх діяльністю.

Групі належать менше 50% прав голосу у чотирьох повністю консолідованих підприємствах. Група володіє повноваженнями, які надають їй можливість управляти значущою діяльністю цих підприємств, що суттєво впливає на їхній дохід, та спроможна використовувати їх відповідно до договірних угод з іншими акціонерами. У Групи залишаються права бенефіціара щодо діяльності цих компаній, яка переважно фінансується Групою, оскільки по суті Група має права на отримання більшості змінного доходу структурованих підприємств і, відповідно, несе ризики, пов'язані з їхньою діяльністю.

Придбання дочірніх підприємств обліковується за методом придбання. Придбані активи, що піддаються визначенню, а також зобов'язання і умовні зобов'язання, взяті на себе при об'єднанні підприємств, оцінюються за справедливою вартістю на дату придбання, незалежно від величини частки неконтролюючих учасників.

Група оцінює частку неконтролюючих учасників, яка являє собою поточну частку власності та надає їй власнику право на пропорційну частку чистих активів у випадку ліквідації, окремо за кожною операцією: (а) за справедливою вартістю або (б) за пропорційною часткою у чистих активах придбаної компанії, що належить неконтролюючим учасникам. Частка неконтролюючих учасників, яка не є поточною часткою власності, оцінюється за справедливою вартістю.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Гудвіл оцінюється шляхом віднімання чистих активів придбаної компанії від сумарної величини винагороди, сплаченої за придбання компанії, частки неконтролюючих учасників у капіталі придбаної компанії та справедливої вартості частки у капіталі придбаної компанії безпосередньо перед датою придбання. Будь-яка від'ємна сума («негативний гудвіл») визнається у складі прибутку чи збитку після того, як керівництво переоцінить, чи визначило воно всі придбані активи та всі взяті на себе зобов'язання і умовні зобов'язання, і перегляне відповідність своєї оцінки.

Сума винагороди, сплаченої за придбання компанії, оцінюється за справедливою вартістю переданих активів, емітованих дольових інструментів і понесених або взятих на себе зобов'язань, включаючи справедливу вартість активів чи зобов'язань відповідно до домовленостей про умовну винагороду, але без урахування пов'язаних із придбанням витрат, таких як витрати на консультаційні, юридичні, оціночні та аналогічні професійні послуги. Витрати на проведення операції, понесені у зв'язку з випуском дольових інструментів, вираховуються з суми капіталу; витрати на проведення операції, понесені у зв'язку з випуском боргових зобов'язань, вираховуються з їхньої балансової вартості, а всі інші витрати на проведення операції, понесені у зв'язку з придбанням, відносяться на видатки.

Всі внутрішньогрупові операції, залишки та нереалізовані прибутки за операціями між компаніями Групи виключаються при консолідації; нереалізовані збитки також виключаються при консолідації, крім випадків, коли витрати не можуть бути відшкодовані. Банк і всі його дочірні підприємства застосовують єдину облікову політику, що відповідає обліковій політиці Групи.

Частка неконтролюючих учасників – це частина чистого результату господарської діяльності та частка в капіталі дочірньої компанії, що не належить Банку, безпосередньо чи опосередковано. Частка неконтролюючих учасників складає окремих компонент капіталу Групи.

Придбання та продаж частки неконтролюючих учасників. Група застосовує модель суб'єкта економічної діяльності для обліку операцій з неконтролюючими учасниками. Будь-яка різниця між сплаченою сумою та балансовою вартістю придбаної частки неконтролюючих учасників відображається як операція з капіталом безпосередньо у складі капіталу. Різниця між отриманою від продажу сумою та балансовою вартістю реалізованої частки неконтролюючих учасників відображається як операція з капіталом у звіті про зміни капіталу.

Вибуття дочірніх компаній, асоційованих компаній та спільних підприємств. Коли Група втрачає контроль або значний вплив, будь-яка частка, що залишилась у капіталі організації, переоцінюється за справедливою вартістю, а зміни балансової вартості відображаються у складі прибутку чи збитку. Справедлива вартість – це первісна балансова вартість для цілей подальшого обліку частки, що залишилась в асоційованій компанії, спільному підприємстві або фінансовому активі. Крім того, всі суми, раніше визнані в іншому сукупному доході щодо цієї організації, обліковуються так, ніби Група здійснила безпосереднє вибуття відповідних активів або зобов'язань. Це може означати, що суми, раніше визнані в іншому сукупному доході, переносяться на прибуток чи збиток.

Якщо частка участі в асоційованій компанії зменшується, але при цьому зберігається суттєвий вплив, то лише пропорційна частка сум, раніше визнаних в іншому сукупному доході, переноситься на прибуток чи збиток у необхідних випадках.

Фінансові інструменти – основні терміни оцінки. Фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю або амортизованою вартістю залежно від їх класифікації. Нижче описано ці методи оцінки.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана від продажу активу або сплачена за зобов'язанням при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим свідченням справедливої вартості є ціна на активному ринку. Активний ринок – це ринок, на якому операції щодо активів і зобов'язань мають місце із достатньою частотою та в достатніх обсягах для того, щоб забезпечити інформацію щодо ціноутворення на поточній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку, вимірюється як добуток ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням та їх кількості, що утримується організацією. Цей принцип дотримується, навіть якщо звичайний денний обсяг торгів на ринку не є достатнім, щоб абсорбувати кількість інструментів, які утримуються Банком, і якщо заява на розміщення усїєї позиції в межах однієї транзакції може вплинути на ціну котирування.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Портфель похідних фінансових інструментів або інших фінансових активів і фінансових зобов'язань, які не торгуються на активному ринку, оцінюється за справедливою вартістю групи фінансових активів і фінансових зобов'язань на основі ціни, яка буде отримана від продажу чистої довгої позиції (активу) за певною групою ризику або від продажу чистої короткої позиції (зобов'язання) за певною групою ризику при звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Це стосується активів, які обліковуються за справедливою вартістю на періодичній основі, якщо Група: (а) управляє групою фінансових активів та фінансових зобов'язань на основі чистої позиції за певним ринковим ризиком або кредитним ризиком певного контрагента, відповідно до внутрішньої стратегії інвестування та управління ризиками; (б) надає інформацію за групами активів та зобов'язань ключовому управлінському персоналу; та (в) ринкові ризики, включаючи тривалість схильності до конкретного ринкового ризику (або ризиків), що виникає у зв'язку з фінансовими активами і фінансовими зобов'язаннями, по суті є рівнозначними.

Методи оцінки, зокрема, моделі дисконтованих грошових потоків або моделі, що ґрунтуються на нещодавніх операціях на ринку на загальних умовах або на фінансових даних об'єктів інвестицій, застосовуються для оцінки справедливої вартості для певних фінансових інструментів, щодо яких відсутня зовнішня ринкова інформація щодо ціноутворення. Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) Рівень 1 – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) Рівень 2 – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосередньо (тобто, ціни) або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та (iii) Рівень 3 – це оцінки, які не базуються виключно на наявних на ринку даних (тобто, оцінка вимагає значного застосування параметрів, за якими відсутні спостереження). Перехід з рівня на рівень ієрархії справедливої вартості вважається таким, що мав місце станом на кінець звітного періоду. Див. Примітку 28.

Витрати на проведення операції – це додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані із придбанням, випуском або вибуттям фінансового інструмента. Додаткові витрати – це витрати, що не були б понесені, якби операція не здійснювалась. Витрати на проведення операції включають виплати та комісійні, сплачені агентам (у тому числі працівникам, які виступають у якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам; збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки та збори, що стягуються при перереєстрації права власності. Витрати на проведення операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрат на зберігання.

Амортизована вартість – це вартість при початковому визнанні фінансового інструмента мінус погашення основної суми боргу плюс нараховані проценти, а для фінансових активів – мінус будь-яке зменшення вартості щодо понесених збитків від знецінення. Нараховані проценти включають амортизацію відстрочених витрат за угодою при початковому визнанні та будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи та нараховані процентні витрати, в тому числі нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премія (у тому числі комісії, які переносяться на наступні періоди при первісному визнанні, якщо такі є), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей у звіті про фінансовий стан.

Метод ефективної процентної ставки – це метод розподілу процентних доходів або процентних витрат протягом відповідного періоду з метою отримання постійної процентної ставки (ефективної процентної ставки) від балансової вартості інструмента. Ефективна процентна ставка – це процентна ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження (без урахування майбутніх кредитних збитків) точно дисконтуються протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента або, у відповідних випадках, протягом коротшого терміну до чистої балансової вартості фінансового інструмента. Ефективна процентна ставка використовується для дисконтування грошових потоків по інструментах із плаваючою ставкою до наступної дати зміни процентної ставки, за винятком премії чи дисконту, які відображають кредитний спред понад плаваючу ставку, встановлену для даного інструмента, або інших змінних факторів, які не змінюються залежно від ринкових ставок. Такі премії або дисконти амортизуються протягом всього очікуваного терміну дії інструмента. Розрахунок поточної вартості включає всі комісійні та виплати, сплачені або отримані сторонами договору, що є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Початкове визнання фінансових інструментів. Похідні фінансові інструменти та інші фінансові інструменти за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, спочатку визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс витрати, понесені на здійснення операції. Справедливою вартістю фінансових інструментів при їх первісному визнанні є ціна операції. Прибуток або збиток при початковому визнанні визнається лише у тому випадку, якщо існує різниця між справедливою вартістю та ціною угоди, підтвердженням якої можуть бути інші поточні угоди з тим самим фінансовим інструментом, що спостерігаються на ринку, або метод оцінки, який у якості базових даних використовує лише дані з відкритих ринків.

Усі операції із придбання або продажу фінансових активів, що передбачають поставку протягом періоду, визначеного законодавством або традиціями ринку (угоди «звичайної» купівлі-продажу), визнаються на дату здійснення розрахунку, тобто на дату, коли Група зобов'язується здійснити поставку фінансового активу. Всі інші операції з придбання фінансових інструментів визнаються тоді, коли суб'єкт господарювання стає стороною договору про придбання фінансового інструменту.

Припинення визнання фінансових активів. Група припиняє визнання фінансових активів, коли (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (б) Група передала права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклала угоду про передачу, і при цьому (i) також передала в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (ii) Група не передала та не залишила в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль. Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Всі короткострокові розміщення коштів на міжбанківському ринку, за винятком депозитів «овернайт», включено до заборгованості інших банків. Суми, що стосуються коштів, використання яких обмежено, виключаються з грошових коштів та їх еквівалентів. Грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти у касі, грошові кошти на рахунках до запитання, та депозити «овернайт» в центральних та інших банках, використання яких не обмежене. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

Виплати та надходження грошових коштів, представлені у звіті про рух грошових коштів, являють собою передачу грошових коштів та їх еквівалентів Групою, включаючи такі нараховані або зараховані на розміщені в Групі поточні рахунки контрагентів Групи суми, як процентні доходи по кредиту або основна сума боргу, стягнені шляхом списання коштів з поточного рахунку клієнта, платежі по відсотках або видані кредити, зараховані на поточний рахунок клієнта, що являють собою грошові кошти та їх еквіваленти з точки зору клієнта.

Залишки обов'язкових резервів у центральних банках. Залишки обов'язкових резервів у центральних банках обліковуються за амортизованою вартістю і не можуть використовуватися для фінансування повсякденних операцій Групи і, відповідно, не вважаються компонентом грошових коштів та їх еквівалентів для цілей складання консолідованого звіту про рух грошових коштів.

Заборгованість інших банків. Заборгованість інших банків обліковується тоді, коли Група надає банкам-контрагентам грошові кошти, які підлягають погашенню на встановлену чи визначену дату; при цьому Група не має наміру здійснювати торгові операції з дебіторською заборгованістю, що виникає в результаті. Ця дебіторська заборгованість не пов'язана з похідними фінансовими інструментами та не має ринкових котирувань. Заборгованість інших банків обліковується за амортизованою вартістю.

Кредити та аванси клієнтам. Кредити та аванси клієнтам обліковуються, коли Група перераховує грошові кошти з метою придбання або створення дебіторської заборгованості клієнта, яка не пов'язана з похідними фінансовими інструментами, не котирується на відкритому ринку та має бути погашена на встановлену чи визначену дату; при цьому Група не має наміру здійснювати торгові операції з цією дебіторською заборгованістю. Кредити та аванси клієнтам обліковуються за амортизованою вартістю.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

При проведенні аналізу кредитів та авансів клієнтам за кредитною якістю Група класифікує кредити та аванси корпоративним клієнтам, підприємствам малого та середнього бізнесу і приватним підприємцям за такими категоріями: кредити великим, середнім та малим позичальникам залежно від їх суми, як показано далі:

Великі позичальники	Понад 100 мільйонів гривень
Кредити середнім позичальникам	Від 1 мільйона гривень до 100 мільйонів гривень
Кредити малим позичальникам	До 1 мільйона гривень

При проведенні аналізу кредитів та авансів клієнтам за кредитною якістю Група класифікує кредити та аванси фізичним особам залежно від їх суми, як показано далі:

Кредити від 1 до 100 мільйонів гривень
Кредити менше 1 мільйона гривень

Якщо умови фінансових активів переглядаються і переглянуті умови суттєво відрізняються від попередніх умов, новий актив спочатку визнається за справедливою вартістю.

Знецінення фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю. Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку чи збитку за період по мірі їх виникнення у результаті однієї або декількох подій («збиткових подій»), що відбулись після початкового визнання фінансового активу і чинять вплив на суму або строки оціночних майбутніх грошових потоків, які пов'язані з фінансовим активом або групою фінансових активів, якщо ці збитки можна достовірно оцінити. Якщо Група визначає відсутність об'єктивних ознак знецінення для окремо оціненого фінансового активу (незалежно від його суттєвості), вона відносить цей актив до групи фінансових активів, що мають схожі характеристики кредитного ризику, та здійснює їх колективну оцінку на предмет знецінення. Основними факторами, які враховує Група при визначенні знецінення фінансового активу, є його прострочений статус та можливість реалізації відповідної застави, за її наявності.

Нижче перелічені інші основні критерії, на підставі яких визначається наявність об'єктивних ознак збитку від знецінення:

- прострочення будь-якого чергового платежу, при цьому несвоєчасна оплата не може пояснюватись затримкою у роботі розрахункових систем;
- позичальник зазнає суттєвих фінансових труднощів, що підтверджує отримана Групою фінансова інформація позичальника;
- ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації позичальника;
- платоспроможність позичальника погіршилася внаслідок змін загальнонаціональних або місцевих економічних умов, які чинять вплив на діяльність позичальника; та
- вартість застави суттєво зменшилась у результаті погіршення ситуації на ринку.

Для цілей колективної оцінки на предмет знецінення фінансові активи об'єднуються у групи на основі схожих характеристик кредитного ризику. Ці характеристики враховуються при визначенні очікуваних майбутніх грошових потоків для групи таких активів та є індикаторами спроможності дебітора сплатити суми заборгованості відповідно до умов договору по активах, що оцінюються.

Майбутні грошові потоки в групі фінансових активів, що колективно оцінюються на предмет знецінення, розраховуються на основі передбачених договорами грошових потоків від активів та досвіду керівництва стосовно того, якою мірою ці суми стануть простроченими в результаті минулих збиткових подій і якою мірою такі прострочені суми можна буде відшкодувати. Попередній досвід коригується з урахуванням існуючих даних, що відображають вплив поточних умов, які не впливали на той період, на якому базується попередній досвід збитків, та вилучається вплив тих умов у попередньому періоді, які не існують на даний момент. Дані минулих років використовуються для оцінки періоду, за який визначаються збитки, зокрема, для визначення часового інтервалу між датою, коли збиткова подія фактично відбулася, та моментом виявлення цієї події Групою. Такий підхід дозволяє враховувати вплив збитків, які ще не були конкретно визначені, для оцінки збитків від знецінення кредитів.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Якщо умови знеціненого фінансового активу, що обліковується за амортизованою вартістю, переглядаються або іншим чином змінюються внаслідок фінансових труднощів позичальника чи емітента, знецінення такого активу оцінюється із використанням ефективної процентної ставки, яка застосовувалася до зміни його умов.

Збитки від знецінення визнаються шляхом створення резерву у сумі, необхідній для зменшення балансової вартості активу до поточної вартості очікуваних грошових потоків (без урахування майбутніх, ще не понесених кредитних збитків), дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою для даного активу. Розрахунок поточної вартості оціночних майбутніх грошових потоків забезпеченого заставою фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути у результаті набуття кредитором права володіння майном боржника за вирахуванням витрат на отримання та продаж застави, незалежно від ступеня ймовірності набуття кредитором права володіння майном боржника.

Якщо у наступному періоді сума збитку від знецінення активу зменшується і це зменшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення (наприклад, через підвищення кредитного рейтингу дебітора), то визнаний раніше збиток від знецінення сторнується шляхом коригування рахунку резерву. Сума зменшення відображається у складі прибутку чи збитку за період.

Активи, погашення яких неможливе, списуються за рахунок сформованого резерву збитків від знецінення після завершення всіх необхідних процедур для відшкодування активу та після визначення остаточної суми збитку. Повернення раніше списаних сум кредитується на рахунок відповідного резерву збитків від знецінення у складі прибутку чи збитку за період.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Група бере на себе зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, у тому числі зобов'язання з надання кредитів, акредитивів та фінансових гарантій. Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснити платежі у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми сторонами. Фінансовим гарантіям притаманний той самий ризик, що і кредитам. Фінансові гарантії та зобов'язання надати кредит спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання, крім зобов'язань надати кредити, якщо існує імовірність того, що Група укладе конкретну кредитну угоду і не очікує реалізувати відповідний кредит протягом короткого періоду часу після його надання. Така комісія за надання кредиту відноситься на майбутні періоди та включається до складу балансової вартості кредиту при початковому визнанні. Станом на кінець кожного звітного періоду зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, оцінюються за найбільшою з двох сум: (i) неамортизованого залишку відповідної суми при початковому визнанні, та (ii) оціночних витрат, необхідних для погашення зобов'язання станом на кінець звітного періоду.

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу. Ця категорія включає інвестиційні цінні папери, які Група має намір утримувати протягом невизначеного часу і які можуть бути продані для покриття потреб ліквідності або внаслідок змін процентних ставок, курсу обміну або цін акцій.

Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу обліковуються за справедливою вартістю. Процентні доходи, зароблені по боргових цінних паперах для подальшого продажу, обчислюються за методом ефективної процентної ставки та відображаються у складі прибутку чи збитку за період. Дивіденди по інструментах капіталу для подальшого продажу відображаються у складі прибутку чи збитку за період в момент встановлення права Групи на одержання виплат і якщо існує ймовірність отримання дивідендів. Усі інші елементи зміни справедливої вартості відображаються у складі інших сукупних доходів до моменту списання інвестиції з балансу або її знецінення; при цьому кумулятивний прибуток або збиток рекласифікується з іншого сукупного доходу у прибуток чи збиток за період.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку чи збитку за період по мірі їх виникнення в результаті однієї або кількох подій («збиткових подій»), що відбулися після початкового визнання інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу. Значне або тривале зниження справедливої вартості дольового цінного паперу до рівня, нижчого за його первісну вартість, є свідченням того, що такий цінний папір знецінений. Накопичений збиток від знецінення, що оцінюється як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю мінус будь-який збиток від знецінення активу, раніше визнаний у складі прибутку чи збитку, рекласифікується з іншого сукупного доходу у прибуток чи збиток за період. Збитки від знецінення інструментів капіталу не сторнуються, і будь-які подальші доходи визнаються у складі інших сукупних доходів. Якщо в наступному періоді справедлива вартість боргового інструменту для подальшого продажу збільшується і це збільшення може бути об'єктивно віднесене до події, яка відбулась після визнання збитку від знецінення у прибутку чи збитку, то збиток від знецінення сторнується через прибуток чи збиток за період.

Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення. Ця категорія включає непохідні фінансові активи, що мають ринкові котирування, з фіксованими платежами або такими, що можуть бути визначені, та визначеним строком погашення, які керівництво Групи має намір та здатність утримувати до настання терміну їх погашення. Керівництво визначає класифікацію інвестиційних цінних паперів, що утримуються до погашення, при їх початковому визнанні й аналізує доречність такої класифікації станом на кінець кожного звітного періоду. Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення, обліковуються за амортизованою вартістю.

Гудвіл. Гудвіл обліковується за первісною вартістю мінус збитки від знецінення, за наявності. Група перевіряє гудвіл на наявність ознак знецінення щонайменше раз на рік або якщо існують ознаки того, що гудвіл може бути знецінений. Гудвіл відноситься на одиниці або групу одиниць, які генерують грошові потоки і які, як очікується, отримують вигоди від об'єднання підприємств. Такі одиниці або групи одиниць є найнижчим рівнем, на якому Група визначає гудвіл. Вони не можуть перевищувати розмір операційного сегменту. Прибуток або збитки від вибуття певного елемента в межах одиниці, що генерує грошові потоки і на яку може бути віднесений гудвіл, включає балансову вартість гудвілу, пов'язаного з елементом, що вибув. Як правило, ця балансова вартість оцінюється на основі співвідношення вартості елемента, що вибув, та частки одиниці, що генерує грошові потоки, яка залишилася.

Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання. Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання обліковуються за первісною вартістю або за сумою переоцінки, як описано нижче, мінус накопичена амортизація та резерв на знецінення, якщо потрібно. Первісна вартість приміщень та обладнання придбаних дочірніх компаній – це їхня розрахункова справедлива вартість на дату придбання.

Вартість приміщень переоцінюється з достатньою регулярністю, щоб забезпечити відсутність суттєвої різниці між їхньою балансовою вартістю та сумою, визначеною на основі справедливої вартості, станом на кінець звітного періоду. Збільшення балансової вартості внаслідок переоцінки показується за кредитом в інших сукупних доходах та призводить до збільшення суми переоцінки у капіталі. Зменшення балансової вартості активу, яке компенсує попереднє збільшення балансової вартості того самого активу, включається до інших сукупних доходів та призводить до зменшення суми переоцінки, раніше визнаної у складі капіталу. Всі інші випадки зменшення балансової вартості відображаються у складі прибутку чи збитку за період. Резерв переоцінки приміщень, показаний у складі капіталу, відноситься безпосередньо на нерозподілений прибуток у тому випадку, коли сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується. Накопичена амортизація на дату переоцінки виключається з валової балансової вартості активу, а чиста вартість трансформується до вартості переоцінки активу.

Керівництво скоригувало балансову вартість приміщень, облікованих за вартістю переоцінки, станом на звітну дату з використанням наявних ринкових даних, та переконане у тому, що ці ринкові дані про справедливу вартість є достатніми для обґрунтування скоригованої справедливої вартості.

Незавершене будівництво обліковується за первісною вартістю, за мінусом резерву на знецінення, якщо необхідно. Незавершене будівництво не амортизується до того моменту, поки актив не буде придатним для використання.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Всі інші компоненти приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання обліковуються за первісною вартістю мінус накопичена амортизація та збитки від знецінення (за наявності).

Витрати на ремонт та технічне обслуговування визнаються витратами по мірі їх виникнення. Витрати на заміну значних компонентів основних засобів капіталізуються із наступним списанням заміненого компоненту.

Станом на кінець кожного звітного періоду керівництво оцінює наявність ознак знецінення приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання. Якщо такі ознаки існують, керівництво Групи розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість зменшується до вартості відшкодування, і збиток від знецінення визнається у складі прибутку чи збитку за період у сумі, яка перевищує суму переоцінки, визнаної раніше в капіталі. Збиток від знецінення, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мала місце зміна в оцінках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибутки та збитки від вибуття активів визначаються шляхом порівняння суми надходжень із балансовою вартістю та визнаються у складі прибутку чи збитку за період.

Амортизація. Амортизація на землю не нараховується. Амортизація інших компонентів приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання розраховується лінійним методом з метою рівномірного зменшення первісної вартості або вартості оцінки до ліквідаційної вартості протягом строку корисного використання активу у роках таким чином:

Приміщення	50 років
Комп'ютери	2-10 років
Меблі та обладнання	4-10 років
Транспортні засоби	5-20 років
Інше	4-12 років

Удосконалення орендованого майна амортизуються протягом строку оренди. Ліквідаційна вартість активу – це оціночна сума, яку Група отримала б у теперішній момент від продажу цього активу, за мінусом оціночних витрат на продаж, якби стан та строк експлуатації даного активу відповідав строку експлуатації та стану, які цей актив матиме наприкінці строку корисного використання. Ліквідаційна вартість активів та строк їх корисного використання переглядаються та, за необхідності, коригуються станом на кінець кожного звітного періоду.

Нематеріальні активи. Нематеріальні активи Групи, крім гудвілу, мають кінцевий термін використання та включають переважно капіталізоване програмне забезпечення.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються на основі витрат, понесених на придбання та введення в експлуатацію конкретного програмного забезпечення.

Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані, контролюються Групою і, ймовірно, принесуть додаткові економічні вигоди, що перевищують витрати, обліковуються у складі нематеріальних активів. Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Усі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням (наприклад, його обслуговуванням), відносяться на видатки по мірі їх виникнення. Амортизація на капіталізоване програмне забезпечення нараховується лінійним методом протягом очікуваного строку його використання, який становить 2-5 років.

Активи, утримувані для продажу. Необоротні активи або групи вибуття, що включають активи та зобов'язання, балансова вартість яких, як очікується, буде відшкодована переважно в результаті продажу або розподілу, а не в результаті тривалого використання, відносяться у категорію активів, утримуваних для продажу.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Необоротні активи, класифіковані як утримувані для продажу, оцінюються за їхньою балансовою вартістю або за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж, залежно від того, яка з цих сум менша. Це правило оцінки не застосовується до фінансових активів, які входять у сферу застосування МСБУ 39.

Необоротні активи або групи вибуття, які у звіті про фінансовий стан за поточний період класифіковані як утримувані для продажу, не рекласифікуються та не представляються в іншій категорії у порівняльному звіті про фінансовий стан для відображення класифікації на кінець поточного періоду.

Оперативна оренда. У випадках, коли Група виступає орендарем в рамках оренди, за якою всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, не передаються орендодавцем Групі, загальна сума орендних платежів включається до складу прибутку чи збитку за період рівними частинами протягом строку оренди.

Оренда, вбудована в інші договори, відокремлюється, якщо (а) виконання договору пов'язане з використанням конкретного активу або активів та (б) договір передбачає передачу права на використання активу.

Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом. У випадках, коли Група виступає лізингодавцем відповідно до лізингового контракту, за яким переважно всі ризики та вигоди, притаманні володінню активом, передаються одержувачу лізингу, активи, передані у лізинг, відображаються у складі дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом і обліковуються за поточною вартістю майбутніх лізингових платежів. Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом відображається на дату початку лізингу (дату початку терміну дії лізингу) із використанням ставки дисконтування, визначеної на дату лізингової угоди (датою лізингової угоди вважається дата підписання лізингового контракту або дата, коли сторони домовились про основні умови лізингу, залежно від того, яка дата настала раніше).

Різниця між загальною сумою такої заборгованості та її дисконтованою вартістю відображається як неотриманий фінансовий дохід. Цей дохід визнається протягом терміну лізингу із використанням методу чистих інвестицій (до оподаткування), який відображає постійну періодичну норму доходності. Додаткові витрати, безпосередньо пов'язані з організацією лізингу, включаються до первісної суми дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом, зменшуючи суму доходу, що визнається за період лізингу. Фінансові доходи від лізингу обліковуються у складі процентних доходів у прибутку чи збитку за період.

Збитки від знецінення визнаються у складі прибутку чи збитку за період по мірі їх виникнення в результаті однієї або кількох подій («збиткових подій»), що відбулися після початкового визнання дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом. Група використовує ті ж самі основні критерії для визначення наявності об'єктивних ознак збитку від знецінення, що і для кредитів, які обліковуються за амортизованою вартістю. Збитки від знецінення визнаються шляхом створення резерву у сумі, необхідній для зменшення чистої балансової вартості дебіторської заборгованості до поточної вартості очікуваних грошових потоків (без урахування майбутніх, ще не понесених кредитних збитків), дисконтованих за процентними ставками за фінансовим лізингом. Розрахункові майбутні грошові потоки відображають грошові потоки, які можуть виникнути у результаті вилучення та продажу активів, які є предметом лізингу.

Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями. Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями обліковується з моменту надання Групі грошових коштів або інших активів банками-контрагентами або іншими фінансовими організаціями. Непохідні фінансові зобов'язання обліковуються за амортизованою вартістю.

Кошти клієнтів. Кошти клієнтів включають непохідні фінансові зобов'язання перед фізичними особами, державними або юридичними особами та обліковуються за амортизованою вартістю.

Власні боргові цінні папери. Власні боргові цінні папери включають Єврооблігації та облигації, емітовані Групою. Власні боргові цінні папери обліковуються за амортизованою вартістю. Коли Група викупає власні випущені боргові цінні папери, вони виключаються з консолідованого звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та виплаченою сумою включається до складу прибутку від дострокового врегулювання заборгованості.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Субординований борг. Субординований борг являє собою довгострокові угоди про надання позикових коштів, які, у випадку невиконання Групою своїх зобов'язань, є вторинними по відношенню до основних боргових зобов'язань Групи. Субординований борг обліковується за амортизованою вартістю.

Похідні фінансові інструменти. Похідні фінансові інструменти, що включають валютообмінні контракти, угоди про майбутню процентну ставку, валютні свопи та валютні опціони, обліковуються за справедливою вартістю.

Всі похідні фінансові інструменти показуються як активи, коли їхня справедлива вартість позитивна, і як зобов'язання, коли їхня справедлива вартість негативна. Зміни справедливої вартості похідних інструментів відносяться на прибуток чи збиток за період. Група не застосовує облік хеджування.

Деякі похідні фінансові інструменти, вбудовані в інші фінансові інструменти, обліковуються як окремі похідні інструменти, якщо їхні ризики та економічні характеристики не пов'язані тісно з ризиками та економічними характеристиками основної угоди.

Якщо справедлива вартість похідного фінансового інструмента не змінюється внаслідок змін валютних курсів та інших змінних факторів і існує впевненість щодо майбутніх грошових потоків від вбудованого похідного фінансового інструмента, Група припиняє обліковувати вбудований похідний фінансовий інструмент і визнає дебіторську заборгованість у складі інших фінансових активів. Оцінка дебіторської заборгованості за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, продовжується до моменту погашення такої заборгованості.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Група припиняє визнання фінансових зобов'язань у випадку їх врегулювання, тобто коли зобов'язання, передбачене контрактом, виконане, анульоване або строк його дії закінчився. Операція обміну між Групою та кредитором борговими інструментами з суттєво різними умовами обліковується як врегулювання початкового фінансового зобов'язання та визнання нового фінансового зобов'язання. Аналогічно, суттєва зміна умов існуючого фінансового зобов'язання або його частини (незалежно від того, чи є ця зміна наслідком фінансових труднощів) обліковується як врегулювання початкового фінансового зобов'язання і визнання нового фінансового зобов'язання. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання (або частини фінансового зобов'язання), врегульованого або переданого іншій стороні, та сумою сплаченої винагороди, включаючи будь-які передані негрошові активи або прийняті зобов'язання, визнається у складі прибутку чи збитку. Умови вважаються суттєво відмінними у разі, якщо дисконтована поточна вартість грошових потоків відповідно до нових умов, включаючи будь-які сплачені комісійні за вирахуванням отриманих комісійних, які дисконтовані із використанням первісної ефективної процентної ставки, відрізняється принаймні на 10% від дисконтованої поточної вартості залишкових грошових потоків за початковим фінансовим зобов'язанням. Якщо операція обміну борговими інструментами або зміна їх умов обліковується як врегулювання фінансового зобов'язання, будь-які понесені витрати або сплачені комісійні визнаються у складі прибутку чи збитку від врегулювання зобов'язання. Якщо операція обміну борговими інструментами або зміна їх умов не обліковується як врегулювання фінансового зобов'язання, будь-які понесені витрати або сплачені комісійні призводять до коригування балансової вартості зобов'язання та амортизуються протягом залишкового строку дії зобов'язання, умови якого були змінені.

Податки на прибуток. У цій консолідованій фінансовій звітності оподаткування показано відповідно до вимог законодавства із використанням податкових ставок та законодавчих норм, які діяли або фактично були введені в дію станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді в інших сукупних доходах або безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподаткованого прибутку чи збитків за поточний та попередні періоди. Оподатковуваний прибуток або збиток базується на оціночних показниках, якщо консолідована фінансова звітність ухвалюється до моменту подання відповідних податкових декларацій. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі адміністративних та інших операційних витрат.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням компаній і яка не впливає на фінансовий результат або оподатковуваний прибуток. Відстрочені податкові зобов'язання не обліковуються для тимчасових різниць при початковому визнанні гудвілу і, згодом, для гудвілу, який не вираховується для цілей оподаткування. Активи та зобов'язання з відстроченого оподаткування визначаються із використанням ставок оподаткування, які введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки. Відстрочені податкові активи та зобов'язання було згорнуто лише по окремих компаніях Групи. Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише тією мірою, в якій існує ймовірність отримання оподаткованого прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Відстрочений податок на прибуток нараховується за нерозподіленим прибутком дочірніх компаній після придбання та іншими змінами у резервах дочірніх компаній, за винятком випадків, коли Група контролює дивідендну політику дочірньої компанії й існує вірогідність того, що різниця не буде сторнована у передбачуваному майбутньому через дивіденди або іншим чином.

Невизначені податкові позиції. Керівництво оцінює невизначені податкові позиції Групи станом на кінець кожного звітного періоду. Зобов'язання, що відображаються щодо податку на прибуток, визначаються керівництвом як позиції із невисокою ймовірністю того, що їх вдасться відстояти у випадку виникнення претензій з боку податкових органів. Така оцінка виконується виходячи з тлумачення Групою податкового законодавства, яке є чинним або фактично набуло чинності на кінець звітного періоду, та будь-якого відомого рішення судових або інших органів з подібних питань. Зобов'язання зі штрафів, процентів та податків, крім тих, що пов'язані з оподаткуванням прибутку, визнаються на підставі розрахованих керівництвом витрат, необхідних для врегулювання зобов'язання станом на кінець звітного періоду.

Резерви зобов'язань та відрахувань. Резерви зобов'язань та відрахувань – це зобов'язання нефінансового характеру із невизначеним строком або сумою. Резерви відображаються у фінансовій звітності, коли Група має теперішнє юридичне або конструктивне зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує ймовірність того, що погашення такого зобов'язання потребуватиме відтоку ресурсів, які передбачають економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем впевненості. Як описано у Примітці 4, у 2014 році Група сформувала резерв під зобов'язання, пов'язані з операціями у Криму. Інформація про застосовані основні припущення розкрита у Примітці 4.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість. Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою вартістю.

Акціонерний капітал та емісійний дохід. Прості акції показуються у складі капіталу. Витрати, безпосередньо пов'язані з випуском нових акцій, показуються у складі капіталу як зменшення суми надходжень за вирахуванням податків. Перевищення справедливої вартості внесених у капітал сум над номінальною вартістю випущених акцій обліковується у складі капіталу як емісійний дохід.

Преміювання акціями. Основні акціонери Групи застосовують план преміювання керівництва Групи на основі акцій. Справедлива вартість послуг керівництва, отриманих в обмін на акції, визнається у складі витрат із відповідним збільшенням у капіталі. Якщо умови реалізації права не введені в дію, право на акції набуває чинності негайно.

Дивіденди. Дивіденди показуються у складі капіталу в періоді, в якому вони були оголошені. Будь-які дивіденди, оголошені після закінчення звітного періоду, але до ухвалення консолідованої фінансової звітності до випуску, описуються у Примітці «Події після закінчення звітного періоду». Розподіл прибутку та його використання іншим чином відбувається на основі бухгалтерської звітності Банку, складеної за українськими правилами. В українському законодавстві основою розподілу визначено нерозподілений прибуток.

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

Визнання доходів та витрат. Процентні доходи та витрати за всіма борговими інструментами відображаються відповідно до методу нарахування із використанням методу ефективної процентної ставки. Цей метод включає до складу процентних доходів та витрат і розподіляє протягом всього періоду дії усі комісії, які виплачують або отримують сторони договору і які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, витрати за угодою, а також усі інші премії та дисконти.

Комісійні, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, включають комісійні, отримані або сплачені у зв'язку із створенням або придбанням фінансового активу чи випуском фінансового зобов'язання (наприклад, комісійні за оцінку кредитоспроможності, оцінку чи облік гарантій або застави, врегулювання умов надання інструменту та обробку документів за угодою). Комісійні за зобов'язання із надання кредиту за ринковими процентними ставками, отримані Групою, є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, якщо існує імовірність того, що Група укладе конкретний кредитний договір та не плануватиме реалізації кредиту протягом короткого періоду часу після його надання. Група не відносить зобов'язання із надання кредитів до фінансових зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю через фінансовий результат.

Якщо виникають сумніви щодо можливості погашення кредитів або інших боргових інструментів, їх вартість зменшується до поточної вартості очікуваних грошових потоків, після чого процентний дохід обліковується на основі ефективної процентної ставки по даному інструменту, що використовувалась для оцінки збитку від знецінення. Всі інші виплати, комісійні та інші доходи і витрати, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги у загальному обсязі послуг, які мають бути надані. Комісія за синдикувані кредити відображається як дохід, коли операцію синдикування завершено і Група не залишає собі частину кредитного пакету, або коли Група залишає собі частину кредитного пакету за такою ж ефективною процентною ставкою, що й інші учасники операції.

Виплати та комісійні в результаті переговорів або участі в переговорах про проведення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів чи придбання або продаж компаній), які Група отримує після завершення відповідної операції, відображаються після завершення зазначеної операції. Виплати за управління активами та інші консультаційні послуги з управління визнаються на основі відповідних угод про надання послуг, як правило, пропорційно витраченому часу. Виплати за управління активами, що стосуються інвестиційних фондів, визнаються пропорційно протягом періоду надання послуг. Той же принцип застосовується до послуг з управління коштами, фінансового планування та зберігання цінностей, які надаються протягом тривалого періоду часу.

Перерахунок іноземної валюти. Функціональною валютою компаній Групи, що консолідуються, є валюта первинного економічного середовища, в якому працює компанія. Функціональною валютою Банку і валютою подання Групи є національна валюта України – українська гривня.

Монетарні активи та зобов'язання перераховуються у функціональну валюту кожної компанії Групи за офіційним обмінним курсом НБУ станом на кінець кожного відповідного звітного періоду. Доходи і збитки від курсових різниць, що виникають у результаті розрахунків по операціях і перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту кожної компанії Групи за офіційними обмінними курсами НБУ на кінець періоду, відображаються у складі прибутку чи збитку за період як прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти. Перерахунок за курсами на кінець періоду не застосовується до немонетарних статей, які оцінюються за первісною вартістю. Немонетарні статті, які оцінюються за справедливою вартістю, в іноземній валюті, в тому числі інструменти капіталу, перераховуються за курсами обміну на дату визначення справедливої вартості. Вплив змін обмінного курсу на справедливую вартість немонетарних статей, які оцінюються за справедливою вартістю, обліковується у складі прибутків або збитків від зміни справедливої вартості.

Результати і фінансова позиція кожної компанії Групи перераховуються у валюту подання наступним чином:

3 Основні принципи облікової політики (продовження)

- (i) активи і зобов'язання кожного поданого звіту про фінансовий стан перераховуються за обмінним курсом станом на кінець дня на кінець відповідного звітного періоду;
- (ii) доходи і витрати перераховані за середнім курсом обміну (крім випадків, коли такий середній курс не є приблизно рівним кумулятивному ефекту курсів обміну на дати відповідних операцій, в цих випадках доходи і витрати перераховуються на дату операції);
- (iii) компоненти капіталу перераховуються за історичним курсом обміну; та
- (iv) всі курсові різниці, що виникли, визнаються у складі інших сукупних доходів.

У випадку втрати контролю над закордонною діяльністю, раніше визнані в іншому сукупному доході курсові різниці рекласифікуються з іншого сукупного доходу у прибуток чи збиток та відображаються як прибуток або збиток від вибуття дочірньої компанії. У випадку часткового вибуття дочірньої компанії без втрати контролю, відповідна частина накопичених курсових різниць рекласифікуються у категорію частки неконтролюючих учасників у капіталі.

Гудвіл та коригування справедливої вартості при придбанні закордонної компанії обліковуються як активи і зобов'язання цієї закордонної компанії та перераховуються за обмінним курсом станом на кінець дня.

Основні курси обміну, що використовувалися для перерахунку сум в іноземній валюті, були такими:

	Середній курс		Середній курс	
	31 грудня 2015 р., гривень	обміну за 2015 рік, гривень	31 грудня 2014 р., гривень	обміну за 2014 рік, гривень
1 долар США	24,000667	21,821706	15,768556	11,873948
1 євро	26,223129	24,200490	19,232908	15,683281
1 російський рубль	0,329310	0,361726	0,303040	0,309725
1 грузинський ларі	9,956796	9,483173	8,150089	6,544734

Активи у довірчому управлінні. Активи, які Група утримує від свого імені, але за рахунок третіх сторін, не відображаються у консолідованому звіті про фінансовий стан. Для цілей розкриття інформації до операцій довірчого управління не включаються депозитарні послуги. Комісійні, отримані від операцій довірчого управління, відображені у складі доходу від виплат і комісійних.

Взаємозалік. Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань, з подальшим включенням до консолідованого звіту про фінансовий стан лише їхньої чистої суми, може здійснюватися лише у випадку існування юридично визначеного права взаємозаліку визнаних сум, коли є намір провести розрахунок на основі чистої суми або одночасно реалізувати актив та розрахуватися за зобов'язаннями. Таке право на взаємозалік (а) не повинне залежати від майбутньої події та (б) повинне мати юридичну силу виконання в усіх наступних обставинах: (i) у ході нормального ведення бізнесу, (ii) у разі невиконання зобов'язань з платежів (події дефолту) та (iii) у випадку неплатоспроможності чи банкрутства.

Прибуток на акцію. Прибуток на акцію розраховується шляхом поділу прибутку або збитку, що належить власникам Банку, на середньозважену кількість акцій з участю в обігу протягом звітного періоду.

Витрати на персонал та відповідні відрахування. Витрати на заробітну плату, внески до державного пенсійного фонду і фондів соціального страхування, оплачувані річні відпустки та лікарняні, премії, а також негрошові винагороди нараховуються у тому періоді, в якому відповідні послуги надавались працівниками Групи. У Групи відсутнє юридичне або конструктивне зобов'язання здійснювати пенсійні або інші подібні виплати, крім платежів за планом із встановленими внесками відповідно до законодавства.

Звітність за сегментами. Формат подання інформації про сегменти відповідає формату внутрішньої звітності, яка подається особі, відповідальній за прийняття операційних рішень Групи. Сегменти, чий доходи, фінансові результати та активи перевищують 10% від загальних показників за всіма сегментами, розкриваються окремо.

Представлення статей звіту про фінансовий стан у порядку ліквідності. У Групи немає чітко визначеного операційного циклу, тому вона не представляє окремо оборотні та необоротні активи і поточні та довгострокові зобов'язання у консолідованому звіті про фінансовий стан. Натомість, аналіз активів та зобов'язань за їх очікуваними строками погашення представлений за категоріями: "До запитання та до 1 місяця", "1-3 місяці", "3-12 місяців" та "Понад 1 рік". Див. Примітку 25.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Група використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що відображаються у консолідованій фінансовій звітності, та на балансову вартість активів та зобов'язань протягом наступного фінансового періоду. Розрахунки та судження постійно оцінюються та базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у консолідованій фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового періоду, включають:

Безперервність діяльності та дотримання національних нормативних вимог. У грудні 2015 року Комісія з фінансового ринку та ринку капіталу Латвії (далі – «Комісія») провела перевірку дочірнього банку Банку у Латвії, AS PrivatBank, та виявила порушення вимог Закону "Про запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму", Закону "Про кредитні установи", законодавства Латвії про створення системи внутрішнього контролю та нормативно-правових актів про поглиблене вивчення клієнтів. За результатами перевірки було з'ясовано, що деякі латвійські банки, у тому числі AS Privatbank, були залучені їхніми молдавськими клієнтами до серйозних підозрілих операцій (так звана "Молдавська справа"). Після справи, пов'язаної з банками у Молдові, Комісія провела перевірку всіх банків, які обслуговують нерезидентів у Латвії, включаючи AS PrivatBank. У результаті, у грудні 2015 року Комісія прийняла рішення про стягнення штрафу у сумі 2 мільйонів євро та висунула вимогу про звільнення складу Правління AS PrivatBank. Санкції, застосовані до AS PrivatBank, не мали впливу на його повсякденну діяльність; AS PrivatBank продовжує виконувати зобов'язання перед його клієнтами та надавати банківські послуги у ході звичайного ведення бізнесу. AS PrivatBank сплатив повну суму штрафу та призначив нових членів і Голову Правління. Банк розробив план дій для здійснення контролю над ефективністю запровадження політики у сфері запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та внутрішнього контролю, який був узгоджений із Комісією. Цей план передбачає комплекс заходів, які будуть ужиті до кінця 2016 року, у тому числі аналіз процесів і процедур внутрішнього контролю Банку, удосконалення програми професійного навчання та підвищення кваліфікації його працівників, перегляд клієнтської бази та проведення зовнішнього аудиту у сфері запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

6 травня 2016 року AS PrivatBank підписав з Комісією угоду про врегулювання адміністративного провадження. За умовами угоди AS PrivatBank відмовляється від поданих ним раніше позовів щодо оскарження рішень Комісії. У свою чергу, Комісія закрила адміністративне провадження, відкрите проти AS PrivatBank, та погодилась не застосовувати подальших санкцій за умови виконання AS PrivatBank плану дій щодо вдосконалення контролю у сфері запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, узгодженого ним із Комісією. Крім того, AS PrivatBank розробляє нову стратегію забезпечення довгострокового сталого розвитку, приділяючи особливу увагу вдосконаленню процедур контролю у сфері запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Станом на дату цієї консолідованої фінансової звітності AS PrivatBank співпрацює з Комісією для реалізації усіх необхідних заходів та забезпечення дотримання вимог регулятора і передової практики банківського сектору в майбутньому.

У 2015 році філія Банку на Кіпрі порушила окремі нормативи ліквідності, встановлені Центральним банком Кіпра (ЦБК). Станом на дату цієї консолідованої фінансової звітності недотримання вказаних вище нормативів не загрожувало своєчасності клієнтських платежів і не мало впливу на діяльність філії Банку на Кіпрі. Причиною цього порушення стали тимчасові обмеження, встановлені постановою НБУ про заборону переказу коштів кіпрської філії Головним банком. Станом на дату цієї консолідованої фінансової звітності філія Банку на Кіпрі дотримується всіх встановлених нормативів. Узгоджені з ЦБК заходи з покращення позиції ліквідності передбачали переведення ліквідних коштів з Головного банку до філії на Кіпрі, їх розміщення на рахунках у банках з рейтингом А, а також зменшення кредитного портфелю кіпрської філії. З цією метою у 2016 році Група зменшила її кредитний ризик на Кіпрі у результаті проведення переговорів про погашення окремих кредитів та отримання від позичальників додаткової твердої застави.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Внаслідок суттєвої девальвації гривні по відношенню до основних твердих валют у 2015 році (див. Примітку 2), відсутності загальної довіри до банківської системи в Україні, що призвела до відтоку коштів клієнтів у 2015 році та надання переваги зберіганню грошових коштів на короткострокових рахунках, а не на довгострокових депозитах, довготривалі переговори з НБУ щодо реструктуризації дорогих кредитів рефінансування, значна частина яких залишалась простроченою відповідно до чинних станом на кінець року договірних умов (див. Примітку 15), та пролонгації кредитів і авансів позичальникам призвели до короткострокового розриву ліквідності до одного місяця у сумі 27 414 мільйонів гривень та кумулятивного розриву ліквідності до одного року в сумі 11 190 мільйонів гривень (див. Примітку 25). Відповідно до Постанови Правління НБУ № 363 від 9 червня 2015 року, українським банкам дозволяється звертатися з клопотанням про реструктуризацію кредитів рефінансування, отриманих від НБУ, за умови подання банком разом із клопотанням докладної програми фінансового оздоровлення. У такому випадку строк погашення кредиту рефінансування може бути перенесений на червень 2020 року, при цьому повернення основного боргу відбувається рівними частинами, починаючи з другого року. У липні 2015 року Банк подав на розгляд Правління НБУ Програму фінансового оздоровлення, яка передбачає зобов'язання щодо збільшення розміру статутного капіталу, поступового забезпечення дотримання нормативів ліквідності, регулятивного капіталу та відповідності активів і зобов'язань за строками погашення. Банк знаходиться у процесі підготовки і подання документів, які вимагає НБУ для реструктуризації виданих НБУ кредитів рефінансування. Водночас Банк повністю дотримується графіку повернення основної суми боргу та сплати процентів за кредитами рефінансування, як описано далі у цій Примітці.

Протягом 2015 року та 2016 року до дати цієї консолідованої фінансової звітності Банк порушив певні пруденційні нормативи. 24 лютого 2015 року Правління НБУ випустило Постанову № 129 "Про деякі питання діяльності банків", відповідно до якої НБУ не застосовуватиме до всіх українських банків заходів впливу за порушення певних нормативів та вимог, у тому числі тих, які були порушені Банком, за умови, якщо таке порушення спричинене втратами, понесеними внаслідок негативного впливу складної економічної ситуації в Україні. Дотримання нормативів та регуляторних вимог НБУ є однією з кovenant за іншими борговими зобов'язаннями, однак умовами цих зобов'язань не передбачено дострокове погашення або інші санкції у разі їх порушення. Див. Примітку 26.

У 2015 році НБУ виявив декілька випадків недотримання умов кредитів рефінансування, отриманих від НБУ. Проте НБУ не стягнув суму заборгованості за кредитом рефінансування з кореспондентського рахунку в односторонньому порядку та не застосував жодних санкцій станом на 31 грудня 2015 року та у подальшому у 2016 році. Наміри НБУ щодо незастосування будь-яких заходів впливу в майбутньому є фактором невизначеності.

За результатами подальших переговорів, проведених Банком із НБУ щодо реструктуризації кредитів рефінансування, у лютому та березні 2016 року Правління НБУ затвердило новий План реструктуризації та додатки до нього, згідно з якими Банк зобов'язаний додатково збільшити розмір статутного капіталу, прийняти на баланс Банку заставлене за наданими кредитами майно до 1 квітня 2016 року, поступово зменшити частку кредитів, виданих пов'язаним особам та інсайдерам Банку, оформити в повному обсязі додаткову заставу за суттєвою сумою виданих кредитів до 1 вересня 2016 року, поступово погасити прострочену суму основного боргу та сплатити проценти за кредитами рефінансування НБУ до серпня 2017 року та надати додаткову заставу у забезпечення за кредитами рефінансування НБУ у формі, визначеній НБУ. Цей План також передбачає ряд обмежень, встановлених щодо діяльності Банку.

Після затвердження Плану реструктуризації Банк почав вживати активних заходів, необхідних для його реалізації:

- а) станом на дату цієї консолідованої фінансової звітності Банк набув право власності на заставлене за кредитами майно у сумі 31 845 мільйонів гривень, як передбачено вимогами Плану, та облікував його у своєму консолідованому балансі у статті "Заставне майно, що перейшло у власність Банку". Проте з огляду на тривалу та складну правову процедуру оформлення права власності на заставлене за наданими кредитами майно в Україні та необхідність отримання від НБУ дозволу на оформлення у власність деяких заставлених активів, що вже були передані у заставу за кредитами рефінансування НБУ, Банк зміг набути право власності на необхідний обсяг застави на початку червня, а не до 1 квітня 2016 року, як це було передбачено Планом реструктуризації. На дату випуску цієї консолідованої фінансової звітності НБУ не застосував до Банку регуляторних заходів за несвоєчасне прийняття на баланс Банку заставленого майна;

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

- b) протягом січня-червня 2016 року Банк своєчасно повернув основну суму боргу та сплатив усі проценти за виданими НБУ кредитами рефінансування відповідно до погодженого графіку у загальній сумі 5 640 мільйонів гривень (див. Примітку 32);
- c) один з акціонерів Банку, пан І. В. Коломойський, надав особисту гарантію щодо спроможності Банку виконати План реструктуризації.

Крім того, керівництво склало помісячні прогнози залишків та результатів на 2016 рік та перші 6 місяців 2017 року. При підготовці цих прогнозів були застосовані професійні судження щодо подальшої девальвації гривні, стабільності коштів клієнтів, рівня інфляції в Україні, зниження напруженості на сході України, фінансової спроможності позичальників погашати залучені ними кредити та відповідні похідні суми при настанні строку їх погашення, здатності проведення переговорів щодо оформлення додаткової застави за кредитами, виданими позичальникам Банку, та готовності НБУ утриматись від вимоги негайного повернення кредитів рефінансування. Погашення кредитів рефінансування відповідно до графіку, затвердженого Планом реструктуризації, було включено до цих прогнозних залишків та результатів. Подальша підтримка та ведення конструктивного діалогу з НБУ, ЦБК і Комісією з фінансового ринку та ринку капіталу Латвії суттєвим чином враховуються в оцінці подальшої безперервної діяльності Банку.

Керівництво Банку вважає, що, з огляду на всі описані вище заходи, яких воно вживає, Група буде спроможною протягом щонайменше 12 наступних місяців виконувати План реструктуризації, дотримуватись нормативних вимог у країнах, в яких вона здійснює свою діяльність, підтримувати сталість клієнтської бази та управляти розривом ліквідності. Таким чином, керівництво вважає обґрунтованим застосування припущення про подальшу безперервну діяльність при підготовці цієї консолідованої фінансової звітності.

Визначення пов'язаної сторони та початкове визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Група здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСБО 39 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних видів операцій з непов'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки. Професійне судження також застосовується при визначенні того факту, чи є контрагент пов'язаною стороною, включаючи операції з тими компаніями, в яких основні акціонери Банку разом чи поокремо мають фактичну змогу здійснювати, безпосередньо або через посередників, суттєвий вплив або контроль.

На виконання вимоги НБУ щодо покращення кредитної якості активів Банку, Банк оформив право власності на заставлене за виданими кредитами майно для врегулювання непогашеної заборгованості за кредитами і авансами клієнтам. Крім того, з метою забезпечення дотримання Банком нормативних вимог, основні акціонери Банку надали їх власне майно у вигляді заставного майна, що перейшло у власність Банку, для часткового або повного погашення кредитів, виданих пов'язаним або третім особам. Переговори про оформлення права власності на заставлене за виданими кредитами майно з позичальниками та основними акціонерами Банку розпочались у 2015 році і переважно завершилися наприкінці червня 2016 року, коли Банк став власником відповідних активів та визнав їх у своєму балансі за справедливою вартістю у сумі приблизно 31 845 мільйонів гривень у статті "Заставне майно, що перейшло у власність Банку". Банк планує передати більшість цих активів в оперативну оренду їхнім попереднім власникам, оскільки ці активи є невід'ємною частиною більших бізнесів. При цьому необхідне формування професійних суджень (а) для визначення того факту, чи такі операції свідчать про наявність у Банка або його основних акціонерів здатності здійснювати суттєвий вплив або контроль над позичальниками Банку, майно яких наразі частково належить Банку або кредити яких були частково погашені основними акціонерами Банку, та (б) для визначення моменту часу, з якого такі сторони стали пов'язаними особами Банку. Керівництво Банку ще не завершило оцінку впливу цих операцій на перелік його пов'язаних сторін та розкриття відповідної інформації у цій консолідованій фінансовій звітності.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Збитки від знецінення кредитів та авансів. Група регулярно аналізує свої кредитні портфелі для визначення знецінення. При визначенні того, чи необхідно відображати збиток від знецінення у складі прибутку чи збитку за період, Група використовує припущення щодо того, чи є у наявності дані, які вказують на зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від кредитного портфелю, яке можна виміряти до того, як це зменшення можна зіставити з конкретним активом у цьому портфелі. Такі ознаки можуть включати існуючі дані, що вказують на негативні зміни платоспроможності позичальників, що входять до складу групи, або національних чи місцевих економічних умов, що співвідносяться з дефолтами по активах у групі. Керівництво використовує оцінки, які базуються на попередньому досвіді збитків для активів із характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками знецінення, схожими з даним портфелем, при визначенні майбутніх грошових потоків. Методологія та припущення, що використовуються для оцінки як строків, так і сум майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються для зменшення будь-якої різниці між оцінкою збитків та фактичним досвідом збитків. Справедлива вартість заставного майна суттєво впливає на оцінку наявності знецінення кредитів та авансів клієнтам. Збільшення або зменшення фактичних збитків на 10% у порівнянні з оціночною сумою збитків призвело б до збільшення або зменшення збитків від знецінення кредитів на 627 мільйонів гривень або 841 мільйон гривень (у 2014 році – збільшення або зменшення збитків від знецінення кредитів на 492 мільйони гривень або 599 мільйонів гривень), відповідно. Збитки від знецінення окремих значних кредитів визначені на підставі оцінки дисконтованих майбутніх грошових потоків від окремих кредитів з урахуванням їх погашення та реалізації будь-яких активів, наданих у заставу як забезпечення кредитів. Збільшення або зменшення на 10% фактичних збитків у порівнянні з розрахунковими майбутніми дисконтованими грошовими потоками від окремих значних кредитів внаслідок можливих відмінностей у сумах та строках грошових потоків призвело б до збільшення або зменшення збитків від знецінення кредитів на 1 418 мільйонів гривень або 1 650 мільйонів гривень (у 2014 році – збільшення або зменшення збитків від знецінення кредитів на 1 259 мільйонів гривень або 1 547 мільйонів гривень), відповідно.

Оцінка кредитів та авансів, виданих групі позичальників-нафтотрейдерів, на предмет знецінення. Група регулярно аналізує непогашені кредити та аванси, видані нафтотрейдерам, які займаються гуртовою та роздрібною торгівлею бензином, нафтою та нафтопродуктами. Станом на 31 грудня 2015 року загальна сума цих кредитів становила 40 645 мільйонів гривень (у 2014 році – 40 603 мільйони гривень). При визначенні того, чи необхідно відображати збиток від знецінення у складі прибутку чи збитку, Група використовує припущення щодо того, чи є у наявності дані, які вказують на зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від портфелю кредитів, виданих нафтотрейдерам, яке можна виміряти до того, як це зменшення можна зіставити з конкретним активом у цьому портфелі. Такі ознаки можуть включати існуючі дані, що вказують на негативні зміни платоспроможності позичальників, що входять до складу групи нафтотрейдерів, або регулятивних, галузевих чи національних економічних умов, що співвідносяться з дефолтами по активах у групі нафтотрейдерів. Керівництво використовує оцінки, які базуються на попередньому досвіді збитків для активів із характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками знецінення, схожими з даним портфелем, при визначенні майбутніх грошових потоків. Методологія та припущення, що використовуються для оцінки як строків, так і сум майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються для зменшення будь-якої різниці між оцінкою збитків та фактичним досвідом збитків. Справедлива вартість заставного майна суттєво впливає на оцінку наявності знецінення кредитів та авансів, виданих групі позичальників-нафтотрейдерів. Станом на 31 грудня 2015 року кредити, видані нафтотрейдерами, не були знецінені. Див. Примітки 10 та 29.

Справедлива вартість вбудованих похідних фінансових активів. Справедлива вартість похідних фінансових інструментів, що не продаються й не купуються на активному ринку, визначається за допомогою методик оцінки. Якщо для визначення справедливої вартості використовуються методики оцінки (наприклад, моделі), вони затверджуються та регулярно переглядаються кваліфікованими працівниками, не залежними від підрозділу, який застосовує такі методики. Наскільки це можливо, в цих методиках використовуються лише відкриті дані, проте такі фактори, як кредитний ризик (як власний, так і контрагента), коливання та взаємозв'язки вимагають від керівництва робити розрахунки. На оцінку кредитного ризику позичальника суттєво впливає справедлива вартість заставного забезпечення. Зміни припущень щодо цих факторів можуть вплинути на вказану у консолідованій фінансовій звітності справедливую вартість.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Починаючи з грудня 2015 року, банки в Україні зобов'язані забезпечити відображення операцій у бухгалтерських облікових записах, які використовуються для складання щоденної звітності для Національного банку України та для регуляторних цілей, відповідно до вимог МСФЗ. Водночас національні нормативні вимоги щодо методики обліку вбудованих похідних фінансових інструментів потребують додаткового роз'яснення для приведення відображення в бухгалтерському обліку операцій банків у відповідність до вимог МСФЗ.

Станом на 31 грудня 2015 року до складу кредитного портфелю Банку входили кредити та аванси клієнтам на загальну суму 91 318 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 87 679 мільйонів гривень), які були видані в гривнях на умовах компенсації, яку отримає Банк у випадку зниження офіційного обмінного курсу української гривні до долара США, частина яких у сумі 62 574 мільйона гривень з лімітом доходності. Контракт про отримання компенсації був облікований Банком як вбудований похідний фінансовий актив справедливою вартістю 30 673 мільйони гривень станом на 31 грудня 2015 року (на 31 грудня 2014 року – 19 978 мільйонів гривень), яку було розраховано із використанням оціночної моделі. Ця оціночна модель дисконтованих грошових потоків враховує очікувані зміни валютних курсів, коефіцієнт дисконтування та кредитний ризик. Зміна припущень щодо очікуваних змін валютних курсів може призвести до зміни фінансового результату. Строк більшості кредитних договорів – з 2016 року по 2019 рік включно. Якби очікуваний обмінний курс гривні до долара США за вказаний період збільшився на 10% або зменшився на 5%, справедлива вартість похідного фінансового інструменту та відповідна сума у консолідованому звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід збільшилася б на 2 363 мільйони гривень або зменшилася б на 440 мільйонів гривень (у 2014 році – збільшення зазначеного обмінного курсу на 50% або його зменшення на 5% призвело б до збільшення на 19 941 мільйон гривень або до зменшення на 1 275 мільйонів гривень). У ході проведення аналізу чутливості справедливої вартості похідного фінансового інструменту до змін обмінного курсу української гривні до долара США керівництво враховує кредитний ризик позичальників. Якби ставка дисконтування, використана для оцінки справедливої вартості похідних фінансових інструментів, станом на 31 грудня 2015 року була більше/менше на 100 базисних пунктів, справедлива вартість похідного фінансового інструменту та відповідна сума у консолідованому звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід зменшилася/збільшилася б на 67 мільйонів гривень (у 2014 році – на 171 мільйон гривень). Див. Примітку 28. Аналіз зміни рівня чутливості справедливої вартості похідних фінансових інструментів проводиться окремо в кожній оцінці без урахування змін в інших оцінках.

Резерв під зобов'язання, пов'язані з діяльністю у Криму. Як описано у Примітці 27, Група визнала резерв у сумі 700 мільйонів гривень щодо припинення її діяльності у Криму. Цей резерв був розрахований з урахуванням ймовірного у майбутньому негативного результату позовів, поданих проти Групи, та прийняття несприятливих для Групи рішень за спорами, в яких вона виступає стороною. Для визнання цього резерву керівництво сформувало суттєві професійні судження за результатами оцінки обсягу скарг, спроможності позивачів надати первинну документацію щодо розміщення коштів на депозитах, ймовірності виконання рішень різних судів в Україні та відповідних адміністративних і судових витрат. Якби обсяг скарг був більшим/(меншим) на 10%, а кількість виграних справ була більшою/(меншою) на 10%, ніж за оцінками керівництва, резерв, сформований станом на 31 грудня 2015 року, збільшився/(зменшився) б приблизно на 147 мільйонів гривень (у 2014 році - на 82 мільйони гривень).

Облік активів та зобов'язань, пов'язаних з діяльністю у Донецькій та Луганській областях. Станом на 31 грудня 2015 року Група мала активи та зобов'язання на територіях Донецької та Луганської областей, які не контролює Уряд України. Керівництво Групи вважає, що воно вживає належних заходів для відновлення контролю або відшкодування вартості її активів у Донецькій та Луганській областях, однак насильство та збройний конфлікт у цьому регіоні чинять негативний вплив на діяльність та фінансовий стан Групи. Ця консолідована фінансова звітність відображає сформовану керівництвом оцінку ймовірності відшкодування вартості активів, розташованих у Донецькій та Луганській областях. Остаточний результат може відрізнятись від оцінки керівництва. Більш докладна інформація про активи та зобов'язання, пов'язані з діяльністю у цих областях, розкрита у Примітках 10 та 12.

4 Основні облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України припускає можливість різних тлумачень. Див. Примітку 27.

Оцінка власних приміщень. Приміщення Групи обліковуються за справедливою вартістю, яка була визначена на основі звітів, підготовлених незалежними оцінювачами, із використанням методу порівняння аналогів. Накопичена амортизація на дату переоцінки була вирахована з валової балансової вартості активу, а чиста вартість була трансформована до вартості переоцінки активу. У ході проведення переоцінки незалежні оцінювачі застосовували певні професійні судження та оцінки, зокрема для визначення подібних приміщень при застосуванні методу порівняння аналогів. Зміни припущень щодо цих факторів можуть вплинути на вказану у консолідованій фінансовій звітності справедливу вартість. Станом на 31 грудня 2014 року Банк провів оцінку на основі порівняння продажів аналогічних об'єктів, ціна за один квадратний метр яких коливалась від 1 226 гривень до 36 837 гривень, залежно від місця розташування та стану приміщень. Якби ціна за квадратний метр була вище на 10% або нижче на 10%, справедлива вартість приміщень була би більше або менше на 188 мільйонів гривень, відповідно. Станом на 31 грудня 2015 року керівництво оцінило вплив змін ринкових цін на справедливу вартість приміщень як несуттєвий для цієї консолідованої фінансової звітності.

5 Запровадження нових або переглянутих стандартів та тлумачень

Наступні змінені стандарти стали обов'язковими для Групи з 1 січня 2015 року, проте не мали на неї суттєвого впливу:

- Зміни МСБО 19 – “Пенсійні плани із встановленими виплатами: внески працівників” (випущені у листопаді 2013 року і застосовуються для річних періодів, які починаються з 1 липня 2014 року).
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2012 року (випущені в грудні 2013 року; застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 липня 2014 року або після цієї дати).
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2013 року (випущені в грудні 2013 року; застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 липня 2014 року або після цієї дати).

6 Нові положення бухгалтерського обліку

Були опубліковані окремі нові стандарти та тлумачення, що будуть обов'язковими для застосування Групою у річних періодах, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати. Група не застосовувала ці стандарти та тлумачення до початку їх обов'язкового застосування.

МСФЗ 9 “Фінансові інструменти: класифікація та оцінка” (змінений у липні 2014 року і вступає в силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2018 року або після цієї дати). Нижче описані основні особливості нового стандарту:

- Фінансові активи вимагається відносити до трьох категорій оцінки: фінансові активи, які у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю, фінансові активи, які у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на інший сукупний дохід, та фінансові активи, які у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.
- Класифікація боргових інструментів залежить від бізнес-моделі організації, що використовується для управління фінансовими активами, і результатів аналізу того факту, чи договірні грошові потоки є виключно виплатами основної суми боргу та процентів. Якщо борговий інструмент утримується для отримання грошових потоків, він може обліковуватись за амортизованою вартістю, якщо він також відповідає критерію виключно виплат основної суми боргу та процентів. Боргові інструменти, які відповідають критерію виключно виплат основної суми боргу та процентів і утримуються в портфелі, коли підприємство одночасно отримує потоки грошових коштів від активів і продає активи, можуть відноситись у категорію за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на інший сукупний дохід. Фінансові активи, що мають грошові потоки, які не є виключно виплатами основної суми боргу та процентів, слід оцінювати за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат (наприклад, похідні фінансові інструменти). Вбудовані похідні активи не відокремлюються від фінансових активів, а враховуються при оцінці відповідності критерію виключно виплат основної суми боргу та процентів.

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

- Інвестиції в інструменти капіталу завжди оцінюються за справедливою вартістю. Проте керівництво може зробити остаточний вибір представляти зміни справедливої вартості в іншому сукупному доході за умови, що інструмент не утримується для торгівлі. Якщо інструмент капіталу утримується для торгівлі, зміни справедливої вартості відображаються у складі прибутку чи збитку.
- Більшість вимог МСБО 39 щодо класифікації та оцінки фінансових зобов'язань були перенесені до МСФЗ 9 без змін. Основна відмінність полягає у тому, що суб'єкт господарювання буде зобов'язаний показувати у складі інших сукупних доходів вплив змін у власному кредитному ризику фінансових зобов'язань, віднесених до категорії за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат.
- МСФЗ 9 вводить нову модель для визнання збитків від знецінення – модель очікуваних кредитних збитків. В основі цієї моделі лежить триетапний підхід, в межах якого аналізується зміна кредитної якості фінансових активів після їх початкового визнання. На практиці нові правила означають, що організації будуть зобов'язані негайно обліковувати збиток у сумі очікуваного кредитного збитку за 12 місяців при початковому визнанні фінансових активів, які не мають кредитного знецінення (чи для дебіторської заборгованості за основною діяльністю – у сумі очікуваного кредитного збитку за весь строк дії такої заборгованості). У разі суттєвого зростання кредитного ризику, знецінення оцінюється із використанням очікуваного кредитного збитку за весь строк дії фінансового активу, а не очікуваного кредитного збитку за 12 місяців. Ця модель передбачає операційні спрощення дебіторської заборгованості за орендою та основною діяльністю.
- Переглянуті умови до обліку хеджування забезпечують більш тісний зв'язок обліку з управлінням ризиками. Цей стандарт надає підприємствам можливість вибору облікової політики: вони можуть застосовувати облік хеджування відповідно до МСФЗ 9 чи продовжувати застосовувати до всіх відносин хеджування МСБО 39, оскільки у стандарті не розглядається облік макрохеджування.

Очікується, що цей стандарт матиме істотний вплив на сформовані Групою резерви на знецінення кредитів. Наразі Група оцінює вплив цього нового стандарту на її фінансову звітність.

Ініціатива з покращення якості розкриття інформації – зміни МСБО 7 (випущені 29 січня 2016 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2017 року або після цієї дати). Зміни, внесені в МСБО 7, вимагають розкриття інформації про зміни у зобов'язаннях, що виникають у результаті фінансової діяльності. Наразі Група оцінює вплив цих змін на її фінансову звітність.

МСФЗ 15 «Виручка по договорах із клієнтами» (випущений 28 травня 2014 року і вступає у силу для періодів, які починаються з 1 січня 2018 року або після цієї дати). Цей новий стандарт вводить основний принцип визнання виручки за ціною операції у випадку передачі товарів чи послуг замовнику. Окремі партії товарів чи пакети послуг, які чітко ідентифіковані, повинні визнаватись окремо, а будь-які знижки та ретроспективні знижки з ціни контракту, як правило, мають відноситись на окремі елементи. Якщо сума винагороди з будь-яких причин варіюється, слід визнавати мінімальні суми за умови відсутності значного ризику перегляду. Витрати, понесені у зв'язку з гарантіями за контрактами із клієнтами, необхідно капіталізувати та амортизувати протягом періоду надходження вигод від контракту. На думку керівництва Групи, цей стандарт не матиме суттєвого впливу на її фінансову звітність.

Розкриття інформації – зміни МСБО 1 (випущені у грудні 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати). Зміни МСБО 1 уточнюють поняття суттєвості та роз'яснюють, що організація не зобов'язана розкривати інформацію, розкриття якої вимагають МСФЗ, якщо така інформація не є суттєвою, навіть якщо МСФЗ містить перелік конкретних вимог або визначає їх як мінімальні вимоги. Також до МСБО 1 включено нове керівництво про проміжні підсумкові суми у фінансовій звітності, зокрема, зазначено, що такі проміжні підсумкові суми (а) мають включати статті, визнання та оцінка яких здійснюються відповідно до МСФЗ; (б) мають бути представлені та названі таким чином, щоб забезпечити розуміння компонентів проміжних підсумкових сум; (в) мають застосовуватися послідовно у різних періодах; та (г) не можуть бути представлені так, щоб виділятися більше, ніж проміжні підсумкові суми та підсумкові суми, яких вимагають МСФЗ. Наразі Група оцінює вплив цих змін на її консолідовану фінансову звітність.

6 Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

МСФЗ 16 «Оренда» (випущений у січні 2016 року і вступає у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2019 року або після цієї дати). Новий стандарт визначає принципи визнання, оцінки та розкриття інформації у звітності щодо операцій оренди. Всі договори оренди призводять до отримання орендарем права користування активом з моменту початку дії договору оренди, а також до отримання фінансування, якщо орендні платежі здійснюються протягом певного періоду часу. Відповідно, МСФЗ 16 скасовує класифікацію оренди як операційної чи фінансової, як це передбачено МСБО 17, натомість, вводить єдину модель обліку операцій оренди для орендарів. Орендарі повинні будуть визнавати: (а) активи і зобов'язання щодо всіх договорів оренди з терміном дії понад 12 місяців, за винятком випадків, коли вартість об'єкта оренди є незначною; і (б) амортизацію об'єктів оренди окремо від процентів за орендними зобов'язаннями у звіті про фінансові результати. Щодо обліку оренди в орендодавця, МСФЗ 16, по суті, зберігає вимоги до обліку, передбачені МСБО 17. Таким чином, орендодавець продовжує класифікувати договори оренди в якості операційної чи фінансової оренди і, відповідно, по-різному відображати їх у звітності. На думку керівництва Групи, цей стандарт не матиме суттєвого впливу на її фінансову звітність.

Очікується, що наступні інші нові положення бухгалтерського обліку не матимуть суттєвого впливу на Групу після їх прийняття:

- МСФЗ 14 «Відстрочені рахунки тарифного регулювання» (випущений у січні 2014 року; застосовується до річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Облік операцій з придбання часток участі у спільних операціях – зміни МСФЗ 11 (випущені 6 травня 2014 року; застосовуються до періодів, починаючи з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Роз'яснення методів нарахування амортизації основних засобів та нематеріальних активів – зміни МСБО 16 та МСБО 38 (випущені 12 травня 2014 року і вступають у силу для періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Сільське господарство: рослини довготривалого вирощування – зміни МСБО 16 та МСБО 41 (випущені 30 червня 2014 року; застосовуються до річних періодів, починаючи з 1 січня 2016 року).
- Метод дольової участі в окремій фінансовій звітності – зміни МСБО 27 (випущені 12 серпня 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року).
- Продаж або внесок активів в асоційоване або спільне підприємство інвестором – зміни МСФЗ 10 та МСБО 28 (випущені 11 вересня 2014 року; застосовуються до річних періодів, починаючи з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Щорічні удосконалення МСФЗ 2014 року (випущені у вересні 2014 року; застосовуються до річних періодів, починаючи з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Застосування винятку з вимоги консолідації для інвестиційних компаній – зміни МСФЗ 10, МСФЗ 12 та МСБО 28 (випущені у грудні 2014 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2016 року або після цієї дати).
- Визнання відстрочених податкових активів за нереалізованими збитками – зміни МСБО 12 (випущені 19 січня 2016 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2017 року або після цієї дати).

7 Вибуття дочірньої компанії

У січні 2015 року Група продала 57,86% акціонерного капіталу АТ "ПриватБанк" (Грузія). Цей дочірній банк раніше був віднесений у групу вибуття, і його активи та зобов'язання були відповідним чином рекласифіковані у звіті про фінансовий стан. Прибуток від вибуття дочірньої компанії склав 227 мільйонів гривень.

Нижче представлена детальна інформація про реалізовані активи, передані зобов'язання та отриману суму винагороди при вибутті дочірньої компанії:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	січень 2015 р.
Грошові кошти та їх еквіваленти	1 119
Кредити та аванси клієнтам	2 510
Інші активи	366
Кошти клієнтів	(2 875)
Інші зобов'язання	(398)
Чисті активи дочірньої компанії	722
Мінус: частка неконтролюючих учасників	(305)
Балансова вартість реалізованих чистих активів	417
Загальна сума винагороди, отримана при вибутті	390
Мінус: справедлива вартість дебіторської заборгованості, що виникла при вибутті дочірньої компанії	(134)
Мінус: грошові кошти та їх еквіваленти проданої дочірньої компанії	(1 119)
Відтік грошових коштів при вибутті	(863)

Прибуток від вибуття дочірньої компанії становить:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Прибуток від вибуття дочірньої компанії
Сума винагороди при вибутті дочірньої компанії	390
Балансова вартість реалізованих чистих активів за вирахуванням частки неконтролюючих учасників	(417)
Кумулятивний резерв переоцінки іноземних валют за закордонною діяльністю, перенесений з іншого сукупного доходу до прибутку чи збитку	254
Прибуток від вибуття дочірньої компанії	227

Частина збитку від вибуття дочірньої компанії, пов'язаного з оцінкою інвестиції, що утримується в колишній дочірній компанії, за справедливою вартістю на дату втрати контролю, складає 12 мільйонів гривень.

7 Вибуття дочірньої компанії (продовження)

У квітні 2014 року був підписаний договір щодо повного продажу ЗАТ МКБ «Москомприватбанк». Нижче представлена детальна інформація про реалізовані активи, передані зобов'язання та отриману суму винагороди при вибутті дочірньої компанії:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	квітень 2014 р.
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 208
Кредити та аванси клієнтам	5 716
Фінансові активи для подальшого продажу	255
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	302
Інші активи	534
Кошти клієнтів	(7 289)
Інші зобов'язання	(732)
Чисті активи дочірньої компанії	994
Мінус: частка неконтролюючих учасників	(207)
Балансова вартість реалізованих чистих активів	787
Загальна сума винагороди, отримана при вибутті	1 149
Мінус: справедлива вартість дебіторської заборгованості, що виникла при вибутті дочірньої компанії	(543)
Мінус: грошові кошти та їх еквіваленти проданої дочірньої компанії	(2 208)
Відтік грошових коштів при вибутті	(1 602)

Прибуток від вибуття дочірньої компанії становить:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Прибуток від вибуття дочірньої компанії
Сума винагороди при вибутті дочірньої компанії	1 149
Балансова вартість реалізованих чистих активів за вирахуванням частки неконтролюючих учасників	(787)
Кумулятивний резерв переоцінки іноземних валют за закордонною діяльністю, перенесений з іншого сукупного доходу до прибутку чи збитку	229
Резерв переоцінки фінансових активів для подальшого продажу, перенесений з іншого сукупного доходу до прибутку чи збитку	10
Прибуток від вибуття дочірньої компанії	601

Збиток проданої дочірньої компанії за період до дати втрати контролю становив 194 мільйона гривень. Див. Примітку 22.

8 Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Грошові кошти в касі	12 050	8 243
Залишок на рахунку в Банку Латвії	4 793	1 403
Залишок на рахунку в НБУ	3 766	231
Залишок на рахунку в Центральному банку Кіпру	168	147
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в інших банках - Інші країни, крім України	14 832	9 558
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	35 609	19 582

8 Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви (продовження)

Відповідно до положень НБУ, Банк повинен утримувати залишок обов'язкового резерву на рівні від 3 до 6,5 процентів (на 31 грудня 2014 року – від 3 до 6,5 процентів) від його певних зобов'язань. Станом на 1 січня 2016 року залишок обов'язкових резервів Банку був нижче встановленого НБУ розміру 6 199 мільйонів гривень. Відповідно до Постанови Правління НБУ "Про зміну порядку формування та зберігання обов'язкових резервів" від 18 грудня 2014 року (зі змінами, внесеними згідно з Постановою НБУ від 29 жовтня 2015 року), для покриття обов'язкових резервів банки можуть зараховувати залишки на кореспондентському рахунку в НБУ та/чи грошові кошти в касі та банкоматах у сумі, що не перевищує 75% (на 31 грудня 2014 року – 50%) їхньої балансової вартості, а також залишки на кореспондентському рахунку в ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» у сумі 100% (на 31 грудня 2014 року – 100%). Таким чином, Банк дотримується вимог до обов'язкових резервів за рахунок достатніх грошових коштів станом на звітну дату.

На 31 грудня 2015 року сума обов'язкових резервів дочірньої компанії Банку в Латвії та філії на Кіпрі у відповідних центральних банках становила 287 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – дочірніх компаній Банку в Латвії та на Кіпрі у сумі 232 мільйона гривень).

Оскільки відповідні ліквідні активи не можна використовувати для фінансування повсякденної діяльності Групи, для цілей складання консолідованого звіту про рух грошових коштів сума обов'язкового резерву 287 мільйонів гривень, що становить 100% обов'язкового резерву в НБУ та 100% обов'язкового резерву в інших центральних банках (на 31 грудня 2014 року – 232 мільйона гривень), була виключена з грошових коштів та їх еквівалентів.

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	35 609	19 582
Мінус: обов'язковий резерв	(287)	(232)
Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей складання консолідованого звіту про рух грошових коштів	35 322	19 350

Станом на 31 грудня 2014 року грошові кошти та їх еквіваленти у Грузії для цілей консолідованого звіту про рух грошових коштів становили 1 111 мільйонів гривень.

Нижче подана інформація про операційні та фінансові операції, що не потребували використання грошових коштів та їх еквівалентів, які були виключені з консолідованого звіту про рух грошових коштів:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Операційна діяльність у негрошовій формі		
Інші активи	(281)	(538)
Визнання дебіторської заборгованості за фінансовим лізингом	281	538
Фінансова діяльність у негрошовій формі		
Дивіденди	-	(1 749)
Збільшення акціонерного капіталу	-	1 749
Операційна та фінансова діяльність у негрошовій формі	-	-

Станом на 31 грудня 2015 року сума обов'язкового резерву в НБУ, надана у забезпечення кредиту рефінансування, отриманого від НБУ, становила 1 294 мільйона гривень (на 31 грудня 2014 року – 1 294 мільйона гривень). Див. Примітки 13 та 27.

Станом на 31 грудня 2015 року Група мала залишки на кореспондентських рахунках та депозити "овернайт" у 2 банках з рейтингом від А1 до Ваа1 (на 31 грудня 2014 року - у 2 банках з рейтингом від А3 до Ваа2), що перевищували 10% чистих активів Групи або 2 905 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року - 2 573 мільйона гривень). Загальна сума цих коштів становила 11 402 мільйона гривень (на 31 грудня 2014 року – 6 115 мільйонів гривень).

8 Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви (продовження)

Кредитні рейтинги станом на 31 грудня 2015 року основані на рейтингах міжнародної рейтингової агенції Moody's, за умови їх наявності, або на рейтингах інших міжнародних рейтингових агенцій, трансформованих до найближчого еквівалента за шкалою рейтингів Moody's:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Грошові кошти в касі	Залишки на рахунках у центральних банках, у тому числі обов'язкові резерви	Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>				
Грошові кошти в касі	12 050	-	-	12 050
Залишки на рахунках у центральних банках	-	8 727	-	8 727
Рейтинг Аа1-Аа3	-	-	2 731	2 731
Рейтинг А1-А3	-	-	6 994	6 994
Рейтинг Ваа1-Ваа3	-	-	4 615	4 615
Рейтинг Ва1-Ва3	-	-	154	154
Рейтинг В1-В3	-	-	113	113
Без рейтингу	-	-	225	225
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	12 050	8 727	14 832	35 609

Кредитні рейтинги станом на 31 грудня 2014 року основані на рейтингах міжнародної рейтингової агенції Moody's, за умови їх наявності, або на рейтингах інших міжнародних рейтингових агенцій, трансформованих до найближчого еквівалента за шкалою рейтингів Moody's:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Грошові кошти в касі	Залишки на рахунках у центральних банках, у тому числі обов'язкові резерви	Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>				
Грошові кошти в касі	8 243	-	-	8 243
Залишки на рахунках у центральних банках	-	1 781	-	1 781
Рейтинг Аа1-Аа3	-	-	1 239	1 239
Рейтинг А1-А3	-	-	3 848	3 848
Рейтинг Ваа1-Ваа3	-	-	4 055	4 055
Рейтинг Ва1-Ва3	-	-	13	13
Рейтинг В1-В3	-	-	207	207
Без рейтингу	-	-	196	196
Всього грошових коштів та їх еквівалентів та обов'язкових резервів	8 243	1 781	9 558	19 582

Аналіз грошових коштів та їх еквівалентів і обов'язкових резервів за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 25.

9 Заборгованість інших банків

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Гарантійні депозити в інших банках	3 429	13 083
Розміщення коштів в інших банках	260	2 502
Всього заборгованості інших банків	3 689	15 585

Інформацію про заборгованість інших банків, переданих у забезпечення, наведено у Примітці 27.

9 Заборгованість інших банків (продовження)

Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2015 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Розміщення коштів в інших банках	Гарантійні депозити в інших банках	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>			
- Рейтинг Aa2-Aa3	228	399	627
- Рейтинг A2-A3	-	1 111	1 111
- Рейтинг Baa1-Baa2	-	1 919	1 919
- Рейтинг B1-B3	24	-	24
- Рейтинг Ca	8	-	8
Всього заборгованості інших банків	260	3 429	3 689

Нижче поданий аналіз заборгованості інших банків за кредитною якістю станом на 31 грудня 2014 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Розміщення коштів в інших банках	Гарантійні депозити в інших банках	Всього
<i>Не прострочені та не знецінені</i>			
- Рейтинг Aa2-Aa3	-	263	263
- Рейтинг A1-A3	2 009	573	2 582
- Рейтинг Ba2	-	12 062	12 062
- Рейтинг Baa1	-	183	183
- Рейтинг B1-B3	269	2	271
- Рейтинг Caa1	193	-	193
- Рейтинг Ca	31	-	31
Всього заборгованості інших банків	2 502	13 083	15 585

Кредитні рейтинги основані на рейтингах міжнародної рейтингової агенції Moody's, за умови їх наявності, або на рейтингах інших міжнародних рейтингових агенцій, трансформованих до найближчого еквівалента за шкалою рейтингів Moody's. Основний фактор, який враховує Група при визначенні того, чи є сума заборгованості знеціненою, – це її прострочений статус.

Як активний учасник ринку банківських операцій, Група має значну концентрацію кредитного ризику, пов'язаного з іншими фінансовими організаціями. Загальна сукупна сума кредитного ризику, пов'язаного з фінансовими організаціями, складає 24 352 мільйона гривень (у 2014 році – 56 282 мільйона гривень) і включає грошові кошти та їх еквіваленти, заборгованість інших банків та загальну суму до отримання від похідних фінансових інструментів за операціями своп, форвард та спот. Див. Примітки 8 та 27.

Інформацію про розрахункову справедливу вартість кожного класу заборгованості інших банків подано у Примітці 29. Аналіз заборгованості інших банків за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 25.

10 Кредити та аванси клієнтам

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Кредити юридичним особам	188 764	150 923
Кредити фізичним особам – кредитні картки	20 919	22 117
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	9 363	6 194
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	503	349
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	91	174
Кредити фізичним особам – інші кредити	1 648	1 141
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	2 252	2 075
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом від фізичних осіб	264	410
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом від юридичних осіб	329	252
Всього кредитів та авансів клієнтам, загальна сума	224 133	183 635
Мінус: резерв на знецінення кредитів	(28 794)	(21 805)
Всього кредитів та авансів клієнтам	195 339	161 830

Станом на 31 грудня 2015 року по знецінених кредитах та авансах клієнтам був нарахований процентний дохід у сумі 8 404 мільйона гривень (на 31 грудня 2014 року – 3 122 мільйона гривень).

У 2015 році у сумі резерву на знецінення кредитів відбулися такі зміни:

	Кредити юридичним особам	Кредити фізичним особам					МСП	Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	Всього
		Кредитні картки	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Споживчі кредити	Інші кредити			
<i>У мільйонах українських гривень</i>									
Резерв на знецінення кредитів на 1 січня 2015 р.	16 303	2 763	1 707	106	43	157	621	105	21 805
Резерв на знецінення кредитів протягом періоду	4 988	117	1 458	122	29	500	307	(33)	7 488
Кредити та аванси клієнтам, списані протягом періоду як безнадійні	(820)	(14)	(78)	(2)	(7)	(21)	(12)	-	(954)
Курсові різниці	378	1	74	1	-	-	1	-	455
Резерв на знецінення кредитів на 31 грудня 2015 р.	20 849	2 867	3 161	227	65	636	917	72	28 794

Резерв на знецінення протягом 2015 року відрізняється від суми, облікованої у прибутку чи збитку за період, внаслідок відшкодування 1 321 мільйона гривень, попередньо списаних як безнадійні, включаючи відшкодування 783 мільйонів гривень, 188 мільйонів гривень та 122 мільйонів гривень за кредитами юридичним особам, іпотечними кредитами та кредитами підприємствам малого та середнього бізнесу відповідно. Сума відшкодування була кредитована безпосередньо на рядок «резерви» у складі прибутку чи збитку за період.

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

У 2014 році у сумі резерву на знецінення кредитів відбулися такі зміни:

	Кредити юридичним особам	Кредити фізичним особам					МСП	Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	Всього
		Кредитні картки	Іпотечні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Споживчі кредити	Інші кредити			
<i>У мільйонах українських гривень</i>									
Резерв на знецінення кредитів на 1 січня 2014 р.	18 914	967	949	84	27	141	236	22	21 340
Резерв на знецінення кредитів протягом періоду	1 484	2 790	915	92	100	93	543	83	6 100
Кредити та аванси клієнтам, списані протягом періоду як безнадійні	(4 311)	(432)	(252)	(69)	(76)	(43)	(154)	-	(5 337)
Курсові різниці	303	99	95	1	8	2	(2)	-	506
Вибуття дочірньої компанії	(87)	(661)	-	(2)	(16)	(36)	(2)	-	(804)
Резерв на знецінення кредитів на 31 грудня 2014 р.	16 303	2 763	1 707	106	43	157	621	105	21 805

Резерв на знецінення протягом 2014 року відрізняється від суми, облікованої у прибутку чи збитку за період, внаслідок відшкодування 1 411 мільйонів гривень, попередньо списаних як безнадійні, включаючи відшкодування 808 мільйонів гривень, 84 мільйонів гривень та 75 мільйона гривень за кредитними картками, кредитами юридичним особам та кредитами підприємствам малого та середнього бізнесу відповідно. Сума відшкодування була кредитована безпосередньо на рядок «резерви» у складі прибутку чи збитку за період.

Концентрація клієнтського кредитного портфелю за галузями економіки та напрямками комерційної діяльності є такою:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.		31 грудня 2014 р.	
	Сума	%	Сума	%
Торгівля нафтопродуктами	40 645	18	40 603	22
Кредити фізичним особам	32 788	15	30 385	17
Виробництво та торгівля феросплавами	32 527	15	24 816	14
Сільське господарство, сільськогосподарське машинобудування та харчова промисловість	29 522	13	21 915	12
Промислове виробництво та хімічна промисловість	27 953	12	21 439	12
Комерційна діяльність, фінансові операції та торгівля цінними паперами	21 596	10	13 207	7
Авіап перевезення	14 136	6	9 411	5
Гірськолижний курорт, туризм та футбольні клуби	8 340	4	6 791	4
Будівництво нерухомості	7 919	3	6 717	4
Підприємства малого та середнього бізнесу (МСП)	2 252	1	2 075	1
Інше	6 455	3	6 276	2
Всього кредитів та авансів клієнтам, загальна сума	224 133	100	183 635	100

У складі торгівлі нафтопродуктами розкриті кредити та аванси клієнтам у сумі 40 645 мільйонів гривень або 18% від загальної суми кредитів та авансів клієнтам (у 2014 році – 40 603 мільйона гривень або 22%), видані компаніям, які займаються гуртовою та роздрібною торгівлею нафтою і нафтопродуктами. Ці компанії складають єдину систему постачання, тому кредитний ризик за цими кредитами є, за оцінками керівництва, нижчим внаслідок такої системи. Станом на 31 грудня 2015 року кредити, видані цим компаніям, були забезпечені запасами сирової нафти, нафтопродуктів та продуктів газопереробки, а також корпоративними правами на частки (акції) позичальників та їхніх поручителів заставною вартістю 52 245 мільйонів гривень (у 2014 році – 39 671 мільйон гривень та в січні 2015 року після закінчення звітного року за цими кредитами було одержано додаткове забезпечення у вигляді запасів нафтогазових продуктів вартістю 852 мільйона гривень).

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

У складі промислового виробництва та хімічної промисловості розкриті кредити та аванси клієнтам у сумі 23 423 мільйона гривень (у 2014 році – 17 246 мільйонів гривень), видані компаніям в Україні, які об'єднані в одну структуру, але які виробляють та реалізують різноманітну продукцію на ринках Західної, Центральної та Східної Європи. Споживачами цієї продукції є компанії, які працюють у харчовій промисловості на вказаних ринках. Станом на 31 грудня 2015 року кредити, видані цим клієнтам, були забезпечені корпоративними правами на акції заставною вартістю 30 385 мільйонів гривень (у 2014 році – 18 673 мільйона гривень).

Загальна сума кредитів найбільшим 10 клієнтам Групи на 31 грудня 2015 року складала 54 562 мільйона гривень (на 31 грудня 2014 року – 34 402 мільйона гривень) або 24% від загальної вартості кредитного портфеля (на 31 грудня 2014 року – 19%). Резерв на знецінення кредитів, виданих цим позичальникам, становить 4 850 мільйонів гривень (на 31 грудня 2013 року - 4 455 мільйонів гривень).

Станом на 31 грудня 2015 року у Групи було 7 позичальників (на 31 грудня 2014 року – 6 позичальник) із загальною сумою виданих їм кредитів, яка перевищує 10% чистих активів Групи або 2 905 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 2 573 мільйона гривень). Загальна сума цих кредитів становила 47 400 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 27 268 мільйонів гривень), а сума сформованого резерву на знецінення кредитів, виданих цим позичальникам, становила 2 567 мільйонів гривень (у 2014 році – 3 125 мільйонів гривень).

Станом на 31 грудня 2015 року іпотечні кредити у сумі 402 мільйона гривень (на 31 грудня 2014 року – 256 мільйонів гривень) були надані у заставу як забезпечення випущених іпотечних облігацій. Див. Примітки 16 та 27.

Станом на 31 грудня 2015 року кредити, видані дев'яносто одній юридичній особі – позичальникам Банку, у загальній сумі 43 725 мільйонів гривень були надані у заставу як забезпечення кредиту рефінансування від НБУ (на 31 грудня 2014 року – кредити, видані ста одинадцяти юридичним особам – позичальникам Банку, у загальній сумі 49 231 мільйон гривень). Див. Примітки 13 та 27.

Станом на 31 грудня 2015 року кредити, видані 27 юридичними особам – позичальникам Банку, у загальній сумі 21 338 мільйонів гривень були частково забезпечені тією ж заставою, що й кредити рефінансування НБУ, заставною вартістю 16 739 мільйонів гривень.

Нижче показана дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (загальна сума інвестицій у лізинг) та її поточна вартість на 31 грудня 2015 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	До погашення протягом 1 року	До погашення протягом 1-5 років	До погашення після 5 років	Всього
Дебіторська заборгованість за платежами з фінансового лізингу на 31 грудня 2015 р.	344	473	3	820
Неотриманий фінансовий дохід	(80)	(146)	(1)	(227)
Резерв на покриття збитків від знецінення	(37)	(35)	-	(72)
Поточна вартість дебіторської заборгованості за платежами з лізингу на 31 грудня 2015 р.	227	292	2	521

Нижче показана дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом (загальна сума інвестицій у лізинг) та її поточна вартість на 31 грудня 2014 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	До погашення протягом 1 року	До погашення протягом 1-5 років	До погашення після 5 років	Всього
Дебіторська заборгованість за платежами з фінансового лізингу на 31 грудня 2014 р.	334	542	4	880
Неотриманий фінансовий дохід	(64)	(152)	(2)	(218)
Резерв на покриття збитків від знецінення	(2)	(103)	-	(105)
Поточна вартість дебіторської заборгованості за платежами з лізингу на 31 грудня 2014 р.	268	287	2	557

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2015 року:

	Кредити юридичним особам	Кредити фізичним особам				МСП	Дебіторська заборгованість	Всього
		Кредитні картки	Іпо-Кредитні кредити	Кредити на придбання автомобіля	Споживчі кредити			
<i>У мільйонах українських гривень</i>								
<i>Не прострочені та не знецінені</i>								
- Великі позичальники з кредитною історією у Групі більше 2 років	72 333	-	-	-	-	602	-	2 72 937
- Великі нові позичальники з кредитною історією у Групі менше 2 років	26 322	-	-	-	-	-	-	- 26 322
- Кредити середнім позичальникам	6 905	-	-	-	-	33	89	154 7 181
- Кредити малим позичальникам	523	-	-	-	-	-	464	47 1 034
- Кредити від 1 до 100 мільйонів гривень	-	24	271	-	-	-	-	3 298
- Кредити менше 1 мільйона гривень	-	18 276	1 089	231	20	447	-	188 20 251
Всього не прострочених та не знецінених (загальна сума)	106 083	18 300	1 360	231	20	1 082	553	394 128 023
<i>Прострочені, але не знецінені</i>								
- прострочені менше ніж 30 днів	203	552	151	17	2	35	34	43 1 037
- прострочені від 31 до 90 днів	2 438	208	78	4	1	23	166	10 2 928
- прострочені більше ніж 91 день	1 708	-	15	1	-	-	-	- 1 724
Всього прострочених, але не знецінених (загальна сума)	4 349	760	244	22	3	58	200	53 5 689
<i>Кредити, визначені як індивідуально знецінені (загальна сума)</i>								
- не прострочені	64 091	-	14	-	-	13	1	75 64 194
- прострочені менше ніж 30 днів	285	-	12	-	-	-	-	- 297
- прострочені від 31 до 90 днів	171	-	37	4	-	-	-	- 212
- прострочені від 91 до 180 днів	4 830	179	90	3	2	48	29	11 5 192
- прострочені від 181 до 360 днів	4 804	393	421	9	6	109	72	5 5 819
- прострочені більше ніж 361 день	4 151	1 287	7 185	234	60	338	1 397	55 14 707
Всього індивідуально знецінених кредитів (загальна сума)	78 332	1 859	7 759	250	68	508	1 499	146 90 421
Мінус: резерви на знецінення	(20 849)	(2 867)	(3 161)	(227)	(65)	(636)	(917)	(72) (28 794)
Всього кредитів та авансів клієнтам	167 915	18 052	6 202	276	26	1 012	1 335	521 195 339

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче поданий аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2014 року:

	Кредити юридичним особам		Кредити фізичним особам				МСП	Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	Всього
	Кредитні картки	Іпо-Кредити	течні кредити	на придбання автомобіля	Споживчі кредити	Інші кредити			
<i>У мільйонах українських гривень</i>									
Не прострочені та не знецінені									
- Великі позичальники з кредитною історією у Групі більше 2 років	75 222	-	-	-	-	536	-	-	75 758
- Великі нові позичальники з кредитною історією у Групі менше 2 років	13 357	-	-	-	-	-	-	-	13 357
- Кредити середнім позичальникам	5 664	-	-	-	-	91	12	-	5 767
- Кредити малим позичальникам	433	-	-	-	-	-	823	-	1 256
- Кредити від 1 до 100 мільйонів гривень	-	16	189	-	-	-	-	104	309
- Кредити менше 1 мільйона гривень	-	19 625	1 205	106	81	259	-	346	21 622
Всього не прострочених та не знецінених	94 676	19 641	1 394	106	81	886	835	450	118 069
Прострочені, але не знецінені									
- прострочені менше ніж 30 днів	150	753	300	31	13	30	38	35	1 350
- прострочені від 31 до 90 днів	561	367	181	8	-	15	28	37	1 197
- прострочені більше ніж 91 день	200	-	-	-	-	-	-	-	200
Всього прострочених, але не знецінених	911	1 120	481	39	13	45	66	72	2 747
Кредити, визначені як індивідуально знецінені (загальна сума)									
- не прострочені	51 878	-	-	-	-	-	-	76	51 954
- прострочені менше ніж 30 днів	182	-	-	-	-	-	-	-	182
- прострочені від 31 до 90 днів	511	-	-	-	-	-	-	-	511
- прострочені від 91 до 180 днів	296	512	234	18	24	43	50	33	1 210
- прострочені від 181 до 360 днів	868	753	444	23	26	26	314	18	2 472
- прострочені більше ніж 361 день	1 601	91	3 641	163	30	141	810	13	6 490
Всього індивідуально знецінених кредитів (загальна сума)	55 336	1 356	4 319	204	80	210	1 174	140	62 819
Мінус: резерви на знецінення	(16 303)	(2 763)	(1 707)	(106)	(43)	(157)	(621)	(105)	(21 805)
Всього кредитів та авансів клієнтам	134 620	19 354	4 487	243	131	984	1 454	557	161 830

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Група застосувала методику розрахунку резервів щодо кредитного портфеля відповідно до МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та створила резерви на покриття збитків від знецінення кредитів, які були понесені, але які ще не були конкретно зіставлені з будь-яким окремим кредитом у кредитному портфелі до кінця звітної періоду. Політика Групи передбачає віднесення кожного кредиту до категорії не прострочених та не знецінених, поки не буде отримане об'єктивне свідчення того, що кредит є знеціненим.

Основні фактори, які враховує Група при визначенні того, чи є кредит знеціненим, – це його прострочений статус, значні фінансові труднощі, про які свідчить фінансова інформація позичальника, зниження справедливої вартості заставного забезпечення і можливості його реалізації. На підставі цього Групою наведений вище аналіз за строками прострочки за кредитами, які окремо були визначені як знецінені.

Прострочені, але не знецінені кредити – це забезпечені заставою кредити, справедлива вартість застави за якими покриває прострочені процентні платежі та виплати основної суми, крім кредитів за кредитною карткою та споживчих кредитів, знецінення яких визнається після того, як вони стають простроченими понад 90 днів. Суми, обліковані як прострочені, але не знецінені, являють собою весь залишок за такими кредитами, а не лише прострочені суми окремих платежів.

На думку керівництва, кредитам та авансам великим і малим позичальникам з більш тривалою кредитною історією притаманна вища кредитна якість в порівнянні з рештою кредитного портфелю.

Фінансовий вплив заставного забезпечення показаний шляхом окремого розкриття вартості забезпечення для (i) фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють балансовій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим заставним забезпеченням»), та (ii) фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше балансової вартості активу («активи з недостатнім заставним забезпеченням»). Іпотечні кредити забезпечені відповідними об'єктами житлової нерухомості. Кредити на придбання автомобіля забезпечені відповідними автомобілями. Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу забезпечені відповідними об'єктами комерційної нерухомості, обладнанням та автомобілями для комерційних перевезень. Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом від фізичних та юридичних осіб забезпечена автомобілями та об'єктами нерухомості. До поданої нижче таблиці не включені кредити за кредитними картками, споживчі кредити та частина кредитів підприємствам малого і середнього бізнесу у сумі 530 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 715 мільйонів гривень), оскільки їх надання не вимагає заставного забезпечення.

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2015 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення	Балансова вартість активів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення
Кредити юридичним особам	150 083	189 027	17 832	12 931
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	2 337	6 092	3 865	2 520
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	239	378	38	3
Кредити фізичним особам – інші кредити	673	1 566	339	27
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	78	291	727	210
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	502	916	19	11

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2014 року:

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

У мільйонах українських гривень	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення	Балансова вартість активів	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення
Кредити юридичним особам	122 815	187 521	11 805	9 645
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	2 845	6 818	1 642	908
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	130	152	113	10
Кредити фізичним особам – інші кредити	666	1 406	318	40
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	178	436	561	205
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	551	576	6	2

Станом на 31 грудня 2015 року кредити, видані позичальникам в Україні, крім позичальників, які займаються торгівлею нафтопродуктами чи промисловим виробництвом та хімічною промисловістю, у сумі 73 684 мільйона гривень (на 31 грудня 2014 року – 53 339 мільйонів гривень), були забезпечені корпоративними правами на частки (акції) цих позичальників або їхніх поручителів заставною вартістю 65 265 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 50 075 мільйонів гривень). Ці кредити забезпечені корпоративними правами на акції компаній, які є резидентами України, Європейського Союзу та Центральної і Східної Європи; договори застави укладені відповідно до законодавства Великої Британії. Крім того, ці кредити забезпечені товарно-матеріальними запасами та іншими активами.

При початковому визнанні кредитів та авансів клієнтам справедлива вартість заставного забезпечення ґрунтується на методах оцінки, які зазвичай використовуються для відповідних активів, ринкових цінах та індексах подібних активів.

До складу кредитів та авансів клієнтам входять кредити, видані банком клієнтам у Донецькій та Луганській областях.

Починаючи з 2014 липня, Національний банк України запровадив надзвичайний режим роботи банківської системи на території Донецької та Луганської областей, а також Автономної Республіки Крим. У листопаді 2014 року згідно з Указом Президента України було призупинено надання державних послуг, бюджетне фінансування та усі банківські операції на непідконтрольних Урядові України територіях Східної України, що в подальшому мало вплив на погіршення економічної ситуації та кредитоспроможності населення цього регіону. У зв'язку з напруженою ситуацією в Донецькій та Луганській областях Група була змушена закрити усі свої філії на території, неконтрольованій Урядом України. Крім цього, Група розробила програму кредитних канікул для жителів цього регіону зі спеціальними умовами погашення основної суми кредиту та процентів, а також анулювання усіх штрафних санкцій за прострочення платежів за кредитами до моменту завершення антитерористичної операції. Більш того, Група знизила ліміти по кредитах клієнтам, які знаходяться на непідконтрольних Урядові України територіях Донецької та Луганської областей. Наразі важко передбачити майбутнє цих територій.

10 Кредити та аванси клієнтам (продовження)

Нижче в таблиці показані кредити, видані позичальникам, які здійснюють свою діяльність на непідконтрольних Урядові України територіях Донецької та Луганської областей:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Кредити фізичним особам – кредитні картки	2 229	1 955
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	215	133
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	26	29
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	22	19
Кредити фізичним особам – інші кредити	7	6
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	175	133
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом від фізичних осіб	52	56
Всього кредитів та авансів клієнтам, загальна сума	2 726	2 331
Мінус: резерв на знецінення кредитів	(1 596)	(1 669)
Всього	1 130	662

Справедлива вартість вбудованого похідного фінансового інструмента, пов'язаного з позичальниками, представлена у Примітках 28 та 29.

Інформацію про розрахункову справедливу вартість кожного класу кредитів та авансів клієнтам подано у Примітці 29. Аналіз кредитів та авансів клієнтам за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 25. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 31.

11 Діяльність Групи в АР Крим*Передісторія*

У лютому 2014 року Російська Федерація (далі – Російська Федерація або РФ) розпочала воєнну операцію шляхом фізичного захоплення та встановлення контролю на півострові Крим. Банк намагався продовжити ведення своєї діяльності в Криму, проте через неоднозначність законодавства Російської Федерації щодо регулювання банківського сектору в Криму діяльність Банку в АР Крим було призупинено. 15 квітня 2014 року Верховна Рада України прийняла закон про окуповані території. Згодом, згідно з Постановою НБУ, яка набула чинності 6 травня 2014 року, українським банкам було заборонено вести діяльність в Криму. 2 квітня 2014 року Російська Федерація заснувала Фонд захисту вкладників, який, відповідно до законодавства Російської Федерації, прийняв на себе зобов'язання з виплати вкладникам українських банків в АР Крим компенсації у сумі до 700 тисяч російських рублів (що становить еквівалент 186 тисяч гривень). Протягом періоду з квітня по вересень 2014 року, відповідно до рішень судів в АР Крим та згідно з низкою розпоряджень Державної Ради Республіки Крим, майно Банку в Криму, включаючи активи, передані у заставу як забезпечення кредитів Банку, було націоналізоване чи передане до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Відповідно до законодавства Російської Федерації, суми понад 700 тисяч російських рублів (що становить еквівалент 186 тисяч гривень) підлягають відшкодуванню власникам за умови наявності у Фонду достатніх коштів після стягнення кредитної заборгованості, реалізації майна чи потенційного направлення відповідних вимог до банків.

Продаж активів та зобов'язань у Криму

З урахуванням зазначених вище обставин у листопаді-грудні 2014 року Банк продав свої активи та зобов'язання, пов'язані з діяльністю в Криму, фінансовій компанії, яка була повністю консолідованою дочірньою компанією Групи. У грудні 2014 року Група продала контрольний пакет акцій цієї дочірньої компанії пов'язаній стороні Групи.

11 Діяльність Групи в АР Крим (продовження)

Нижче показані активи та зобов'язання, пов'язані з діяльністю в Криму:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	листопад 2014 р.
Грошові кошти та їх еквіваленти	73
Кредити та аванси клієнтам, загальна сума	7 508
Фінансові активи для подальшого продажу	272
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	203
Інші активи	4
Кошти клієнтів	(8 215)
Реалізовані чисті активи	(155)
Загальна сума винагороди, отримана при вибутті	-
Мінус: грошові кошти та їх еквіваленти в Криму	(73)
Відтік грошових коштів при вибутті	(73)

Нижче подано аналіз за категоріями кредитів та авансів клієнтам в Криму:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	листопад 2014 р.
Кредити юридичним особам	5 468
Кредити фізичним особам – кредитні картки	1 085
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	426
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	329
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	12
Кредити фізичним особам – інші кредити	43
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	114
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом від фізичних осіб	31
Всього кредитів та авансів клієнтам, загальна сума	7 508
Мінус: резерв на знецінення кредитів	(1 234)
Всього кредитів та авансів клієнтам у Криму	6 274

Спори з Російською Федерацією щодо присвоєння активів та зобов'язань Банку

У липні 2014 року Банк розпочав офіційну підготовку до спору з Російською Федерацією шляхом направлення повідомлень вищим посадовим особам РФ. 1 квітня 2015 року Банк та фінансова компанія, якій були продані зазначені вище активи та зобов'язання, подали повідомлення про арбітраж, відповідно до Арбітражного регламенту Комісії ООН з права міжнародної торгівлі, з вимогою про розгляд спору з Російською Федерацією щодо незаконного заволодіння активами та зобов'язаннями Групи. Резерв на знецінення у таблиці вище розраховано з урахуванням припущення щодо можливості повернення заставного забезпечення у власність Банку.

11 Діяльність Групи в АР Крим (продовження)*Резерв та умовне зобов'язання щодо припинення діяльності Банку в Криму*

Виходячи з інформації, опублікованої Фондом гарантування вкладів фізичних осіб Російської Федерації, з березня 2014 року Фонд гарантування вкладів фізичних осіб погасив значну частину зобов'язань Групи за договорами банківських поточних та вкладних (депозитних) рахунків. Група не володіє інформацією про погашення зобов'язань перед фізичними особами. У результаті заходів, вжитих Фондом гарантування вкладів фізичних осіб РФ, Група була звільнена від виконання своїх основних договірних зобов'язань перед клієнтами, які позбавилися права на подальше подання позовів проти Групи після передачі оригіналів документів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Окрім зобов'язань, від виконання яких була звільнена Група, характер непогашених зобов'язань також змінився, оскільки у Групи вже немає достатніх записів для ідентифікації зобов'язань перед клієнтами, які залишилися непогашеними. Повернення цих вкладів наразі залежить від нових факторів та подій.

Внаслідок незвичайного збігу обставин, зазначених вище, Група відобразила ці події в обліку як втрату контролю над діяльністю в Криму. На думку керівництва, у Групи немає жодних фінансових активів чи фінансових зобов'язань в Криму, а лише нефінансові зобов'язання, які оцінюються відповідно до МСБО 37, тобто резерв під можливий відтік грошових коштів та умовні зобов'язання. У зв'язку з цим Група визнала резерв щодо припинення своєї діяльності в Криму у сумі 700 мільйонів гривень на підставі оцінки витрат, необхідних для погашення теперішнього зобов'язання на кінець звітної періоду, з урахуванням пов'язаних ризиків та факторів невизначеності (див. Примітку 4). Крім цього, у фінансовій звітності Групи розкриті умовне зобов'язання у сумі 8 215 мільйонів гривень, що являє собою суму коштів клієнтів, що залишилися непогашеними після анексії Криму, оскільки на звітну дату не існує ймовірності того, що погашення зобов'язань, які виникли у Криму, потребуватиме відтоку ресурсів, і Група не в змозі розрахувати суму цих зобов'язань достовірно (див. Примітку 27).

Інформацію про резерв, визнаний Групою у зв'язку з продажем активів та зобов'язань в АР Крим, наведено у Примітках 17 та 22. Інформація про операції з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 31.

12 Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи

	Прим- щення	Вдоско- налення орендо- ваного майна	Комп'ю- терне облад- нання	Транс- портні засоби	Меблі,Всього облад- нання, немате- ріальні активи та інше	
<i>У мільйонах українських гривень</i>						
Балансова вартість на 1 січня 2014 р.	1 950	40	1 198	128	688	4 004
Первісна вартість або вартість оцінки на 1 січня 2014 р.	2 106	125	2 234	170	1 314	5 949
Накопичена амортизація та знос на 1 січня 2014 р.	(156)	(85)	(1 036)	(42)	(626)	(1 945)
Надходження	96	13	604	25	182	920
Вибуття	(190)	(1)	(63)	(11)	(16)	(281)
Амортизаційні відрахування та знос	(50)	(22)	(317)	(37)	(187)	(613)
Витрати на знецінення, віднесені на прибуток або збиток	(135)	-	(41)	(5)	(9)	(190)
Переоцінка	500	-	-	-	-	500
Вплив перерахунку у валюту подання	95	7	59	5	52	218
Вибуття дочірньої компанії	22 (127)	(2)	(57)	(4)	(112)	(302)
Рекласифікація до необоротних активів, утримуваних для продажу (або груп вибуття)	(23)	(12)	(98)	(6)	(19)	(158)
Балансова вартість на 31 грудня 2014 р.	2 116	23	1 285	95	579	4 098
Первісна вартість або вартість оцінки на 31 грудня 2014 р.	2 213	104	2 536	162	1 249	6 264
Накопичена амортизація та знос на 31 грудня 2014 р.	(97)	(81)	(1 251)	(67)	(670)	(2 166)
Надходження	216	66	156	622	96	1 156
Вибуття	(39)	-	(16)	(26)	(1)	(82)
Амортизаційні відрахування та знос	22 (56)	(11)	(383)	(38)	(169)	(657)
Витрати на знецінення, віднесені на прибуток або збиток	(1)	-	(8)	-	(10)	(19)
Вплив перерахунку у валюту подання	58	1	9	50	37	155
Балансова вартість на 31 грудня 2015 р.	2 294	79	1 043	703	532	4 651
Первісна вартість або вартість оцінки на 31 грудня 2015 р.	2 441	156	2 614	806	1 324	7 341
Накопичена амортизація та знос на 31 грудня 2015 р.	(147)	(77)	(1 571)	(103)	(792)	(2 690)
Балансова вартість на 31 грудня 2015 р.	2 294	79	1 043	703	532	4 651

Приміщення були переоцінені за справедливою вартістю станом на 1 листопада 2014 року. Оцінку провела фірма незалежних оцінювачів, яка має відповідну професійну кваліфікацію та актуальний досвід оцінки активів аналогічної категорії зі схожим географічним розташуванням. Основою для оцінки приміщень стали ринкові ціни.

До вказаної вище балансової вартості включені 1 081 мільйон гривень (на 31 грудня 2014 року – 1 101 мільйон гривень), що являє собою суму переоцінки приміщень Групи. Станом на 31 грудня 2015 року стосовно цього коригування за результатами переоцінки нараховане кумулятивне відстрочене податкове зобов'язання в сумі 193 мільйона гривень (на 31 грудня 2014 року – 198 мільйонів гривень), яке віднесене безпосередньо на капітал. Станом на 31 грудня 2015 року балансова вартість приміщень складала би 1 535 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 1 296 мільйонів гривень), якби ці активи обліковувалися за первісною вартістю за вирахуванням амортизації.

Станом на 31 грудня 2015 року загальна балансова вартість повністю амортизованих приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання, які Група продовжує використовувати, складає 257 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 300 мільйонів гривень).

12 Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи (продовження)

Станом на 31 грудня 2015 року приміщення балансовою вартістю 1 058 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 975 мільйонів гривень) були передані в заставу НБУ як забезпечення кредитів рефінансування. Див. Примітки 13 та 27.

Станом на 31 грудня 2015 року приміщення, удосконалення орендованого майна та обладнання балансовою вартістю 38 мільйонів гривень (у 2014 році - 33 мільйона гривень) були розташовані на невідконтрольних Урядові України територіях Донецької та Луганської областей.

13 Заборгованість перед НБУ

Заборгованість перед НБУ була такою:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Строкові позикові кошти, надані НБУ	27 079	18 357
Всього заборгованості перед НБУ	27 079	18 357

У 2015 році Банк отримав від Національного банку України кредити рефінансування у гривнях декількома траншами:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Процентна ставка	Строк погашення	Сума кредиту
у січні	21,00%	грудень 2016 р.	2 380
у лютому	21,00%	лютий 2017 р.	2 280
у лютому	21,00%	грудень 2016 р.	309
у лютому	31,50%	лютий 2017 р.	700
у березні	21,00%	грудень 2016 р.	101
у березні	31,50%	березень 2017 р.	2 015
у квітні	31,50%	квітень 2017 р.	1 220
у квітні	31,50%	березень 2017 р.	695
Всього			9 700

У 2014 році Банк отримав від Національного банку України кредити рефінансування у гривнях декількома траншами:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Процентна ставка	Строк погашення	Сума кредиту
у лютому	29,25%	грудень 2016 р.	5 024
у березні	19,50%	лютий 2015 р.	5 000
у квітні	19,50%	березень 2015 р.	5 000
у травні	14,25%	травень 2016 р.	2 570
у липні	14,25%	травень 2016 р.	145
у жовтні	18,75%	серпень 2016 р.	1 300
у грудні	21,00%	грудень 2016 р.	850
Всього			19 889

У лютому 2015 року процентну ставку за траншами кредиту рефінансування НБУ, отриманими у лютому 2014 року, було підвищено з 21% до 29,25% річних.

Згідно умов угод за кредитами рефінансування НБУ станом на 31 грудня 2015 року, строки погашення залишків за траншами загальною балансовою вартістю 27 079 мільйонів гривень припадали на період з січня 2016 року по квітень 2017 року. Загальна сума заборгованості перед НБУ включає прострочену заборгованість у сумі 16 720 мільйонів гривень. Див. Примітку 25.

13 Заборгованість перед НБУ (продовження)

У лютому – березні 2016 року додаткові умови реструктуризації кредитів рефінансування були погоджені у Плані реструктуризації та затверджені НБУ. В результаті Банком та НБУ був узгоджений переглянутий графік погашення кредитів рефінансування НБУ. Банк сплачує щомісячні внески у сумі 650 мільйонів гривень, починаючи з березня 2016 року у відповідності до переглянутого графіку погашення з поступовим збільшення платежів для погашення повної суми кредитів рефінансування до серпня 2017 року. Загальна сума основної суми та процентів, виплачених Банком НБУ протягом січня – червня 2016 року, становить 5 640 мільйонів гривень. Див. Примітки 4 та 32.

Крім того, один з акціонерів Банку, пан І. В. Коломойський, надав особисту гарантію щодо повернення отриманих від НБУ кредитів рефінансування Банку та виконання Плану реструктуризації.

Нижче показані активи, передані у заставу НБУ як забезпечення кредитів рефінансування:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Прим.	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Обов'язкові резерви в НБУ	8	1 294	1 294
Кредити та аванси клієнтам	10	43 725	49 231
Приміщення	12	1 058	975
Активи, які знаходяться у власності пов'язаних сторін та третіх осіб		49 535	19 289
Всього		95 612	70 789

Станом на 31 грудня 2015 року 8,7 мільйона акцій Банку, або 11,46% акціонерного капіталу, надані у заставу як забезпечення кредитів, отриманих від Національного банку України (на 31 грудня 2014 року – 8,7 мільйона акцій Банку, або 13,46% акціонерного капіталу). Див. Примітку 19.

Інформацію про справедливую вартість заборгованості перед НБУ подано у Примітці 29. Аналіз заборгованості перед НБУ за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 25.

14 Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями

Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями була такою:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Строкові розміщення коштів інших комерційних банків	2 258	2 564
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	560	711
Довгострокові кредити за кредитними лініями від інших фінансових організацій	1 654	-
Гарантійні депозити інших банків	4	4
Всього заборгованості перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	4 476	3 279

Строкові розміщення коштів інших комерційних банків – це розміщення коштів комерційних банків у доларах США та євро зі строками погашення з січня 2016 року по липень 2020 року (на 31 грудня 2014 року – розміщення коштів комерційних банків у доларах США та євро зі строками погашення з грудня 2015 року по листопад 2019 року).

Інформацію про справедливую вартість кожного класу заборгованості перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями подано у Примітці 29. Аналіз заборгованості перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 25.

15 Кошти клієнтів

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Фізичні особи		
- Строкові депозити	111 773	91 080
- Поточні рахунки/рахунки до запитання	32 418	22 521
Юридичні особи		
- Строкові депозити	17 105	14 964
- Поточні/розрахункові рахунки	30 614	23 488
Всього коштів клієнтів	191 910	152 053

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено нижче:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.		31 грудня 2014 р.	
	Сума	%	Сума	%
Фізичні особи	144 191	75	113 601	75
Торгівля	16 547	9	16 075	11
Сфера послуг	7 434	4	5 762	4
Виробництво	7 050	4	6 178	4
Транспорт та зв'язок	2 185	1	2 970	2
Сільське господарство	1 790	1	3 445	2
Машинобудування	651	-	496	-
Інше	12 062	6	3 526	2
Всього коштів клієнтів	191 910	100	152 053	100

Загальна сума залишків на рахунках найбільших 10 клієнтів Групи на 31 грудня 2015 року складала 12 708 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 12 303 мільйони гривень), або 7% від загального обсягу коштів клієнтів (на 31 грудня 2014 року – 8%).

Станом на 31 грудня 2015 року до складу коштів клієнтів входять депозити у сумі 1 410 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 1 192 мільйони гривень), які являють собою забезпечення виданих Групою кредитів та авансів клієнтам із грошовим покриттям у сумі 1 410 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 1 192 мільйони гривень).

Згідно з Постановою Правління НБУ № 863 від 4 грудня 2015 року «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України», банки були зобов'язані обмежити видачу готівкових коштів у національній валюті через каси та банкомати в межах до 300 000 гривень на добу на одного клієнта та в іноземній валюті в межах до 20 000 гривень в еквіваленті до 4 березня 2016 року. Див. Примітку 32.

Інформацію про справедливу вартість кожного класу коштів клієнтів подано у Примітці 29. Аналіз коштів клієнтів за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 25. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 31.

16 Власні боргові цінні папери

<i>У мільйонах українських гривень</i>	<i>Прим.</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Єврооблігації		9 131	5 874
Іпотечні облігації		14	98
Закрите розміщення облігацій	4, 29	-	2 015
Всього власних боргових цінних паперів		9 145	7 987

У лютому 2013 року Група випустила Єврооблігації у доларах США номінальною вартістю 175 мільйонів доларів США (1 399 мільйонів гривень за обмінним курсом на дату випуску) зі строком погашення у лютому 2018 року. Купонна ставка за цими облігаціями складає 10,875% річних. Ці Єврооблігації зареєстровані на Ірландській фондовій біржі.

У вересні 2010 року Група випустила Єврооблігації у доларах США номінальною вартістю 200 мільйонів доларів США (1 583 мільйона гривень за обмінним курсом на дату випуску) з купонною ставкою 9,375% річних. Ці Єврооблігації зареєстровані на Лондонській фондовій біржі. У вересні 2015 року збори власників Єврооблігацій погодилися на подовження строку погашення до січня 2016 року та дали попередню згоду на подальше подовження строку погашення до січня 2018 року. Умовою подальшого подовження строку було затвердження реструктуризації субординованого боргу у сумі 150 мільйонів доларів США організаціями, що його надали, до січня 2016 року. Станом на 31 грудня 2015 року обидві угоди були ухвалені (див. Примітки 18 та 32). Купонна ставка за облігаціями була підвищена з 9,375% до 10,25% річних. Новий графік погашення передбачає сплату 20% основної суми 23 серпня 2016 року та 23 лютого 2017 року, і 15% - щоквартально після цієї дати до 23 січня 2018 року.

Інформацію про справедливу вартість кожного класу власних боргових цінних паперів подано у Примітці 29. Аналіз власних боргових цінних паперів за географічним принципом, валютами, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 25.

17 Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання

Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові і нефінансові зобов'язання складаються з таких компонентів:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	<i>Прим.</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
<i>Інші фінансові зобов'язання</i>			
Кошти до сплати до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб		316	223
Резерв на покриття збитків за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням		56	67
Кредиторська заборгованість		421	158
Кошти у розрахунках		54	19
Похідні фінансові інструменти за операціями своп, форвард та спот	28	3	55
Інше		157	205
Всього інших фінансових зобов'язань		1 007	727
<i>Резерви зобов'язань та відрахувань та інші нефінансові зобов'язання</i>			
Резерв, пов'язаний з припиненням діяльності у Криму	4, 11	700	700
Податки до сплати, крім податку на прибуток		585	168
Резерв невикористаних відпусток		186	220
Резерв під юридичну справу		21	11
Нарахована заробітна плата та преміальні		91	137
Інше		211	226
Всього резервів зобов'язань та відрахувань та інших нефінансових зобов'язань		1 794	1 462
Всього резервів зобов'язань та відрахувань, інших фінансових і нефінансових зобов'язань		2 801	2 189

Інформацію про справедливу вартість кожного класу інших фінансових зобов'язань подано у Примітці 29. Аналіз інших фінансових зобов'язань за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 25.

18 Субординований борг

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Субординований борг, наданий юридичними особами	9 250	5 316
Субординований борг, наданий фізичними особами	216	134
Всього субординованого боргу	9 466	5 450

У червні 2015 року Група отримала деномінований у доларах США субординований борг у сумі 80 мільйонів доларів США (1 696 мільйонів гривень за обмінним курсом на дату отримання) під договірну процентну ставку 11% річних зі щомісячною сплатою процентів та строком погашення за договором у червні 2020 року. Див. Примітки 31 та 32.

У серпні 2013 року Група отримала деномінований у доларах США субординований борг у сумі 100 мільйонів доларів США (799 мільйонів гривень за обмінним курсом на дату отримання) під договірну процентну ставку 8,5% річних зі щопіврічною сплатою процентів та строком погашення за договором у вересні 2018 року.

У вересні 2013 року Група отримала деномінований у гривні субординований борг у сумі 1 300 мільйонів гривень під договірну процентну ставку 9% річних зі щомісячною сплатою процентів та строком погашення за договором у жовтні 2018 року. Ефективна процентна ставка складає 16,75%.

Субординований борг, наданий юридичними особами, включає субординований борг, деномінований у доларах США, який був отриманий у лютому 2006 року у сумі 150 мільйонів доларів США (758 мільйонів гривень за номіналом за обмінним курсом на дату отримання) зі строком погашення за договором у лютому 2016 року. У лютому 2011 року відповідно до умов цього субординованого боргу процентна ставка була встановлена у розмірі 5,799% річних. У листопаді 2015 року цей субординований борг був реструктуризований під договірну процентну ставку 11% річних зі щопіврічною сплатою процентів та строком погашення за договором у лютому 2021 року. Див. Примітку 16.

Інформацію про справедливу вартість кожного класу субординованого боргу подано у Примітці 29. Аналіз субординованого боргу за географічним принципом, строками погашення та процентними ставками поданий у Примітці 25. Інформація про залишки за операціями з пов'язаними сторонами наведена в Примітці 31.

19 Акціонерний капітал та інші резервні фонди

<i>У мільйонах українських гривень, крім кількості акцій</i>	Кількість акцій, мільйонів	Номінальна сума
На 1 січня 2014 р.	64,64	16 352
Збільшення номінальної вартості акцій шляхом капіталізації дивідендів	-	1 749
На 31 грудня 2014 р.	64,64	18 101
Емісія нових акцій	11,28	3 156
На 31 грудня 2015 р.	75,92	21 257

Номінальна зареєстрована вартість випущеного акціонерного капіталу Банку станом на 31 грудня 2015 року складає 21 257 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 18 101 мільйон гривень). Загальна кількість ухвалених до випуску простих акцій складає 75,92 мільйона акцій (на 31 грудня 2014 року – 64,64 мільйона акцій) номінальною вартістю 280 гривень за акцію (на 31 грудня 2014 року – 280 гривні за акцію). Всі випущені прості акції повністю оплачені. Кожна проста акція має один голос при голосуванні.

Станом на 31 грудня 2015 року 8,7 мільйона акцій Банку, або 11,46% акціонерного капіталу, надані у заставу як забезпечення кредитів, отриманих від НБУ (на 31 грудня 2014 року – 8,7 мільйона акцій Банку, або 13,46% акціонерного капіталу). Див. Примітку 13.

19 Акціонерний капітал та інші резервні фонди (продовження)

До нерозподіленого прибутку включений резервний капітал, створений у відповідності до вимог законодавства України, у сумі 1 427 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 1 427 мільйонів гривень). Банк зобов'язаний створювати резервний капітал шляхом відрахування суми з нерозподіленого прибутку до складу резерву, що не підлягає розподілу. Сума до відрахування кожного року розраховується як чистий прибуток за попередній рік до виплати дивідендів власникам простих акцій у розмірі не менше 5% прибутку за поточний період, поки резервний капітал не досягне 25% регулятивного капіталу Банку.

У серпні 2014 року акціонери Банку прийняли рішення про збільшення акціонерного капіталу Банку на 1 749 мільйонів гривень до 18 101 мільйона гривень за номінальною вартістю шляхом капіталізації дивідендів, які належали акціонерам Банку за 2013 рік. Збільшення акціонерного капіталу на 1 749 мільйонів гривень було повністю зареєстроване у 2014 році. У грудні 2014 року акціонери Банку зробили внесок за акції нової емісії у сумі 1 000 мільйонів гривень. Станом на 31 грудня 2014 року нова емісія акцій не була зареєстрована. Станом на 30 червня 2015 року збільшення акціонерного капіталу на 1 000 мільйонів гривень було повністю зареєстроване.

У червні 2015 року акціонери Банку зробили внесок за акції нової емісії у сумі 2 159 мільйонів гривень, який у липні 2015 року був зареєстрований як акціонерний капітал та емісійний дохід.

Протягом звітного періоду Банк не мав в обігу фінансових інструментів, які потенційно розводнюють прибуток на акцію. Таким чином, базовий прибуток на акцію дорівнює розводненому прибутку на акцію. Прибуток на акцію розраховується шляхом поділу прибутку за період, що належить власникам Банку, на середньозважену кількість акцій з участю в обігу протягом року.

<i>У мільйонах українських гривень, крім кількості акцій</i>	2015 рік	2014 рік
Прибуток за період, що належить власникам Банку	326	412
Прибуток за період від безперервної діяльності, що належить власникам Банку	346	427
Збиток за період від припиненої діяльності, що належить власникам Банку	(20)	(15)
Середньозважена кількість простих акцій в обігу (у мільйонах)	70,57	64,64
Базовий та розводнений прибуток на акцію (у гривнях на акцію)	4,62	6,37
Прибуток на акцію від безперервної діяльності (у гривнях на акцію)	4,90	6,61
Прибуток на акцію від припиненої діяльності (у гривнях на акцію)	(0,28)	(0,24)

20 Процентні доходи та витрати

<i>У мільйонах українських гривень</i>	2015 рік	2014 рік
Процентні доходи		
Кредити та аванси юридичним особам	19 082	16 687
Кредити та аванси фізичним особам	11 121	8 410
Заборгованість інших банків	186	352
Інше	434	175
Всього процентних доходів	30 823	25 624
Процентні витрати		
Строкові депозити фізичних осіб	15 772	11 289
Заборгованість перед НБУ	5 789	2 551
Строкові депозити юридичних осіб	2 363	1 063
Поточні/розрахункові рахунки	1 897	1 497
Власні боргові цінні папери	1 801	1 361
Субординований борг	702	412
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	532	181
Інше	1	12
Всього процентних витрат	28 857	18 366
Чистий процентний дохід	1 966	7 258

Інформацію про процентні доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами подано у Примітці 31.

21 Доходи та витрати за виплатами та комісійними

<i>У мільйонах українських гривень</i>	2015 рік	2014 рік
Доходи за виплатами та комісійними		
Розрахункові операції	4 753	3 085
Інкасація та касові операції	2 184	1 319
Інше	392	246
Всього доходів за виплатами та комісійними	7 329	4 650
Витрати за виплатами та комісійними		
Розрахунково-касові операції	1 698	1 073
Інше	5	19
Всього витрат за виплатами та комісійними	1 703	1 092
Чистий дохід за виплатами та комісійними	5 626	3 558

Інформацію про доходи за виплатами та комісійними по операціях з пов'язаними сторонами наведено в Примітці 31.

22 Адміністративні та інші операційні витрати

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Прим.	2015 рік	2014 рік
Витрати, пов'язані з персоналом		3 444	3 768
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб		1 199	947
Амортизація приміщень, удосконалень орендованого майна, обладнання та нематеріальних активів	12	657	583
Поштові витрати та витрати на послуги зв'язку		555	497
Оренда		460	507
Утримання приміщень, удосконалень орендованого майна та обладнання		408	355
Витрати на комунальні послуги та господарські потреби		372	474
Податки, крім податку на прибуток		507	275
Резерв під інші фінансові активи та інші активи		260	176
Охорона		151	155
Професійні послуги		118	82
Транспортні витрати		110	74
Реклама та маркетинг		103	172
Збиток дочірньої компанії, що вибула	7	12	194
Резерв під зобов'язання, пов'язані з діяльністю у Криму	4	-	700
Преміювання акціями	31	-	295
Збиток від вибуття діяльності у Криму	11	-	155
Інше		709	539
Всього адміністративних та інших операційних витрат		9 065	9 948

До складу витрат, пов'язаних з персоналом, включений єдиний соціальний внесок у сумі 833 мільйони гривень (у 2014 році – 959 мільйонів гривень). Соціальні відрахування здійснюються до Державного пенсійного фонду за планом із встановленими внесками.

Інформацію про адміністративні та інші операційні витрати за операціями з пов'язаними сторонами наведено у Примітці 31.

23 Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток, показані у складі прибутку або збитку, складаються з таких компонентів:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	2015 рік	2014 рік
Поточний податок	105	180
Відстрочений податок	92	(278)
(Кредит)/витрати з податку на прибуток за рік	197	(98)

У 2015 році більшість доходів Групи оподатковувалася податком на прибуток за ставкою 18% (у 2014 році – 18%). Більшість доходів дочірніх компаній оподатковується податком на прибуток за ставкою від 12,5% до 19% (у 2014 році – від 12,5% до 30%). Звірка теоретичних та фактичних податкових витрат наведена нижче.

<i>У мільйонах українських гривень</i>	2015 рік	2014 рік
Прибуток до оподаткування	472	149
Теоретична сума оподаткування за встановленою законом ставкою (у 2015 році - 18%, у 2014 році - 18%)	86	26
Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподаткованої суми:		
- Дохід, звільнений від оподаткування	-	(15)
- Витрати, що не включаються до валових витрат	111	126
- Припинення визнання раніше визнаного податкового зобов'язання	-	(236)
- Вплив змін ставок оподаткування	-	3
Невизнані відстрочені податкові активи	-	(2)
(Кредит)/витрати з податку на прибуток за рік	197	(98)

Станом на 31 грудня 2014 року витрати, що не вираховуються для цілей оподаткування, у сумі 126 мільйонів гривень являють собою резерв, пов'язаний зі втратою контролю над діяльністю Банку у Криму. Див. Примітки 4, 17 та 22.

У 2015 році відстрочене податкове зобов'язання у сумі 136 мільйонів гривень стосовно переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу Групи було обліковане у складі інших сукупних доходів. У 2014 році відстрочені податкові зобов'язання у сумі 106 мільйонів гривень та 46 мільйонів гривень стосовно переоцінки інвестиційних цінних паперів для подальшого продажу Групи та переоцінки приміщень Групи, відповідно, були обліковані у складі інших сукупних доходів.

23 Податок на прибуток (продовження)

Відмінності між правилами оподаткування в Україні та інших країнах та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни цих тимчасових різниць описаний далі:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня (Віднесено)/ 2014 р. кредитовано на прибуток або збиток		Кредитовано безпосередньо на інші сукупні доходи	31 грудня 2015 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування				
Нараховані витрати та інші зобов'язання	7	(10)	-	(3)
Валовий відстрочений податковий актив	7	(10)	-	(3)
За вирахуванням відстрочених податкових зобов'язань	(89)	10	-	(79)
Визнання раніше невизнаного відстроченого податкового активу	82	-	-	82
Визнаний відстрочений податковий актив	-	-	-	-
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують суму оподаткування				
Нараховане знецінення інших фінансових активів та інших фінансових зобов'язань	-	(16)	-	(16)
Оплачені наперед витрати та інші активи	(37)	37	-	-
Справедлива вартість субординованого боргу	(37)	3	-	(34)
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	(176)	(4)	(136)	(316)
Нарахований дохід	517	(555)	-	(38)
Нараховані витрати щодо зобов'язань за вбудованим похідним фінансовим інструментом	1 808	(1 808)	-	-
Кредити та аванси, резерв на знецінення кредитів	900	(829)	-	71
Справедлива вартість вбудованих похідних фінансових активів	(3 656)	3 031	-	(625)
Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання	(192)	59	-	(133)
Валове відстрочене податкове зобов'язання	(873)	(82)	(136)	(1 091)
За вирахуванням відстрочених податкових активів	89	(10)	-	79
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(784)	(92)	(136)	(1 012)

23 Податок на прибуток (продовження)

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня (Віднесено)/ 2013 р. кредитовано на прибуток або збиток	Кредитовано безпосередньо на інші сукупні доходи	31 грудня 2014 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування			
Нараховані витрати та інші зобов'язання	94	(87)	7
Валовий відстрочений податковий актив	94	(87)	7
За вирахуванням відстрочених податкових зобов'язань	(151)	62	(89)
Визнання раніше невизнаного відстроченого податкового активу	80	2	82
Визнаний відстрочений податковий актив	23	(23)	-
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують суму оподаткування			
Оплачені наперед витрати та інші активи	4	(41)	(37)
Справедлива вартість субординованого боргу	(47)	10	(37)
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	(138)	68	(176)
Нарахований дохід	(78)	595	517
Нараховані витрати щодо зобов'язань за вбудованим похідним фінансовим інструментом	-	1 808	1 808
Кредити та аванси, резерв на знецінення кредитів	7	893	900
Справедлива вартість вбудованих похідних фінансових активів	(677)	(2 979)	(3 656)
Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання	(112)	9	(192)
Валове відстрочене податкове зобов'язання	(1 041)	363	(195)
За вирахуванням відстрочених податкових активів	151	(62)	89
Визнане відстрочене податкове зобов'язання	(890)	301	(784)

За умов теперішньої структури Групи та податкового законодавства в Україні податкові збитки та поточні податкові активи різних компаній Групи не можуть зараховуватися за рахунок поточних податкових зобов'язань та оподатковуваних прибутків інших компаній Групи, і тому податки можуть нараховуватися навіть за наявності консолідованого податкового збитку. Таким чином, взаємозалік відстрочених податкових активів і зобов'язань проводиться, лише коли вони відносяться до однієї юридичної особи-платника податку та до одного податкового органу.

24 Аналіз за сегментами

Операційні сегменти – це компоненти організації, що беруть участь у комерційній діяльності, з якої організація може отримувати доходи або внаслідок якої може зазнавати витрат, чиї операційні результати регулярно аналізуються особою, відповідальною за прийняття операційних рішень і для яких є окрема фінансова інформація. Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень – це особа або група осіб, які розподіляють ресурси та оцінюють діяльність підприємства. Функції особи, відповідальної за прийняття операційних рішень, виконує Правління Групи.

24 Аналіз за сегментами (продовження)

(а) Опис продуктів та послуг, за якими кожен сегмент, що підлягає розкриттю у звітності, отримує свої доходи

Група організована на основі чотирьох основних сегментів банківської діяльності:

- Роздрібна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає надання банківських послуг клієнтам-фізичним особам із відкриття та ведення поточних та ощадних рахунків, залучення депозитів, інвестиційно-ощадні продукти, послуги з відповідального зберігання цінностей, обслуговування кредитних та дебетових карток, споживчого та іпотечного кредитування, а також похідні фінансові інструменти;
- Корпоративна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає послуги прямого дебетування рахунків, обслуговування поточних рахунків, залучення депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», надання кредитів та інших видів фінансування, а також операції з іноземною валютою та похідними фінансовими інструментами;
- Інвестиційна банківська діяльність – цей бізнес-сегмент включає торговельні операції з фінансовими інструментами, надання структурованого фінансування, орендні операції з юридичними особами (лізинг), консультації з питань злиття та поглинання компаній;
- Казначейські банківські операції – цей бізнес-сегмент включає міжбанківські кредити, депозити, операції з обміну іноземних валют, організацію фінансування на міжнародних ринках, управління активами та зобов'язаннями, емісію облігацій та забезпечених активами цінних паперів, проектне фінансування, а також узгодження лімітів торгового фінансування з фінансовими організаціями.

Операції між сегментами банківської діяльності здійснюються на звичайних комерційних умовах. Кошти перерозподіляються між сегментами, що призводить до виникнення трансфертних витрат, які показані у складі операційного доходу. Процентні, що стягуються за використання цих коштів, визначаються відповідно до розрахунків вартості капіталу Групи. Інших суттєвих статей доходів та витрат за операціями між сегментами банківської діяльності немає. Активи і зобов'язання сегментів складаються з операційних активів та зобов'язань, що становлять більшу частину валюти балансу, але не включають оподаткування та накладні витрати головного офісу. Коригування на внутрішні розрахунки і трансфертне ціноутворення були відображені в результатах діяльності кожного з сегментів.

(б) Фактори, на основі яких керівництво визначило сегменти, що підлягають розкриттю у звітності

Сегменти Групи – це її стратегічні підрозділи, які обслуговують різні категорії клієнтів. Управління ними здійснюється окремо, оскільки кожний підрозділ передбачає різні маркетингові стратегії та рівень обслуговування.

Фінансова інформація за сегментами, яку аналізує особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, не включає інформацію дочірніх компаній Групи та функціональних підрозділів головного офісу. Відповідальність за регулярний аналіз показників цих дочірніх банків покладена на їх керівництво. Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, отримує фінансову звітність дочірніх компаній Групи. Керівництво дійшло висновку, що, враховуючи той факт, що інформація про дочірні банки надається рідше, інформація про дочірні компанії не включена у інформацію за сегментами. Функціональні підрозділи головного офісу не отримують доходів або отримують доходи, які є другорядними по відношенню до основної діяльності Групи, отже, не розглядаються особою, відповідальною за прийняття операційних рішень як операційний сегмент.

(в) Оцінка прибутку або збитку, активів та зобов'язань операційного сегмента

Особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, аналізує фінансову інформацію Банку, підготовлену відповідно до внутрішніх правил бухгалтерського обліку з обов'язковим урахуванням вимог правил бухгалтерського обліку НБУ до консолідації дочірніх компаній. У певних аспектах ця фінансова інформація відрізняється від інформації, що підготовлена у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності, а саме:

24 Аналіз за сегментами (продовження)

- кошти переважно перерозподіляються між сегментами за внутрішніми процентними ставками, які встановлює Департамент казначейських операцій з урахуванням аналогічних ринкових процентних ставок, строків погашення кредитів за договором та фактичних даних щодо строків погашення коштів клієнтів;
- податок на прибуток не відноситься на сегменти;
- резерви на покриття збитків за кредитами визнаються за правилами, передбаченими НП(С)БОУ;
- кредити та аванси клієнтам списуються відповідно до нормативних вимог;
- справедлива вартість похідних фінансових інструментів не відокремлюється у фінансовій звітності за НП(С)БОУ;
- для управління своєю відкритою валютною позицією Банк укладає угоди валютного свопу, які визнаються за первісною вартістю;
- консолідація дочірніх компаній.

За кожним сегментом банківської діяльності особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, аналізує процентні доходи, скориговані на результат операцій між сегментами (чисті проценти за операціями з іншими сегментами).

(г) Інформація про прибуток або збитки, активи та зобов'язання операційного сегмента

Далі подано інформацію за сегментами за 12 місяців, що закінчилися 31 грудня 2015 року, та станом на 31 грудня 2015 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Роздрібна банківська діяльність	Корпоративна банківська діяльність	Інвестиційна банківська діяльність	Казначейські банківські операції	Всього за сегментами
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	12 007	-	-	19 796	31 803
Заборгованість інших банків	-	-	-	1 507	1 507
Кредити та аванси клієнтам	24 979	152 955	-	-	177 934
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	-	1 734	-	1 734
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-	-	216	216
Інвестиційна власність	-	-	14	-	14
Інвестиції у дочірні компанії	-	-	435	-	435
Нематеріальні активи	3	4	-	3	10
Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання	1 265	402	7	316	1 990
Інші фінансові активи	58	27 304	3	14 933	42 298
Інші активи	20	12	45	239	316
Всього активів сегмента	38 332	180 677	2 238	37 010	258 257
Заборгованість перед НБУ	-	-	-	27 079	27 079
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	157	-	-	11 984	12 141
Кошти клієнтів	138 007	39 379	206	-	177 592
Власні боргові цінні папери	-	2	-	-	2
Інші фінансові зобов'язання	1 499	1 024	-	48	2 571
Інші нефінансові зобов'язання	548	25	1	20	594
Субординований борг	-	1 118	-	9 582	10 700
Всього зобов'язань сегмента	140 211	41 548	207	48 713	230 679

24 Аналіз за сегментами (продовження)

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Роздрібна банківська діяльність	Корпоративна банківська діяльність	Інвестиційна банківська діяльність	Казначейські банківські операції	Всього за сегментами
2015 рік					
Зовнішні доходи	15 326	23 074	64	361	38 825
Доходи від інших сегментів/(витрати за іншими сегментами)	11 081	(23 184)	(333)	7 248	(5 188)
Всього доходів	26 407	(110)	(269)	7 609	33 637
Загальна сума доходів включає:					
- Процентні доходи	18 267	(2 244)	(333)	7 524	23 214
- Доходи від виплат та комісійних	6 320	1 813	53	85	8 271
- Інші операційні доходи	1 820	321	11	-	2 152
Всього доходів	26 407	(110)	(269)	7 609	33 637
Процентні витрати	(16 821)	(2 962)	(8)	(8 247)	(28 038)
Резерв на знецінення кредитів	(2 031)	(7 074)	-	194	(8 911)
Прибутки мінус збитки від вбудованих похідних фінансових інструментів	-	9 903	-	(78)	9 825
Прибуток від вибуття інвестиції в дочірні компанії	-	-	60	-	60
Сторно резерву на покриття збитків за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням	-	(13)	-	-	(13)
Резерв під грошові кошти, наявність яких підтверджена	(203)	-	-	-	(203)
Витрати за виплатами та комісійними	(1 505)	-	(1)	(146)	(1 652)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою	(1 317)	1 600	1	(2 150)	(1 866)
Адміністративні та інші операційні витрати	(4 112)	(930)	(16)	(699)	(5 757)
Амортизаційні відрахування та знос	(259)	(82)	(1)	(65)	(407)
Результат сегмента	159	332	(234)	(3 582)	(3 325)

24 Аналіз за сегментами (продовження)

Далі подано інформацію за сегментами за 2014 рік та станом на 31 грудня 2014 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Роздрібна банківська діяльність	Корпоративна банківська діяльність	Інвестиційна банківська діяльність	Казначейські банківські операції	Всього за сегментами
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	8 018	-	-	19 058	27 076
Заборгованість інших банків	-	-	-	2 169	2 169
Кредити та аванси клієнтам	20 364	140 974	-	-	161 338
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	3	371	-	374
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-	-	142	142
Інвестиційна власність	-	-	10	-	10
Інвестиції у дочірні компанії	-	-	681	-	681
Нематеріальні активи	17	6	-	4	27
Приміщення, вдосконалення орендованого майна та обладнання	1 435	478	7	322	2 242
Інші фінансові активи	68	17	7	8 099	8 191
Інші активи	5	93	-	2	100
Всього активів сегмента	29 907	141 571	1 076	29 796	202 350
Заборгованість перед НБУ	-	-	-	18 357	18 357
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	112	-	-	10 391	10 503
Кошти клієнтів	107 196	34 789	221	-	142 206
Власні боргові цінні папери	-	2	-	2 014	2 016
Інші фінансові зобов'язання	445	1 405	1	1	1 852
Інші нефінансові зобов'язання	406	21	606	15	1 048
Субординований борг	-	1 310	-	4 042	5 352
Всього зобов'язань сегмента	108 159	37 527	828	34 820	181 334

24 Аналіз за сегментами (продовження)

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Роздрібна банківська діяльність	Корпоративна банківська діяльність	Інвестиційна банківська діяльність	Казначейські банківські операції	Всього за сегментами
2014 рік					
Зовнішні доходи	12 724	20 084	73	503	33 384
Доходи від інших сегментів/(витрати за іншими сегментами)	7 631	(13 568)	(404)	4 086	(2 255)
Всього доходів	20 355	6 516	(331)	4 589	31 129
Загальна сума доходів включає:					
- Процентні доходи	14 155	5 520	(404)	4 510	23 781
- Доходи від виплат та комісійних	5 035	799	68	79	5 981
- Інші операційні доходи	1 165	197	5	-	1 367
Всього доходів	20 355	6 516	(331)	4 589	31 129
Процентні витрати	(11 661)	(2 664)	(8)	(4 503)	(18 836)
Резерв на знецінення кредитів	(3 000)	493	-	(3)	(2 510)
Прибуток від вибуття інвестиції в дочірні компанії	-	-	192	-	192
Сторно резерву на покриття збитків за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням	-	(11)	-	-	(11)
Витрати за виплатами та комісійними	(655)	-	(6)	(381)	(1 042)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою	(132)	(3 001)	1	1 942	(1 190)
Адміністративні та інші операційні витрати	(4 272)	(1 087)	(13)	(868)	(6 240)
Амортизаційні відрахування та знос	(257)	(85)	(1)	(58)	(401)
Результат сегмента	378	161	(166)	718	1 091

Звірка доходів, прибутку або збитку, активів та зобов'язань сегмента:

Загальна сума консолідованих доходів складається з процентних доходів, доходів за виплатами та комісійними та інших операційних доходів.

<i>У мільйонах українських гривень</i>	2015 рік	2014 рік
Всього доходів сегментів	33 637	31 129
(а) Визнання вбудованих похідних фінансових інструментів	(2 280)	(1 319)
(б) Коригування при консолідації	1 079	423
(в) Інші коригування	1 121	(143)
(г) Нерозподілені доходи	5 187	2 256
(д) Резерв на знецінення	(118)	(1 748)
Всього консолідованих доходів	38 626	30 598

24 Аналіз за сегментами (продовження)

Звірка прибутку або збитку, що підлягає розкриттю у звітності:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	2015 рік	2014 рік
Загальний результат сегментів	(3 325)	1 091
(а) Визнання вбудованих похідних фінансових інструментів	(5 198)	5 404
(б) Коригування при консолідації	82	195
(в) Інші коригування	2 402	(3 206)
(г) Нерозподілені доходи/(витрати)	3 747	(28)
(д) Зменшення резерву/(резерв) на знецінення	2 764	(3 307)
Прибуток до оподаткування	472	149

Звірка активів, що підлягають розкриттю у звітності:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Всього активів сегмента	258 257	202 350
(а) Визнання вбудованих похідних фінансових інструментів	684	18 783
(б) Коригування при консолідації	16 325	16 224
(в) Інші коригування	(219)	(3 397)
(г) Нерозподілені активи	1 119	2 091
(д) Резерв на знецінення	(289)	(2 617)
(е) Операції валютного свопу та операції на умовах спот за справедливою вартістю	(358)	(3 397)
(є) Рекласифікація	(585)	(1 001)
Всього консолідованих активів	274 934	229 036

Звірка зобов'язань, що підлягають розкриттю у звітності:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Всього зобов'язань сегмента	230 679	181 334
(а) Визнання вбудованих похідних фінансових інструментів	-	9 997
(б) Коригування при консолідації	14 788	14 988
(в) Інші коригування	166	(62)
(г) Нерозподілені зобов'язання	1 158	409
(е) Операції валютного свопу та операції на умовах спот за справедливою вартістю	(479)	(3 427)
(є) Рекласифікація	(584)	(586)
(ж) Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	161	650
Всього консолідованих зобов'язань	245 889	203 303

24 Аналіз за сегментами (продовження)

Далі подана звірка суттєвих статей доходів за 2015 рік:

	Процентні доходи	Доходи за виплатами та комісійними	Прибутки мінус збитки від вбудованих похідних фінансових інструментів та похідних фінансових інструментів
<i>У мільйонах українських гривень</i>			
Загальна сума за всіма сегментами	23 214	8 271	-
(а) Визнання вбудованих похідних фінансових інструментів	(2 280)	-	6 571
(б) Коригування при консолідації	514	338	-
(в) Інші коригування	814	131	36
(г) Нерозподілені доходи	5 187	-	-
(е) Рекласифікація	3 374	(1 411)	(90)
Подано у звітності за МСФЗ	30 823	7 329	6 517

Далі подана звірка суттєвих статей витрат за 2015 рік:

	Процентні витрати	Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам	Адміністративні та інші операційні витрати
<i>У мільйонах українських гривень</i>			
Загальна сума за всіма сегментами	(28 038)	(8 911)	(6 164)
(б) Коригування при консолідації	(996)	(97)	(645)
(в) Інші коригування	(71)	(661)	52
(г) Нерозподілені витрати	(6)	-	(2 040)
(д) Зменшення резерву/(резерв) на знецінення	-	4 128	(25)
(е) Рекласифікація	254	(626)	(243)
Подано у звітності за МСФЗ	(28 857)	(6 167)	(9 065)

Далі подана звірка суттєвих статей доходів за 2014 рік:

	Процентні доходи	Доходи за виплатами та комісійними	Прибутки мінус збитки від вбудованих похідних фінансових інструментів
<i>У мільйонах українських гривень</i>			
Загальна сума за всіма сегментами	23 781	5 981	-
(а) Визнання вбудованих похідних фінансових інструментів	(1 319)	-	6 722
(б) Коригування при консолідації	68	260	-
(в) Інші коригування	(1 435)	(66)	-
(г) Нерозподілені доходи	2 256	-	-
(е) Рекласифікація	2 273	(1 525)	-
Подано у звітності за МСФЗ	25 624	4 650	6 722

24 Аналіз за сегментами (продовження)

Далі подана звірка суттєвих статей витрат за 2014 рік:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Процентні витрати	Резерв на знецінення кредитів та авансів клієнтам	Адміністративні та інші операційні витрати
Загальна сума за всіма сегментами	(18 836)	(2 510)	(6 641)
(б) Коригування при консолідації	(71)	(58)	(547)
(в) Інші коригування	188	(676)	(387)
(г) Нерозподілені витрати	(1)	-	(1 675)
(д) Резерв на знецінення	-	(3 812)	(698)
(е) Рекласифікація	354	2 367	-
Подано у звітності за МСФЗ	(18 366)	(4 689)	(9 948)

Далі подано вивірення суттєвих активів станом на 31 грудня 2015 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	Заборгованість та інших банків	Кредити та аванси клієнтам	Вбудовані похідні фінансові активи	Необоротні активи, утримувані для продажу (або групи вибуття)	Інші фінансові активи
Загальна сума за всіма сегментами	31 803	1 507	177 934	-	-	42 298
(а) Визнання вбудованих похідних фінансових інструментів	-	-	29	30 673	-	(30 018)
(б) Коригування при консолідації	6 425	324	6 025	-	192	51
(в) Інші коригування	-	-	(262)	-	-	-
(д) Резерв на знецінення	-	-	(289)	-	-	-
(е) Операції валютного свопу та операції на умовах спот за справедливою вартістю	-	-	(357)	-	-	-
(е) Рекласифікація	(2 619)	1 858	12 259	-	-	(12 042)
Подано у звітності за МСФЗ	35 609	3 689	195 339	30 673	192	289

Далі подано вивірення суттєвих зобов'язань станом на 31 грудня 2015 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	Кошти клієнтів	Власні боргові цінні папери	Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	Субординований борг
Загальна сума за всіма сегментами	12 141	177 592	2	3 165	10 700
(б) Коригування при консолідації	(152)	13 936	(126)	632	419
(в) Інші коригування	10	(38)	100	485	(9)
(е) Операції валютного свопу та операції на умовах спот за справедливою вартістю	-	(478)	-	-	-
(е) Рекласифікація	(7 523)	898	9 169	(1 481)	(1 644)
Подано у звітності за МСФЗ	4 476	191 910	9 145	2 801	9 466

24 Аналіз за сегментами (продовження)

Далі подано вивірення суттєвих активів станом на 31 грудня 2014 року:

У мільйонах українських гривень	Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	Заборгованість та їх ваність інших банків	Кредити та аванси клієнтам	Вбудовані похідні фінансові активи	Необоротні активи, утримувані для продажу (або групи вибуття)	Інші фінансові активи
Загальна сума за всіма сегментами	27 076	2 169	161 338	-	-	8 191
(а) Визнання вбудованих похідних фінансових інструментів	-	-	(1 239)	20 022	-	-
(б) Коригування при консолідації	5 135	2 264	2 657	-	4 070	65
(в) Інші коригування	-	-	(3 313)	(44)	-	(47)
(д) Резерв на знецінення	4	65	(2 873)	-	-	171
(е) Операції валютного свопу та операції на умовах спот за справедливою вартістю	-	(975)	(2 467)	-	-	45
(є) Рекласифікація	(12 633)	12 062	7 727	-	-	(7 563)
Подано у звітності за МСФЗ	19 582	15 585	161 830	19 978	4 070	862

Далі подано вивірення суттєвих зобов'язань станом на 31 грудня 2014 року:

У мільйонах українських гривень	Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	Кошти клієнтів	Власні боргові цінні папери	Вбудовані похідні фінансові зобов'язання	Резерви зобов'язань та відрахувань, інші фінансові та нефінансові зобов'язання	Зобов'язання безпосередньо пов'язані з групами вибуття, утримуваними для продажу	Субординований борг
Загальна сума за всіма сегментами	10 503	142 206	2 016	-	2 900	-	5 352
(а) Визнання вбудованих похідних фінансових інструментів	-	-	-	10 047	-	-	-
(б) Коригування при консолідації	(153)	11 373	(124)	-	355	3 150	340
(в) Інші коригування	-	(54)	-	-	498	-	(242)
(е) Операції валютного свопу та операції на умовах спот за справедливою вартістю	(976)	(2 494)	-	-	43	-	-
(є) Рекласифікація	(6 095)	1 022	6 095	-	(1 607)	-	-
Подано у звітності за МСФЗ	3 279	152 053	7 987	10 047	2 189	3 150	5 450

Різниці, що є предметом звірки, зумовлені наступним:

(а) – Вбудовані похідні фінансові активи та вбудовані похідні фінансові зобов'язання за МСФЗ обліковуються за справедливою вартістю. У звітності за НП(С)БОУ результати від операцій із вбудованими похідними фінансовими активами обліковуються у складі процентних доходів в момент отримання грошових коштів. Вбудовані похідні фінансові зобов'язання у звітності за НП(С)БОУ не відображаються.

(б) – Звітність за сегментами готується до консолідації дочірніх компаній.

(г) – Нерозподілені залишки, доходи та результати операцій являють собою суми, пов'язані з діяльністю функціональних підрозділів головного офісу, які не включаються до складу звітних сегментів.

24 Аналіз за сегментами (продовження)

(д) – Коригування резервів на знецінення пов'язані з розбіжностями між методикою, за якою були розраховані резерви на знецінення кредитів та сторно нарахованих відсотків за знеціненими кредитами за правилами бухгалтерського обліку НБУ, що застосовуються при підготовці управлінської звітності, та методикою, застосованою для цілей підготовки звітності за МСФЗ. За правилами бухгалтерського обліку НБУ резерв розраховується переважно на підставі формальних критеріїв залежно від фінансового стану позичальника, якості обслуговування боргу та забезпечення, у той час як за вимогами МСФЗ сума резерву розраховується відповідно до моделі понесених збитків. Нараховані відсотки за знеціненими кредитами за правилами бухгалтерського обліку НБУ визнаються у повній сумі, у той час як за вимогами МСФЗ нараховані відсотки визнаються лише стосовно тієї суми, яка буде відшкодована.

(е) – Банк подає операції валютного свопу та операції на умовах спот у звітності за сегментами, підготовленій згідно з правилами НБУ, розгорнуто.

(є) – Рекласифікація здійснюється згідно з економічною сутністю операцій. Банк подав власні боргові цінні папери окремою статтею у своїй фінансовій звітності за МСФЗ. Банк подає фінансові гарантії у звітності за сегментами, підготовленій згідно з правилами НБУ, розгорнуто.

(ж) – У звітності за сегментами особа, відповідальна за прийняття операційних рішень, не аналізує оподаткування.

Банк не аналізує у примітці «Аналіз за сегментами» капітальні інвестиції, поточний та відстрочений податок на прибуток.

(д) Аналіз доходів за банківськими продуктами та послугами

Аналіз доходів Групи за банківськими продуктами та послугами подано у Примітці 20 та Примітці 21.

(е) Географічна інформація

Доходи за кожною окремою країною, де вони є суттєвими, розкриваються у звітності окремо, як показано далі:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	2015 рік	2014 рік
Україна	34 224	28 066
Інші країни	4 402	2 532
Всього консолідованих доходів	38 626	30 598

В основі цього аналізу лежить резидентність клієнта. Доходи, отримані від офшорних компаній українських клієнтів, показані у звітності як доходи, отримані в Україні. Доходи складаються з процентних доходів, доходів за виплатами та комісійними та інших операційних доходів.

(є) Найбільші клієнти

Група не має клієнтів, дохід від яких перевищував би 10% від загальних доходів Групи.

25 Управління фінансовими ризиками

Функція управління ризиками в Групі здійснюється стосовно фінансових ризиків, а також операційних та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та інший ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Основними цілями управління фінансовими ризиками є визначення лімітів ризику й нагляд за тим, щоб ці ліміти не перевищувались. Управління операційними та юридичними ризиками має на меті забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики, що спрямовані на мінімізацію цих ризиків.

Як описано у Примітці 4, політична та економічна ситуація в Україні з 2014 року погіршилася. У відповідь на це погіршення Група прийняла ряд змін своїх процедур з управління ризиками, а саме:

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

- підвищення ефективності процедури кредитного скорингу та введення додаткових стоп-факторів;
- зменшення лімітів кредитування за картками з 15 000 гривень до 5 000 гривень;
- Група припинила надання кредитів та зменшила ліміти за кредитами позичальникам, що здійснюють діяльність на територіях, непідконтрольних українській владі;
- Група змінила процедуру кредитування юридичних осіб з метою зменшення заборгованості позичальників з певних галузей економіки; а також
- Група припинила кредитування у Криму у 2014 році.

Органи управління ризиками

За політику, моніторинг та контроль у сфері управління ризиками відповідають підрозділи Групи, діяльність яких контролює кредитний комітет (далі – Кредитний комітет). Крім того, відповідальність за управління ризиками в Групі несуть Казначейство, Напрямок «Ризик-менеджмент», Напрямок «Внутрішній контроль та fraud-менеджмент» та Напрямок «Фінанси та ризики», до складу якого входить Департамент фінансових ризиків. У Групі також впроваджена та функціонує система внутрішнього контролю, моніторинг і контроль якої здійснюють Департамент внутрішнього аудиту та Департамент фінансового моніторингу.

Кредитний комітет

Засідання Кредитного комітету, до складу якого входять Голова Правління Банку, його заступники, управляючий Дніпропетровським регіональним управлінням, керівник Напрямку «Фінанси та ризики», керівник Напрямку «Ризик-менеджмент» і керівник напрямку «Внутрішній контроль та fraud-менеджмент», відбуваються двічі на тиждень. Кредитний комітет відповідає за формування кредитної політики, затвердження кредитів понад встановлені ліміти кредитування та лімітів для банків-контрагентів, моніторинг погашення кредитів та якість кредитного портфелю Групи, а також за аналіз великих кредитних проектів та нагляд за кредитною політикою філій Банку. Крім того, Кредитний комітет здійснює моніторинг процентних ставок за валютами, встановлених основними конкурентами Групи, та аналіз загальної ситуації на ринку, на підставі чого визначає цінову політику Групи. З огляду на важливість управління ризиком ліквідності Кредитний комітет відповідає також за затвердження та впровадження управлінських рішень зі збільшення ресурсної бази Групи.

Казначейство

Щоденне управління активами та пасивами здійснює Казначейство. Казначейство відповідає за контроль активів і пасивів та аналіз позиції ліквідності і чуттєвості до змін процентної ставки відповідно до інструкцій та рекомендацій Департаменту фінансових ризиків та власних оцінок. Крім того, Казначейство відповідає за операційні аспекти управління активами та пасивами.

Департамент фінансових ризиків

Департамент фінансових ризиків здійснює розрахунок та контроль дотримання Банком нормативних показників, встановлених НБУ, та дотримання вимоги утримувати обов'язковий резерв на кореспондентському рахунку Банку в НБУ і його внутрішні нормативи ліквідності (згідно з Методологією Банку з оцінки та контролю ризику ліквідності). Зазначені вище функції Департамент фінансових ризиків виконує у співробітництві з Казначейством, бек-офісом, спеціалістами з депозитних та кредитних операцій із бізнес-підрозділів головного офісу та Кредитним комітетом.

Задля моніторингу та контролю ліквідності в Банку, його філіях та відділеннях Департамент фінансових ризиків складає щоденні звіти про максимальний розрив ліквідності, в яких порівнюються активи та зобов'язання у різних валютах з різними строками погашення та містяться добові прогнози залишку грошових коштів Групи на кореспондентському рахунку в НБУ. Така практика забезпечує дотримання Банком нормативних вимог до суми обов'язкового резерву та нормативів миттєвої, поточної та короткострокової ліквідності, встановлених НБУ. Звіти з ліквідності ведуться в електронній базі даних, доступ до якої має Казначейство та яка використовується для вирішення питань, пов'язаних з управлінням ліквідністю. Крім того, Департамент фінансових ризиків розробляє рекомендації для бізнес-підрозділів головного офісу із залучення довгострокового фінансування та контролює виконання рішень Кредитного комітету з реалізації програм зі збільшення ресурсної бази Банку, щоб покрити потреби Групи у короткостроковій та довгостроковій ліквідності.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Напрямок «Ризик-менеджмент»

Напрямок «Ризик-менеджмент» виконує аналіз кредитоспроможності банків-контрагентів, здійснює розрахунки резервів за активними операціями Групи та лімітів для банків-контрагентів, контролює проблемні активи у кредитному портфелі за кредитними програмами, здійснює моніторинг дотримання лімітів за міжбанківськими операціями, встановлює ліміти кредитних повноважень управляючих філіями та відділеннями. Крім того, він визначає стратегію та основні методичні засади системи управління ризиками Групи і контролює дотримання нормативних вимог НБУ та внутрішніх положень Групи.

Напрямок «Внутрішній контроль та fraud-менеджмент»

До сфери обов'язків Напрямку «Внутрішній контроль та fraud-менеджмент» входять аналіз та перевірка результатів діяльності підрозділів Групи та допомога у прийнятті управлінських рішень з посилення операційної безпеки та зниження рівня ризику на підставі даних, отриманих за результатами аналітичної роботи. Зокрема, Напрямок «Внутрішній контроль та fraud-менеджмент» розробляє методики з виявлення підозрілих та шахрайських операцій та зменшення кількості помилок у статистичному аналізі даних у бухгалтерських програмах та інших інформаційних джерелах Групи, а також перевіряє припущення щодо ризиків за результатами такого аналізу.

Кредитний ризик. Група наражається на кредитний ризик, який визначається як ризик того, що одна із сторін операції з фінансовим інструментом спричинить фінансові збитки другій стороні внаслідок невиконання зобов'язання за договором. Кредитний ризик виникає в результаті кредитних та інших операцій Групи з контрагентами, внаслідок яких виникають фінансові активи.

Максимальний рівень кредитного ризику Групи відображається в балансовій вартості фінансових активів у консолідованому звіті про фінансовий стан. Для гарантій та зобов'язань надати кредити максимальний рівень кредитного ризику дорівнює сумі зобов'язання. Див. Примітку 27. Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом отримання застави та за допомогою інших засобів покриття кредитного ризику.

Група структурує рівні кредитного ризику, на який вона наражається, шляхом встановлення лімітів суми ризику, що виникає у зв'язку з одним позичальником або групою позичальників.

Загальні засади кредитної політики Групи викладені в офіційно оформленій Кредитній політиці Групи. Офіційна єдина Інструкція Групи з кредитування регулює кожний значний аспект кредитних операцій та містить опис процедур з аналізу фінансового стану позичальників та оцінки застави, а також визначає вимоги до кредитної документації і процедури кредитного моніторингу.

Політика Групи щодо застави базується на ретельній перевірці та всебічній оцінці вартості застави. Значна частина кредитів у кредитному портфелі Групи була надана на умовах прискореної виплати у разі погіршення фінансового стану позичальника. За винятком надзвичайно рідких випадків, кредити надаються лише тим клієнтам, у яких відкриті рахунки у Групі. Така політика забезпечує Групі подвійну перевагу: додаткове забезпечення кредитів та додатковий бізнес в інших напрямках корпоративних банківських послуг.

Група структурує рівні кредитного ризику, на який вона наражається, шляхом встановлення лімітів суми ризику, що виникає у зв'язку з одним позичальником або групою пов'язаних позичальників. Такі ризики регулярно контролюються та переглядаються принаймні щороку або частіше. Управління кредитним ризиком здійснюється на підставі регулярного аналізу спроможності позичальників та потенційних позичальників виконувати свої зобов'язання з погашення кредитів та сплати процентів, а також, за необхідності, шляхом зміни лімітів кредитування. Також управління кредитним ризиком частково здійснюється шляхом одержання застави та корпоративних і особистих гарантій.

Основна інформація про рівень кредитного ризику, включаючи звіти про кредитний портфель та обсяг проблемних кредитів з розбивкою за кредитними програмами та менеджерами, розміщується на внутрішньому (Інтранет) сайті Групи. Ця інформація оновлюється щотижня і може використовуватися як станом на будь-яку дату, так і за період.

Кредитний комітет щомісяця контролює ефективність кредитної політики кожного підрозділу та аналізує інформацію про кількість проблемних кредитів.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)*Порядок затвердження кредиту*

Кредитна політика та процедури затвердження кредитів у Групі базуються на чітких інструкціях відповідно до положень НБУ. Крім того, Група має детальні інструкції з оцінки застави, яку проводять відповідні кваліфіковані фахівці Групи.

З метою обмеження ризиків, на які наражається Група внаслідок операцій з кредитування, Група встановлює ліміти кредитних повноважень. Ліміти кредитних повноважень для вищого керівництва філій (управляючих філіями та їх перших заступників) встановлює наказом по Банку Напрямок «Ризик-менеджмент» у головному офісі двічі на рік разом із переліком повноважень, що дають право управляючому філією приймати кредитні рішення. Ліміт кредитних повноважень управляючого філією або відділенням залежить від суми власних коштів філії або відділення, його загального рейтингу та єдиного рейтингу ефективності операцій з кредитування.

Ліміти кредитних повноважень для решти керівників (керівників департаментів та відділів) встановлюють управляючі філіями та відділеннями окремо для кожного керівника.

Якщо сума кредиту не перевищує ліміт кредитних повноважень управляючого філією або відділенням, рішення про видачу кредиту приймає кредитний комітет філії. Якщо сума кредиту перевищує такий ліміт, рішення про видачу кредиту приймається у головному офісі згідно з кредитними процедурами Банку.

Політика щодо позабалансових операцій

Кредитний ризик позабалансових фінансових інструментів визначається як можливість збитків через те, що інша сторона, яка бере участь у фінансовому інструменті, не виконає контрактних зобов'язань. Група застосовує таку ж саму кредитну політику щодо умовних зобов'язань, як і до фінансових інструментів, облікованих у консолідованому звіті про фінансовий стан: встановлено процедури затвердження, контроль рівня ризику та процедури моніторингу.

Моніторинг кредитів

Інформаційні системи Групи дозволяють керівництву здійснювати моніторинг кредитів в інтерактивному режимі.

Група регулярно оцінює кредитний ризик за кожним кредитом. Для цього вона здійснює: (i) моніторинг фінансового стану позичальника та його положення на ринку та (ii) оцінку адекватності забезпечення кредиту. Фінансовий стан позичальника та його положення на ринку регулярно аналізуються, і за результатами такого аналізу внутрішній кредитний рейтинг позичальника може бути переглянутий. Цей аналіз ґрунтується на даних про надходження коштів на рахунок клієнта, останній консолідованій фінансовій звітності та іншій комерційній інформації позичальника, яку він надав Групі або яку Група отримала іншим чином.

Група здійснює регулярний моніторинг поточної ринкової вартості застави з метою оцінки її достатності для забезпечення конкретного кредиту. Оцінку застави проводять незалежні оцінювачі. Регулярність таких оцінок залежить від наданої застави та змін ринкових цін на активи.

Проблемні кредити визначаються щодня на підставі даних про погіршення якості обслуговування заборгованості. В межах аналізу проблемних кредитів Група збирає інформацію про такі кредити, досліджує причини проблем, що виникли, та вживає заходи для дострокового погашення. За результатами цього аналізу Правлінню Банку надається звіт про проблемні кредити у кредитному портфелі Групи та рівень прийнятного кредитного ризику. Для поліпшення якості кредитного портфелю Група в інтерактивному режимі блокує можливість відділення або менеджера, відповідального за конкретну кредитну програму, надавати нові кредити, якщо відсоток проблемних кредитів, наданих конкретним відділенням або менеджером, перевищує максимальний дозволений обсяг проблемних кредитів, доки цей обсяг не почне зменшуватися.

Керівництво веде облік кредитних історій значної кількості українських клієнтів-фізичних осіб, які накопичуються найбільшим бюро кредитних історій в Україні. Це дозволяє Групі контролювати рівень кредитного ризику шляхом роботи з позичальниками із позитивною кредитною історією.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)*Повернення проблемних кредитів*

Кредитний комітет розробив системний підхід, в межах якого вживаються комплексні заходи, що дозволяють Групі досягти максимально можливого рівня повернення проблемних кредитів.

Якщо позичальник не виконує своїх зобов'язань за кредитним договором, відповідальний кредитний інспектор вживає попередніх заходів для встановлення причин виникнення прострочених платежів (адміністративна причина або причина, пов'язана з платоспроможністю позичальника). На цьому етапі кредитні інспектори звертаються до позичальника з вимогою здійснити платіж та перевіряють наявність застави. Кредитні інспектори нагадують позичальнику про його зобов'язання з погашення кредиту за кілька днів до встановленого строку погашення, а після закінчення цього строку – вимагають погасити суму заборгованості, телефонуючи позичальнику протягом доби. Якщо в результаті цих заходів кредит залишається непогашеним протягом понад 90 днів, такий кредит відноситься до категорії проблемних. Напрямок «Ризик-менеджмент» визначає всі проблемні кредити Групи та щомісяця видає наказ про передачу кредитними інспекторами проблемних кредитів для подальшого ведення співробітниками спеціалізованої структури напрямків "Soft Collection", "Credit Collection" та "Служба безпеки".

Напрямки "Soft Collection", "Credit Collection" та "Служба безпеки" відповідають за всі надані Групою кредити, віднесені до категорії проблемних кредитів, крім кредитів із загальною сумою заборгованості до 1 000 гривень (такі кредити продовжує відпрацьовувати підрозділ моніторингу). Служба безпеки отримує та перевіряє всю документацію по позичальниках, проводить офіційне внутрішнє розслідування для виявлення причин проблеми, розробляє план дій з повернення заборгованості та проводить перевірку застави, в результаті чого можуть бути прийняті заходи з її охорони. У деяких випадках Група передає справи на розгляд до суду. Служба безпеки часто веде переговори з позичальниками з приводу проблемних кредитів паралельно ходу судочинства або до його початку про продаж застави на аукціоні, арешт рахунків позичальника в іншому банку або передачу права власності на майно, надане у заставу за іпотечними кредитами або за кредитами на придбання автомобіля. При наявності застави та задовільних результатах аналізу, які свідчать про те, що позичальник має тимчасові фінансові труднощі і має бажання та можливість погасити заборгованість, Група зазвичай пропонує у результаті переговорів реструктуризацію боргу та вимагає додаткового забезпечення, особистих гарантій акціонерів та керівництва, підвищення процентних ставок та перегляду графіку погашення.

Група може вживати й інших юридичних заходів, серед яких виконавче судочинство з примусового повернення заборгованості та процедури банкрутства. У разі злочинних дій з боку позичальника, незалежно від його готовності погасити заборгованість, Група звертається до відповідних державних органів. Статус проблемних кредитів розглядається на щомісячних засіданнях Кредитного комітету.

Група дотримується політики, що забороняє рефінансувати проблемні кредити, доки не будуть надані переконливі докази їх повернення та надійного забезпечення.

Кредитування пов'язаних сторін

Група проводить операції з пов'язаними сторонами на комерційних умовах. Кожна кредитна заявка, отримана від пов'язаної сторони, розглядається таким самим чином, що й заявка, отримана від непов'язаної сторони.

Ринковий ризик. Група наражається на ринкові ризики, що виникають у зв'язку з відкритими позиціями (а) валют, (б) процентних ставок та (в) інструментів капіталу, які великою мірою залежать від загальних та специфічних ринкових змін. Керівництво Групи встановлює ліміти сум ризику, що може бути прийнятий Групою, та щоденно контролює їх дотримання. Проте застосування такого підходу не запобігає виникненню збитків за межами цих лімітів у випадку більш суттєвих ринкових змін.

Валютний ризик. Валютний ризик – це ризик зміни вартості фінансових інструментів, якими володіє Група, внаслідок коливання валютних курсів. Основні валютні позиції Групи – в українських гривнях, доларах США та євро. Правління визначає ліміти ризиків по валютах та загальний прийнятний рівень ризику за позиціями «овернайт» та протягом дня (контроль здійснюється щоденно).

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Політика Групи щодо відкритих валютних позицій відповідає українському законодавству, яке встановлює нормативні ліміти для таких позицій, суворий контроль за дотриманням яких щодня здійснює НБУ. З метою хеджування валютного ризику Група укладає угоди з іншими банками, згідно з якими Група розміщує строкові депозити у цих банках і приймає строкові депозити на той самий строк від тих самих контрагентів в іншій валюті.

Крім того, кредитні договори Групи з деякими клієнтами передбачають валютні опціони, згідно з якими клієнт зобов'язаний сплатити компенсацію у разі знецінення української гривні відносно долара США. Див. Примітку 28.

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію валютного ризику Групи станом на кінець звітного періоду та її позицію у гривнях:

У мільйонах українських гривень	На 31 грудня 2015 р.				На 31 грудня 2014 р.			
	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Угоди своп, спот та форвард	Чиста позиція за балансовими та інструментами	Монетарні фінансові активи	Монетарні фінансові зобов'язання	Угоди своп, спот та форвард	Чиста позиція за балансовими та інструментами
Українські гривні	148 013	113 411	(2 741)	31 861	131 048	97 714	(984)	32 350
Долари США	99 549	104 007	2 164	(2 294)	78 191	79 073	(10 908)	(11 790)
Євро	18 451	25 180	601	(6 128)	9 590	21 871	11 461	(820)
Інше	727	482	16	261	3 723	2 311	450	1 862
Всього	266 740	243 080	40	23 700	222 552	200 969	19	21 602

Справедлива вартість опціонних похідних фінансових інструментів, вбудованих у кредити та аванси клієнтам (див. Примітку 28), віднесена у поданій вище таблиці разом з основними інструментами, в які вони вбудовані, до категорії фінансових активів, деномінованих у гривнях.

Станом на 31 грудня 2014 року гарантійний депозит в інших банках у сумі 12 063 мільйони гривень був включений у таблиці вище до складу монетарних фінансових активів, деномінованих у доларах США. Станом на 31 грудня 2015 року решта суми гарантійних депозитів в інших банках у сумі 1 855 мільйони гривень являє собою гарантійний депозит у банку країни ОЕСР, наданий у заставу за кредитом, наданим цим банком країни ОЕСР корпоративному клієнту. Див. Примітку 27.

Наведений вище аналіз включає лише монетарні активи та зобов'язання. На думку керівництва, інвестиції в інструменти капіталу та немонетарні активи не призведуть до виникнення суттєвого валютного ризику.

Подані у таблиці похідні фінансові інструменти – це монетарні фінансові активи та монетарні фінансові зобов'язання, що показані окремо для відображення загального валютного ризику Групи.

Позиція Групи по валютних похідних фінансових інструментах у кожному стовпчику – це справедлива вартість на кінець звітного періоду сум у відповідній валюті, яку Група погодилася купити (позитивна сума) або продати (негативна сума) до згорання позицій та здійснення розрахунків з контрагентом. Суми з розбивкою за валютами показані розгорнуто, як зазначено у Примітці 28. Чиста загальна сума являє собою справедливую вартість похідних фінансових інструментів.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Нижче в таблиці показано зміну прибутку або збитку за період та капіталу внаслідок обґрунтовано можливих змін курсів обміну валют по відношенню до функціональної валюти відповідної компанії Групи, що використовувались на кінець звітного періоду, при незмінності всіх інших змінних характеристик:

У мільйонах українських гривень	На 31 грудня 2015 р.		На 31 грудня 2014 р.	
	Вплив на прибуток або збиток (до оподаткування)	Вплив на капітал	Вплив на прибуток або збиток (до оподаткування)	Вплив на капітал
Зміцнення долара США на 10% (у 2014 році – зміцнення на 50%)	345	345	10 505	10 505
Послаблення долара США на 5% (у 2014 році – послаблення на 5%)	294	294	540	540
Зміцнення євро на 10% (у 2014 році – зміцнення на 50%)	(613)	(613)	(410)	(410)
Послаблення євро на 5% (у 2014 році – послаблення на 5%)	306	306	41	41
Зміцнення інших валют на 5% (у 2014 році – зміцнення на 5%)	13	13	93	93
Послаблення інших валют на 5% (у 2014 році – послаблення на 5%)	(13)	(13)	(93)	(93)

Ризик був розрахований лише для монетарних залишків у валютах, інших ніж функціональна валюта відповідної компанії Групи. При розрахунку наведеної у таблиці вище чутливості до зміни обмінного курсу долара США врахований вплив визнання справедливої вартості похідного фінансового інструмента, вбудованого у кредити, видані клієнтам.

Ризик процентної ставки. Група наражається на ризик у зв'язку з впливом коливань домінуючих рівнів ринкової процентної ставки на її фінансовий стан та грошові потоки. Процентна маржа може збільшуватися в результаті таких змін, але може також зменшуватися або приносити збитки в разі несподіваних змін. Керівництво Групи встановлює ліміти прийнятного рівня невідповідності процентних ставок та здійснює щоденний контроль за дотриманням встановлених лімітів.

Група наражається на ризик процентної ставки переважно в результаті надання кредитів з фіксованою процентною ставкою у сумах та на строк, що відрізняються від сум та строків короткострокових позикових коштів, які залучаються за фіксованою процентною ставкою. Як показує практика, процентні ставки переважно фіксуються на короткостроковій основі. Крім того, процентні ставки, що відповідно до договорів фіксуються як для активів, так і для зобов'язань, можуть переглядатися за погодженням сторін з огляду на поточні ринкові умови.

Правління регулярно контролює та встановлює ліміти на рівні розриву процентних ставок за активами та зобов'язаннями, чутливими до зміни процентної ставки. За відсутності будь-яких існуючих інструментів хеджування Група, як правило, прагне досягти відповідності своїх позицій за процентними ставками.

Напрямок «Фінанси та ризики» і Кредитний комітет несуть відповідальність за управління ризиком процентної ставки. Напрямок «Фінанси та ризики» встановлює основну політику та підходи до управління ризиком процентної ставки, а Кредитний комітет щотижня контролює та переглядає процентні ставки за тою чи іншою валютою для певних періодів часу та категорій банківських продуктів. Група регулярно контролює ризик процентної ставки на підставі геп-аналізу, в ході якого активи та зобов'язання, чутливі до зміни процентної ставки, об'єднуються у групи за часовим діапазоном. Активи та зобов'язання з фіксованою процентною ставкою об'єднуються у групи за строками, що залишилися до погашення, в той час як активи та зобов'язання із плаваючою процентною ставкою класифікуються на основі найближчого можливого строку перегляду процентної ставки. Чиста невідповідність процентних ставок між активами та зобов'язаннями в одному часовому діапазоні відображає величину, чутливу до зміни ринкових процентних ставок. Результат цієї різниці та можлива зміна процентних ставок відображають приблизну величину зміни чистого процентного доходу. Негативна чиста невідповідність процентних ставок в одному часовому діапазоні, яка свідчить про те, що процентні зобов'язання перевищують процентні активи у цьому діапазоні, призводить до виникнення ризику зменшення чистого процентного доходу у разі підвищення ринкових процентних ставок. Чиста невідповідність процентних ставок в одному часовому діапазоні, яка свідчить про те, що активи, на які нараховуються відсотки, перевищують зобов'язання, на які нараховуються відсотки, у цьому діапазоні, призводить до виникнення ризику зменшення чистого процентного доходу у разі зменшення ринкових процентних ставок.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

У поданій нижче таблиці наведено концентрацію ризику процентних ставок Групи. До таблиці включено активи та зобов'язання Групи за балансовими сумами, об'єднані в категорії відповідно до строків перегляду процентної ставки відповідно до контракту або строків погашення, залежно від того, що буде раніше.

У мільйонах українських гривень	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 1 рік	Немонетарні статті	Всього
31 грудня 2015 р.						
Всього фінансових активів	51 390	26 908	124 167	64 318	1 880	268 663
Всього фінансових зобов'язань	109 034	33 651	69 898	30 500	-	243 083
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2015 р.	(57 644)	(6 743)	54 269	33 818	1 880	25 580
31 грудня 2014 р.						
Всього фінансових активів	49 972	28 707	92 401	51 546	985	223 611
Всього фінансових зобов'язань	69 718	41 474	68 615	21 217	-	201 024
Чиста невідповідність процентних ставок на 31 грудня 2014 р.	(19 746)	(12 767)	23 786	30 329	985	22 587

Строк перегляду процентних ставок за всіма борговими інструментами Групи, крім коштів клієнтів та субординованого боргу, не перевищує 5 років.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Група здійснює моніторинг процентних ставок по фінансових інструментах. Нижче в таблиці подані процентні ставки на підставі звітів, які аналізує ключовий управлінський персонал Групи:

% річних	31 грудня 2015 р.				31 грудня 2014 р.			
	Долари США	Гривні	Євро	Інші валюти	Долари США	Гривні	Євро	Інші валюти
Активи								
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	-	-	-	-	0	-	-	0
Кореспондентські рахунки в центральних банках	-	-	-	-	-	1	0	-
Заборгованість інших банків	-	-	-	-	0	-	2	-
Кредити та аванси юридичним особам	9	16	6	5	10	14	8	0
Кредити та аванси фізичним особам	14	43	9	-	13	36	9	-
Боргові інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	-	-	-	-	-	-	-
Необоротні активи, утримувані для продажу (або групи вибуття)	-	-	-	-	18	-	16	25
Зобов'язання								
Заборгованість перед НБУ	-	23	-	-	-	19	-	-
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	14	-	9	-	7	10	4	-
Строкові розміщення коштів інших банків	11	25	5	-	5	22	3	-
Довгострокові кредити в межах кредитних ліній від міжнародних фінансових організацій	-	-	-	-	-	-	-	-
Кошти клієнтів								
- поточні рахунки клієнтів	2	7	1	-	5	5	1	0
- строкові депозити юридичних осіб	10	19	8	-	10	19	6	0
- строкові депозити фізичних осіб	12	24	10	7	10	20	9	8
Власні боргові цінні папери	11	15	-	-	10	12	-	-
Субординований борг	10	9	6	-	7	9	6	-
Зобов'язання, безпосередньо пов'язані з групами вибуття, утримуваними для продажу	-	-	-	-	4	-	-	5

Позначка "-" у таблиці означає, що Група не має відповідних активів або зобов'язань у відповідній валюті, за якими нараховується процентний дохід.

Група наражається на ризик дострокового погашення внаслідок надання кредитів з фіксованою та змінною процентною ставкою, в тому числі іпотечних кредитів, які надають позичальнику право дострокового погашення кредитів. Прибуток Групи за поточний період та капітал Групи станом на кінець звітного періоду не зазнали б суттєвого впливу змін обсягів дострокового погашення, оскільки такі кредити відображаються за амортизованою вартістю, а сума дострокового погашення дорівнює або майже дорівнює амортизованій вартості кредитів та авансів клієнтам.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Концентрація географічного ризику. Нижче поданий аналіз концентрації географічного ризику фінансових активів та зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2015 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	15 723	14 354	5 532	35 609
Інші фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	-	-	238	238
Заборгованість інших банків	9	3 656	24	3 689
Кредити та аванси клієнтам	158 546	18 062	18 731	195 339
Вбудовані похідні фінансові активи	30 673	-	-	30 673
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	1	1 928	131	2 060
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	211	555	766
Інші фінансові активи	140	39	110	289
Всього фінансових активів	205 092	38 250	25 321	268 663
Нефінансові активи	4 220	10	2 041	6 271
Всього активів	209 312	38 260	27 362	274 934
Зобов'язання				
Заборгованість перед НБУ	27 079	-	-	27 079
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	2 022	2 372	82	4 476
Кошти клієнтів	159 979	17 127	14 804	191 910
Власні боргові цінні папери	2	9 143	-	9 145
Інші фінансові зобов'язання	663	23	321	1 007
Субординований борг	1 257	3 427	4 782	9 466
Всього фінансових зобов'язань	191 002	32 092	19 989	243 083
Нефінансові зобов'язання	2 585	4	217	2 806
Всього зобов'язань	193 587	32 096	20 206	245 889
Чиста балансова позиція	15 725	6 164	7 156	29 045
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням (Примітка 27)	1 284	209	716	2 209

Активи, зобов'язання та зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були класифіковані виходячи з країни, в якій знаходиться контрагент. Грошові кошти у касі, дорогоцінні метали, приміщення та обладнання були класифіковані відповідно до країни їх фізичного знаходження.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Географічний аналіз активів та зобов'язань Групи станом на 31 грудня 2014 року наведено нижче:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Україна	Країни ОЕСР	Інші країни	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	8 416	8 804	2 362	19 582
Заборгованість інших банків	31	14 062	1 492	15 585
Кредити та аванси клієнтам	138 164	11 848	11 818	161 830
Вбудовані похідні фінансові активи	19 978	-	-	19 978
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	4	1 033	225	1 262
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	-	284	364	648
Інші фінансові активи	125	93	644	862
Фінансові активи, включені до складу необоротних активів, утримуваних для продажу (або груп вибуття)	392	39	3 433	3 864
Всього фінансових активів	167 110	36 163	20 338	223 611
Нефінансові активи	4 107	12	1 306	5 425
Всього активів	171 217	36 175	21 644	229 036
Зобов'язання				
Заборгованість перед НБУ	18 357	-	-	18 357
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	2 200	909	170	3 279
Кошти клієнтів	123 272	13 976	14 805	152 053
Власні боргові цінні папери	2	5 972	2 013	7 987
Вбудовані похідні фінансові зобов'язання	-	-	10 047	10 047
Інші фінансові зобов'язання	561	65	101	727
Субординований борг	1 152	2 425	1 873	5 450
Зобов'язання, безпосередньо пов'язані з групами вибуття, утримуваними для продажу	191	1	2 932	3 124
Всього фінансових зобов'язань	145 735	23 348	31 941	201 024
Нефінансові зобов'язання	1 388	5	886	2 279
Всього зобов'язань	147 123	23 353	32 827	203 303
Чиста балансова позиція	24 094	12 822	(11 183)	25 733
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, та фінансові гарантії (Примітка 27)	1 227	163	1 605	2 995

Концентрація інших ризиків. Керівництво Групи контролює та розкриває інформацію про концентрацію кредитного ризику на підставі одержаних звітів, в яких містяться дані про позичальників із загальною сумою виданих кредитів понад 10% від суми чистих активів Групи. Див. Примітки 9 та 10.

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності – це ризик того, що підприємство зіткнеться з труднощами при виконанні зобов'язань, пов'язаних з фінансовими зобов'язаннями. Група щодня стикається з цим ризиком у зв'язку з вимогами щодо використання її вільних грошових коштів за депозитами «овернайт», поточними рахунками, депозитами, строк погашення яких настає незабаром, наданням кредитів, гарантіями та у зв'язку з процентними та іншими вимогами щодо похідних інструментів, розрахунків за якими здійснюється грошовими коштами. Група не тримає грошові ресурси, достатні для покриття всіх цих потреб, оскільки досвід показує, що мінімальний рівень реінвестування коштів, строк погашення яких настає, можна передбачити з високою ймовірністю. Управління ризиком ліквідності здійснює Казначейство Групи.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Група розробила спеціальні підходи до управління ліквідністю на середньострокову перспективу (від трьох до дванадцяти місяців), короткострокову (від двох до п'ятнадцяти тижнів) та на поточний період (до чотирнадцяти діб). Для управління середньостроковою ліквідністю Казначейство спільно з Департаментом фінансових ризиків проводить аналіз платіжного календаря Групи на середньострокову перспективу та вивчає можливі варіанти виходу зі складних ситуацій, в яких може опинитися Група у разі несприятливих змін або виникнення кризи.

Рішення у сфері управління короткостроковою ліквідністю приймає Казначейство. Ці рішення приймаються за результатами аналізу зміни вартості різних активів та зобов'язань. Казначейство здійснює оціночні розрахунки з використанням розроблених власними силами моделей, що застосовуються до обсягу та вірогідності непередбачуваного видатку ресурсів та потенційної потреби у додатковому фінансуванні. Для того, щоб максимально знизити вірогідність непередбачуваних змін у ресурсах, Група аналізує можливі наслідки для Групи окремо за кожним клієнтом у разі, якщо такий основний клієнт прийме рішення про вилучення великих сум грошових коштів. Менеджери з роботи з клієнтами та вище керівництво Групи тісно співпрацюють з основними клієнтами Групи, щоб скоординувати плани з руху грошових коштів.

Рішення з управління поточною ліквідністю приймає керівник Казначейства. Звіти про результати роботи у цій сфері надаються на розгляд Кредитного комітету. Платіжні календарі Групи аналізуються на кожні наступні два тижні, після чого приймаються рішення про залучення короткострокових міжбанківських депозитів, негайний продаж цінних паперів з портфелю Казначейства та інші ресурси, які Група має у наявності. Казначейство оперативно впроваджує прийняті рішення.

Група прагне підтримувати стабільну базу фінансування, яка складається переважно із зарплатою перед іншими банками, депозитів юридичних та фізичних осіб та боргових цінних паперів. Група інвестує кошти у диверсифіковані портфелі ліквідних активів для того, щоб мати можливість оперативно та безперешкодно виконати непередбачувані вимоги щодо ліквідності.

Управління ліквідністю Групи вимагає проведення аналізу рівня ліквідних активів, необхідного для врегулювання зобов'язань при настанні строку їх погашення, забезпечення доступу до різних джерел фінансування, наявності планів у випадку виникнення проблем з фінансуванням та здійснення контролю за відповідністю балансових показників ліквідності нормативним вимогам. Банк регулярно розраховує нормативи ліквідності відповідно до вимог НБУ. Ці нормативи включають:

- норматив миттєвої ліквідності (Н4), який розраховується як відношення високоліквідних активів до зобов'язань, що погашаються на вимогу. Станом на 31 грудня 2015 року цей норматив складав 57% (на 31 грудня 2014 року – 70%) при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 20% (на 31 грудня 2014 року – 30%);
- норматив поточної ліквідності (Н5), який розраховується як відношення ліквідних активів до зобов'язань зі строком погашення, який не перевищує 31 календарний день. Станом на 31 грудня 2015 року цей норматив складав 60% (на 31 грудня 2014 року – 84%) при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 40% (на 31 грудня 2014 року – 40%);
- норматив короткострокової ліквідності (Н6), який розраховується як відношення ліквідних активів до зобов'язань зі строком погашення до одного року. Станом на 31 грудня 2015 року цей норматив складав 97% (на 31 грудня 2014 року – 99%) при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 60% (на 31 грудня 2014 року – 60%).

Інформацію про позицію ліквідності фінансових активів та зобов'язань отримує Казначейство Групи. Казначейство забезпечує наявність достатнього портфелю короткострокових ліквідних активів, який переважно складається з короткострокових ліквідних депозитів у банках та інших міжбанківських інструментів, для підтримки достатнього рівня ліквідності в цілому по Групі.

Казначейство контролює щоденну позицію ліквідності та регулярно проводить стрес-тестування ліквідності за різноманітними сценаріями, що охоплюють стандартні та більш несприятливі ринкові умови.

У поданій нижче таблиці показані зобов'язання Групи станом на 31 грудня 2015 року за визначеними в угодах строками погашення, що залишилися. Суми у таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами, в тому числі загальна сума зобов'язань за фінансовим лізингом (до вирахування майбутніх фінансових витрат), ціни, вказані у постачальних форвардних контрактах на придбання фінансових активів за грошові кошти, валові суми, що підлягають обміну по валютних свопах, розрахунок за якими здійснюється на основі валової суми, а також загальна сума зобов'язань з надання кредитів. Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки суми у консолідованому звіті про фінансовий стан базуються на дисконтованих грошових потоках.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Якщо сума, що підлягає виплаті, не є фіксованою, сума в таблиці визначається виходячи з умов, існуючих на звітну дату. Валютні виплати перераховуються із використанням обмінного курсу спот станом на кінець звітного періоду.

Нижче у таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань за строками погашення станом на 31 грудня 2015 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	18 622	2 031	7 369	802	-	28 824
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	1 285	50	1 047	1 418	1 736	5 536
Кошти клієнтів	88 236	35 395	65 806	11 494	5	200 936
Власні боргові цінні папери	45	483	1 447	9 204	-	11 179
Субординований борг	56	266	572	8 558	4 042	13 494
Інші фінансові зобов'язання	977	18	11	1	-	1 007
Валютні свопи, контракти спот та форвардні контракти, розрахунки за якими здійснюються на основі валової суми	5 791	-	-	-	-	5 791
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями згідно з договорами	115 012	38 243	76 252	31 477	5 783	266 767
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, та фінансові гарантії, загальна сума (Примітка 27)	2 328	-	-	-	-	2 328

Нижче у таблиці поданий аналіз фінансових зобов'язань Групи за строками погашення станом на 31 грудня 2014 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	12 місяців - 5 років	Понад 5 років	Всього
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	313	10 019	5 143	5 005	-	20 480
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	1 873	26	666	871	-	3 436
Кошти клієнтів	64 877	21 113	63 956	10 801	121	160 868
Власні боргові цінні папери	15	2 320	3 557	3 273	-	9 165
Вбудовані похідні фінансові зобов'язання	-	10 047	-	-	-	10 047
Субординований борг	86	90	238	6 014	222	6 650
Інші фінансові зобов'язання	606	55	58	3	-	722
Зобов'язання, безпосередньо пов'язані з групами вибуття, утримуваними для продажу	3 150	-	-	-	-	3 150
Валютні свопи, контракти спот та форвардні контракти, розрахунки за якими здійснюються на основі валової суми	31 120	-	-	-	-	31 120
Всього потенційних майбутніх виплат за фінансовими зобов'язаннями згідно з договорами	102 040	43 670	73 618	25 967	343	245 638
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, та фінансові гарантії, загальна сума (Примітка 27)	3 078	-	-	-	-	3 078

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Виплати за валютними свопами та форвардними контрактами, розрахунки за якими здійснюються на основі валової суми, супроводжуватимуться відповідними надходженнями грошових коштів, які показані у Примітці 28 за їх дисконтованою вартістю. Кошти клієнтів відображені у наведеному вище аналізі за строками, що залишились до погашення відповідно до договору. Проте, відповідно до Цивільного кодексу України, фізичні особи мають право вилучати кошти з рахунків до настання строку погашення, втрачаючи при цьому право на нараховані проценти.

Група не використовує наведений вище аналіз за строками погашення без урахування дисконтування для управління ліквідністю. Натомість, Група контролює очікувані строки погашення, які показані у поданій нижче таблиці станом на 31 грудня 2015 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	До записання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 1 рік	Строк погашення не визначений	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	35 609	-	-	-	-	35 609
Інші фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	-	-	-	238	-	238
Заборгованість інших банків	2 304	424	961	-	-	3 689
Кредити та аванси клієнтам	18 143	21 744	95 449	60 003	-	195 339
Вбудовані похідні фінансові активи	201	1 518	23 476	5 478	-	30 673
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	146	-	-	33	1 881	2 060
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	725	7	29	5	-	766
Інші фінансові активи	192	-	-	96	1	289
Всього фінансових активів	57 320	23 693	119 915	65 853	1 882	268 663
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	18 101	1 679	6 534	765	-	27 079
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	1 271	28	938	2 239	-	4 476
Кошти клієнтів	64 313	42 420	74 335	10 842	-	191 910
Власні боргові цінні папери	45	300	968	7 832	-	9 145
Інші фінансові зобов'язання	977	18	11	1	-	1 007
Субординований борг	27	136	17	9 286	-	9 466
Всього фінансових зобов'язань	84 734	44 581	82 803	30 965	-	243 083
Чистий розрив ліквідності на 31 грудня 2015 р.	(27 414)	(20 888)	37 112	34 888	1 882	25 580
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 грудня 2015 р.	(27 414)	(48 302)	(11 190)	23 698	25 580	
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, та фінансові гарантії (Примітка 27)	2 209	-	-	-	-	2 209

Відповідно до законодавства України Банк зобов'язаний повертати депозити фізичних осіб на їхню вимогу, але при цьому вкладник втрачає право на отримання нарахованих процентів. Ці суми показані у таблицях вище за передбаченими договором строками погашення. Банк очікує, що багато клієнтів не вимагатиме повернення депозитів до настання передбаченого договором строку.

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Строки погашення заборгованості перед НБУ відповідають передбаченими договорами графікам платежів за кредитами рефінансування НБУ станом на 31 грудня 2015 року. До суми зі строком погашення до запитання та до 1 місяця включена прострочена заборгованість у сумі 16 720 мільйонів гривень. Водночас, Банк не виконав деякі умови користування кредитами рефінансування, передбачені кредитними договорами, що було виявлено НБУ під час проведеної у 2015 році перевірки дотримання вимог рефінансування. НБУ не списав суму заборгованості за кредитом рефінансування з кореспондентського рахунку в односторонньому порядку та не застосував жодних санкцій станом на 31 грудня 2015 року та у подальшому у 2016 році. У лютому – березні 2016 року НБУ затвердив переглянутий графік платежів. У 2016 році до дати затвердження цієї консолідованої фінансової звітності до випуску Банк дотримується переглянутого графіку платежів. Див. Примітки 4 та 32.

Нижче в таблиці поданий аналіз за очікуваними строками погашення станом на 31 грудня 2014 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	До запитання та до 1 місяця	1-3 місяці	3-12 місяців	Понад 1 рік	Строк погашення не визначений	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	19 582	-	-	-	-	19 582
Заборгованість інших банків	14 257	337	986	5	-	15 585
Кредити та аванси клієнтам	14 913	17 850	82 062	47 005	-	161 830
Вбудовані похідні фінансові активи	360	1 898	13 893	3 827	-	19 978
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	275	-	-	5	982	1 262
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	589	-	52	7	-	648
Інші фінансові активи	805	1	16	38	2	862
Фінансові активи, включені до складу необоротних активів, утримуваних для продажу (або груп вибуття)	3 864	-	-	-	-	3 864
Всього фінансових активів	54 645	20 086	97 009	50 887	984	223 611
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	34	9 514	4 213	4 596	-	18 357
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	1 843	22	648	766	-	3 279
Кошти клієнтів	48 122	26 676	68 772	8 483	-	152 053
Власні боргові цінні папери	5	2 208	3 257	2 517	-	7 987
Вбудовані похідні фінансові зобов'язання	-	10 047	-	-	-	10 047
Інші фінансові зобов'язання	606	55	58	3	5	727
Субординований борг	64	47	1	5 338	-	5 450
Зобов'язання, безпосередньо пов'язані з групами вибуття, утримуваними для продажу	3 124	-	-	-	-	3 124
Всього фінансових зобов'язань	53 798	48 569	76 949	21 703	5	201 024
Чистий розрив ліквідності на 31 грудня 2014 р.	847	(28 483)	20 060	29 184	979	22 587
Кумулятивний розрив ліквідності на 31 грудня 2014 р.	847	(27 636)	(7 576)	21 608	22 587	
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, та фінансові гарантії (Примітка 27)	2 995	-	-	-	-	2 995

25 Управління фінансовими ризиками (продовження)

Відповідність та/або контрольована невідповідність строків і процентних ставок активів та зобов'язань має фундаментальне значення для керівництва Групи. Повна відповідність для банків не характерна, оскільки операції часто мають різний характер та невизначений термін. Позиція невідповідності потенційно може збільшити прибутковість, але також може збільшити ризик збитків. Строки погашення активів та зобов'язань і спроможність заміни (за прийнятною вартістю) процентних зобов'язань після настання строку їх погашення є важливими чинниками оцінки ліквідності Групи та її реакції на зміни процентної ставки та курсу обміну валют.

На думку керівництва, незважаючи на те, що значна частина коштів клієнтів представлена рахунками до запитання, диверсифікація цих рахунків за кількістю і типом вкладників і минулий досвід Групи дозволяє стверджувати, що ці кошти клієнтів являють собою довгострокове та стабільне джерело фінансування Групи.

Потреби в ліквідності для надання грошових коштів за гарантіями та резервними акредитивами значно нижчі, ніж сума зобов'язання, оскільки загалом Група не очікує, що кошти за угодою сплачуватимуться третій стороні. Загальна сума невиконаних зобов'язань за угодами про надання кредитів не обов'язково являє собою майбутні потреби в грошових коштах, оскільки строк значної частини таких зобов'язань може закінчитися без фінансування.

26 Управління капіталом

Контроль за дотриманням нормативу достатності капіталу, встановленого Національним банком України, здійснюється за допомогою щомісячних звітів, де містяться розрахунки, які перевіряють та підписують Голова Правління і Головний бухгалтер. Оцінка інших цілей управління капіталом здійснюється щороку. Відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, банки повинні утримувати відношення регулятивного капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику («норматив достатності капіталу»), на рівні, що є вищим за обов'язкове мінімальне значення.

а) Банк зобов'язаний дотримуватися вимог до мінімального рівня капіталу, що встановлені фінансовими показниками у кредитних договорах, включаючи рівень достатності капіталу, розрахований згідно з вимогами Базельської угоди про капітал, як визначено у Звіті про міжнародну конвергенцію оцінки капіталу та стандартів з капіталу (оновлено в квітні 1998 року) та в Доповненні до Базельської угоди про капітал, яке ввело аналіз ринкових ризиків (оновлено у листопаді 2005 року), що загальновідоме під назвою «Базель I». Нижче подана структура капіталу Банку, розрахованого на підставі Базельської угоди про капітал:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Капітал 1-го рівня		
Акціонерний капітал та емісійний дохід	21 280	18 121
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	-	1 000
Розкриті резерви	4 889	4 547
Кумулятивний резерв переоцінки валют	815	672
Мінус: гудвіл та нематеріальні активи	(115)	(106)
Всього капіталу 1-го рівня	26 869	24 234
Капітал 2-го рівня		
Резерв переоцінки активів	2 061	1 393
Субординований борг	7 386	3 007
Всього капіталу 2-го рівня	9 447	4 400
Всього капіталу	36 316	28 634
Активи, зважені на ризик		
Банківський портфель	235 694	197 030
Торговий портфель	8 661	12 611
Активи, зважені з урахуванням ризику	244 355	209 641
Норматив капіталу 1-го рівня	11,00%	11,56%
Коефіцієнт достатності капіталу (%)	14,86%	13,66%

26 Управління капіталом (продовження)

б) Станом на 31 грудня 2015 року, відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, банки повинні утримувати коефіцієнт достатності капіталу на рівні не менше 10% (на 31 грудня 2014 року – не менше 10%) від суми активів, зважених з урахуванням ризику, розрахованих згідно з вимогами Національного банку України.

Регулятивний капітал, розрахований згідно з вимогами Національного банку України, показаний далі:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Скориговані чисті активи	18 247	20 001
Плюс: субординований борг	7 740	3 248
Мінус: інвестиції в дочірні компанії	(435)	(1 223)
Інше	-	(4)
Всього регулятивного капіталу	25 552	22 022
Активи, зважені з урахуванням ризику	236 087	197 013
Відкрита валютна позиція	2 808	7 810
Коефіцієнт достатності капіталу (H2)	11%	11%

Чисті активи, показані у таблиці вище, скориговані згідно з вимогами НБУ, включаючи коригування стосовно розрахунку резерву під кредити та аванси клієнтам згідно з Постановою Правління Національного банку України №23 від 25 січня 2012 року «Про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями» (далі – «Постанова №23»).

Інформація про дотримання зовнішніх вимог до капіталу у 2015 та 2014 роках розкрита у Примітці 4.

27 Умовні та інші зобов'язання

Судові процедури. У ході нормального ведення бізнесу Група час від часу одержує претензії. Станом на 31 грудня 2015 року був створений резерв на потенційні юридичні зобов'язання у сумі 21 мільйон гривень (у 2014 році – 11 мільйонів гривень). Інформація про резерв, пов'язаний зі втратою контролю над діяльністю Групи у Криму, наведена у Примітках 4 та 2.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється. Відповідні органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом Групи у зв'язку з діяльністю Групи та операціями в рамках цієї діяльності.

Податкові органи України можуть займати більш агресивну позицію у своєму тлумаченні законодавства та проведенні податкових перевірок, застосовуючи досить складний підхід. Ці фактори у поєднанні із зусиллями податкових органів, спрямованими на збільшення податкових надходжень у відповідь на зростання бюджетного тиску, можуть призвести до зростання рівня та частоти податкових перевірок, тому існує можливість, що операції та діяльність, які раніше не заперечувались, можуть бути оскаржені.

1 січня 2015 року були прийняті зміни до Податкового кодексу України, внаслідок чого відбулося суттєве реформування податкової системи України. Відповідні податки включають податок на додану вартість, податок на прибуток підприємств, мита та інші податки. Внаслідок цього може існувати значна невизначеність щодо забезпечення або тлумачення нового законодавства та нечіткі або відсутні правила його виконання. Відповідні органи можуть не погодитися з тлумаченням цього законодавства керівництвом Групи у зв'язку з діяльністю Групи та операціями в рамках цієї діяльності. Останні події в Україні свідчать про те, що податкові органи можуть займати більш агресивну позицію у своєму тлумаченні законодавства та нарахуванні податкових зобов'язань, отже, існує можливість того, що операції та діяльність Групи, які в минулому не оскаржувались, будуть оскаржені. У результаті можуть бути нараховані додаткові суттєві суми податків, штрафів та пені. Відповідні органи можуть проводити податкові перевірки у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

27 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Далі наведені основні зміни законодавства з трансфертного ціноутворення:

- офіційно запроваджений принцип «витагнутої руки»;
- розширене визначення пов'язаних сторін та контрольованих операцій. При цьому операції між двома резидентами України були виключені з переліку контрольованих операцій;
- введені окремі критерії визнання контрольованих операцій для податку на прибуток та для ПДВ;
- поріг контрольованих операцій з одним контрагентом складає 5 мільйонів гривень (за умови що загальний річний дохід платника податку або його пов'язаних сторін перевищує 50 мільйонів гривень);
- тривалість податкової перевірки з трансфертного ціноутворення було підвищено до 18 місяців з подовженням на 12 місяців;
- "офіційні джерела" інформації більше не вважаються пріоритетними. Тепер можуть використовуватися такі джерела інформації: (i) інформація про аналогічні операції платника податків, а також його контрагента з непов'язаними сторонами; (ii) будь-які наявні у відкритому доступі джерела інформації, що надають інформацію про аналогічні операції;
- платники податків, які проводили контрольовані операції протягом звітного періоду, повинні подавати додаток до декларації з податку на прибуток підприємств з інформацією про проведені контрольовані операції;
- юридичний строк давності щодо трансфертного ціноутворення був подовжений до 2 555 днів;
- в ході проведення перевірки з трансфертного ціноутворення податкові органи тепер мають право опитувати працівників платника податків та/або його пов'язаних сторін;
- нові штрафи за невідображення у звітності з трансфертного ціноутворення контрольованих операцій (1% від суми контрольованих операцій, максимальна сума штрафу у 300 мінімальних розмірів оплати праці більше не застосовується);
- фіксована сума штрафу встановлена на рівні 300 мінімальних розмірів оплати праці;
- якщо ціна або прибутковість контрольованих операцій не вкладається у діапазон, визначений за принципом "витагнутої руки", коригування ТЦ здійснюються за медіанним значенням (а не нижнім/верхнім значенням діапазону, як дозволялося раніше).

Керівництво вважає, що цінова політика Групи базується на загальних ринкових умовах, і запровадило процедури внутрішнього контролю для забезпечення відповідності вимогам нового законодавства щодо трансфертного ціноутворення. Керівництво подало звітність з трансфертного ціноутворення та наразі розробляє необхідну внутрішню політику з трансфертного ціноутворення.

Основні зміни до Податкового Кодексу щодо ПДВ полягають у наступному:

- з 1 лютого 2015 року введена електронна система адміністрування ПДВ;
- вся сума дебіторської заборгованості з ПДВ за попередні періоди має бути перенесена на ПДВ рахунки;
- база нарахування ПДВ для оподатковуваних поставачань не може бути меншою, ніж (i) ціна закупівлі для придбаних товарів (послуг), (ii) собівартість реалізованої продукції для вироблених товарів (послуг), (iii) чиста балансова вартість згідно з бухгалтерським обліком на початок звітного періоду для необоротних активів;
- підприємства мають змогу повернути надлишкову суму з рахунку ПДВ на поточні рахунки;
- починаючи з 1 липня 2015 року змінилися правила обліку кредиту з ПДВ, зокрема, усі накладні з ПДВ включаються до кредиту з ПДВ (з подальшим нарахуванням зобов'язання з ПДВ у разі використання придбаних товарів (послуг) для некомерційної діяльності або діяльності, яка не оподатковується ПДВ).

27 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Основні зміни до Податкового Кодексу щодо податку на прибуток полягають у наступному:

- базова ставка податку у 2015 році залишається на рівні 18%;
- річна декларація за 2015 рік має подаватися до 28 лютого 2016 року, відповідний податок підлягає сплаті до 10 березня 2016 року;
- починаючи з декларації за 2015 рік, річною базою оподаткування є чистий прибуток до оподаткування згідно з бухгалтерськими даними за НП(С)БОУ або МСФЗ, скоригованими на "податкові різниці";
- платники податку з річним доходом за попередній рік не більше 20 мільйонів гривень (за вирахуванням непрямих податків) можуть прийняти рішення не здійснювати коригування. При цьому вони зберігають право на використання перенесених податкових збитків;
- платники податку з річним доходом більше 20 мільйонів гривень зобов'язані щомісяця здійснювати авансові платежі податку;
- податкові органи отримують право перевіряти облік платника податку, коректність та повноту розрахунку чистого прибутку до оподаткування згідно з правилами НП(С)БОУ або МСФЗ;
- санкції за порушення, пов'язані з зобов'язаннями з податку на прибуток підприємств за 2015 рік (наприклад, порушення правил розрахунку податку, податкової звітності та повноти сплати податку) не застосовуються, при цьому нараховується пеня за несвоєчасну сплату.

Також був прийнятий ряд змін інших податків та зборів:

- дивіденди, отримані від української юридичної особи - платника податку на прибуток підприємств (крім інститутів спільного інвестування) оподатковуються податком на доходи фізичних осіб за ставкою 5%;
- вводиться додаткове імпорتنе мито у розмірі 5-10%: ставка 10% застосовується для товарів, класифікованих за розділами 1-24 Українського класифікатору товарів ЗЕД (переважно продукти харчування та сільськогосподарська продукція тощо); ставка 5% застосовувалася для товарів, класифікованих за розділами 25-97 (усі інші товари), лише до кінця 2015 року;
- з 1 січня 2015 року майже вся житлова та нежитлова нерухомість, що знаходиться у власності фізичних та юридичних осіб, оподатковується податком на нерухомість (за деякими винятками);
- з 1 січня 2015 року збір при придбанні іноземної валюти підвищений з 0,5% до 2%; цей збір до пенсійного фонду більше не стягується з юридичних осіб та не стягується при придбанні іноземної валюти фізичними особами для погашення кредитів у вільноконвертованій валюті.

До складу Групи входять компанії, зареєстровані за межами України. Податкові зобов'язання Групи визначаються на підставі припущення про те, що ці компанії не підлягають оподаткуванню податком на прибуток в Україні, оскільки вони не утворюють постійного представництва в Україні. Українське податкове законодавство не містить детальних правил оподаткування іноземних компаній, які входять до складу української групи. Існує можливість того, що з розвитком інтерпретації цих правил в Україні та внесення змін до підходу, який застосовують податкові органи України, неоподатковуваний статус деяких або всіх іноземних компаній Групи в Україні може бути оскаржений. Наслідки цього не можуть бути оцінені з достатнім ступенем надійності, проте вони можуть бути суттєвими для фінансового стану та діяльності організації в цілому.

Українське податкове законодавство не містить чітких інструкцій з певних податкових питань. Іноді тлумачення Групою таких невизначених податкових питань призводить до зменшення загальної податкової ставки по Групі. Як зазначено вище, таке тлумачення податкового законодавства може надзвичайно ретельно перевірятися. Наслідки таких перевірок з боку податкових органів не можуть бути оцінені з достатнім ступенем надійності, проте вони можуть бути суттєвими для фінансового стану та діяльності організації в цілому.

Зобов'язання по капітальних вкладеннях. Станом на 31 грудня 2015 року Група мала капітальні зобов'язання, передбачені контрактами, стосовно будівництва приміщень та придбання комп'ютерів, меблів та офісного обладнання на загальну суму 56 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 98 мільйонів гривень). Керівництво Групи вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для покриття цих та подібних зобов'язань.

Зобов'язання за оперативною орендою. Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року Група не мала зобов'язань за некасовуваними договорами оперативної оренди.

27 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Дотримання фінансових показників. Група повинна дотримуватись певних фінансових показників, які стосуються її позикових коштів, отриманих від іноземних кредиторів. Зокрема, за договорами про залучення позикових коштів від іноземних кредиторів Банк повинен утримувати на певному рівні коефіцієнт достатності капіталу згідно з вимогами регулятора в Україні. Інформація про дотримання фінансових показників за борговими зобов'язаннями та пруденційних вимог до нормативу достатності капіталу в Україні розкрита у Примітці 4.

Банк також зобов'язаний дотримуватися ряду показників у зв'язку з отриманими від НБУ кредитами рефінансування. У 2014 та 2015 роках НБУ провів перевірку дотримання Банком фінансових показників, які стосуються кредитів рефінансування, та не висунув вимоги про дострокове погашення кредитів. Див. Примітку 4.

У 2016 році НБУ розпочав регулярну комплексну перевірку діяльності Банку за 2015 рік. Станом на дату цієї консолідованої фінансової звітності Банк проводить обговорення попередніх результатів перевірки НБУ. Остаточний звіт ще не надано.

Умовні зобов'язання. Група має умовне зобов'язання у сумі 8 215 мільйонів гривень щодо припинення її діяльності у Криму. Станом на звітну дату відтік ресурсів для погашення зобов'язань, що виникли в Криму, не є вірогідним. Див. Примітки 4 та 11.

Коли з урахуванням результатів судових процесів та спорів в Українських або міжнародних судах чи зміни юридичного статусу Криму з'явиться вірогідність того, що за цим умовним зобов'язанням знадобиться відтік майбутніх економічних вигод, Група визнає у консолідованій фінансовій звітності резерв у тому періоді, в якому відбудеться зміна вірогідності.

Група розпочала спір з Російською Федерацією та вважає, що зможе компенсувати можливі негативні наслідки зазначеного вище умовного зобов'язання у разі, якщо вони стануть вірогідними.

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням. Головною метою цих інструментів є забезпечення наявності грошових коштів для задоволення фінансових потреб клієнтів. Фінансові гарантії та резервні акредитиви, які являють собою безвідкличні гарантії того, що Група здійснить платежі на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, мають той самий кредитний ризик, що й кредити. Документарні та товарні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Групи за дорученням своїх клієнтів, які уповноважують треті сторони вимагати від Групи оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, яких вони стосуються, або грошовими депозитами, а отже, мають менший рівень ризику, ніж кредити.

Зобов'язання щодо надання кредитів являють собою невикористані суми, призначені для кредитування у формі кредитів, гарантій та акредитивів. Стосовно кредитного ризику за зобов'язаннями щодо надання кредитів Група наражається на потенційні збитки в загальній сумі невикористаних зобов'язань у разі повної видачі клієнтам невикористаної суми таких кредитів. Проте можлива сума збитків є меншою за загальну суму невикористаних зобов'язань, оскільки виконання більшості зобов'язань щодо надання кредитів залежить від дотримання клієнтами певного рівня платоспроможності. Група відстежує строки до погашення зобов'язань щодо надання кредитів, оскільки більш довгострокові зобов'язання щодо надання кредитів зазвичай характеризуються вищим кредитним ризиком, ніж короткострокові. Непогашені зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, були такими:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Прим.	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Гарантії надані		1 502	1 905
Імпортні акредитиви		609	965
Безвідкличні зобов'язання з надання кредитів		217	208
Мінус: акредитиви з грошовим покриттям		(63)	(61)
Мінус: резерв на покриття збитків за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням	17	(56)	(22)
Всього зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням, та фінансових гарантій		2 209	2 995

27 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Загальна сума невиконаних зобов'язань з надання кредитів, акредитивів та гарантій за угодою необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування. Справедлива вартість зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням, станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року була незначною.

Станом на 31 грудня 2015 року безвідкличні зобов'язання за акредитивами та гарантіями, наданими Групою, загальною сумою 63 мільйони гривень (на 31 грудня 2014 року – 61 мільйон гривень) забезпечені коштами клієнтів у сумі 63 мільйони гривень (на 31 грудня 2014 року – 61 мільйон гривень).

Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, деноміновані у таких валютах:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Долари США	902	1 838
Українські гривні	879	871
Євро	224	257
Інші валюти	204	29
Всього	2 209	2 995

Станом на 31 грудня 2015 року невикористані кредитні ліміти за кредитними картками, виданими Групою, доступні власникам карток, становили 19 383 мільйони гривень (на 31 грудня 2014 року – 23 870 мільйонів гривень). Ці кредитні ліміти є відкличними. Група регулярно контролює операції за картками та має можливість в односторонньому порядку зменшити ліміти за кредитними картками на підставі частоти та особливостей зняття та погашення коштів за кредитними картками позичальниками. Сума резерву невикористаних кредитних лімітів за кредитними картками станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року була незначною.

Активи у довірчому управлінні. Ці активи не були включені в консолідований звіт про фінансовий стан Групи, оскільки вони не є її активами. Нижчезазначена номінальна вартість зазвичай відрізняється від справедливої вартості відповідних цінних паперів. Активи в довірчому управлінні представлені наступними категоріями:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 року □ Номінальна вартість	31 грудня 2014 року □ Номінальна вартість
Акції українських компаній	6 512	6 353
Облігації українських компаній	834	1 606
Інвестиційні сертифікати	283	387

Кошти у довірчому управлінні. Кошти у довірчому управлінні – це активи, якими управляє та які утримує Група від імені клієнтів. За утримання цих активів Група отримує комісійний дохід. Відповідно до умов договорів, укладених з клієнтами, Група не наражається на процентний, кредитний, валютний ризики та ризик ліквідності у зв'язку з цими активами. Кредити видаються від імені клієнтів, які розмістили депозит у якості забезпечення кредитів. Станом на 31 грудня 2015 року активи у довірчому управлінні становили 4 661 мільйон гривень (на 31 грудня 2014 року – 781 мільйон гривень).

27 Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Активи, надані в заставу, та активи з обмеженим використанням. Група надала у заставу такі активи (активи подано у таблиці за балансовою вартістю):

	Прим.	31 грудня 2015 р.		31 грудня 2014 р.	
		Актив, наданий в заставу, та актив з обмеженим використанням	Відповідне зобов'язання	Актив, наданий в заставу, та актив з обмеженим використанням	Відповідне зобов'язання
<i>У мільйонах українських гривень</i>					
Валова дебіторська заборгованість за угодами своп, форвард та спот	28	5 831	5 791	31 139	31 120
Кредити та аванси клієнтам	10, 16	402	14	256	98
Обов'язкові резерви в НБУ, приміщення та кредити та аванси клієнтам	8, 10, 12, 13	46 077	27 079	50 206	18 357
Всього		52 310	32 884	81 601	49 575

Зазначена у поданій вище таблиці валова дебіторська заборгованість за угодами своп, форвард та спот показана у звіті про фінансовий стан за чистою сумою, що призводить до виникнення похідних фінансових активів та зобов'язань, які відображаються, відповідно, у складі інших активів та інших зобов'язань.

Окрім цього, обов'язкові резерви в сумі 287 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 446 мільйонів гривень) являють собою обов'язкові резервні депозити, які не можуть використовуватися для фінансування повсякденної діяльності Групи. Див. Примітку 8.

Як зазначено у Примітці 9, заборгованість інших банків у загальній сумі 1 574 мільйони гривень (на 31 грудня 2014 року – 1 022 мільйони гривень) була надана у заставу як забезпечення за акредитивами та міжнародними платежами.

Станом на 31 грудня 2014 року залишок за гарантійними депозитами в інших банках у сумі 12 063 мільйони гривень являє собою гарантійний депозит у банку країни ОЕСР, наданий у заставу за кредитом, наданим цим банком країни ОЕСР корпоративному клієнту. Надходження від цього кредиту були використані корпоративним клієнтом для придбання гривневих облігацій Банку. Ці облігації були випущені з умовою компенсації у разі девальвації гривні до долара США за офіційним курсом. Див. Примітку 29.

Станом на 31 грудня 2015 року залишок за гарантійними депозитами в інших банках у сумі 1 855 мільйонів гривень являє собою гарантійний депозит у банку країни ОЕСР, наданий у заставу за кредитом, наданим цим банком країни ОЕСР корпоративному клієнту. Надходження від цього кредиту були використані корпоративним клієнтом для придбання Єврооблігацій Банку. У березні 2016 року, на виконання вимог Плану реструктуризації Банку (див. Примітку 4), гарантійний депозит був повернутий, оскільки кредит, наданий цим банком країни ОЕСР, був погашений одним з позичальників Банку шляхом надання у 2015 році нового кредиту.

28 Похідні фінансові інструменти

Валютні та інші похідні фінансові інструменти, з якими Група проводить операції, звичайно є предметом торгівлі на позабіржовому ринку з професійними учасниками, яка здійснюється на стандартних договірних умовах. Похідні фінансові інструменти мають або потенційно вигідні умови (і є активами), або потенційно невідповідні умови (і є зобов'язаннями) в результаті коливань процентних ставок на ринку, курсів обміну валют чи інших перемінних чинників відносно умов цих інструментів. Сукупна справедлива вартість похідних фінансових активів і зобов'язань може з часом значно змінюватися.

28 Похідні фінансові інструменти (продовження)

Нижче в таблиці показано справедливу вартість на кінець звітного періоду дебіторської або кредиторської заборгованості за валютними форвардними контрактами, укладеними Групою станом на кінець звітного періоду, яка відображається, відповідно, у складі інших фінансових активів та інших фінансових зобов'язань. В цій таблиці показана загальна позиція за видами інструментів до взаємозаліку позиції контрагента (і платежів) за контрактами, які мають бути виконані після кінця відповідного звітного періоду. Ці контракти мають короткостроковий характер.

	31 грудня 2015 р.		31 грудня 2014 р.	
	Контракти з позитивною справедливою вартістю	Контракти з негативною справедливою вартістю	Контракти з позитивною справедливою вартістю	Контракти з негативною справедливою вартістю
<i>У мільйонах українських гривень</i>				
Валютні свопи та контракти спот: справедлива вартість на кінець звітного періоду				
- дебіторської заборгованості у доларах США при розрахунку (+)	3 801	144	-	10 048
- кредиторської заборгованості у доларах США при розрахунку (-)	(1 572)	(209)	(20 450)	(506)
- дебіторської заборгованості у євро при розрахунку (+)	1 678	65	20 597	1
- кредиторської заборгованості у євро при розрахунку (-)	(1 142)	-	(30)	(9 107)
- кредиторської заборгованості у гривнях при розрахунку (-)	(2 595)	(146)	-	(984)
- дебіторської заборгованості у російських рублях при розрахунку (+)	-	27	-	493
- кредиторської заборгованості у російських рублях при розрахунку (-)	(127)	-	(43)	-
- дебіторської заборгованості в інших валютах при розрахунку (+)	-	116	-	-
Чиста справедлива вартість валютних свопів, форвардних контрактів та контрактів спот	43	(3)	74	(55)

Станом на 31 грудня 2015 року Група мала неврегульовані зобов'язання за операціями з іноземними валютами на умовах «спот», розрахунок за якими не був здійснений, у сумі 1 830 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 29 546 мільйонів гривень). Чиста справедлива вартість операцій на умовах "спот", розрахунок за якими не був здійснений, є незначною.

У 2015 році Група понесла збиток у сумі 293 мільйони гривень (у 2014 році – прибуток у сумі 37 мільйонів гривень) за операціями з іноземними валютами на умовах своп, форвард та спот, облікований у складі інших прибутків мінус збитки у консолідованому звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід.

Як зазначено у Примітці 4, станом на 31 грудня 2015 року Група мала похідні фінансові інструменти, вбудовані у кредити, видані клієнтам, які були відокремлені від основного інструменту та відображені за справедливою вартістю у сумі 30 673 мільйони гривень (на 31 грудня 2014 року – 19 978 мільйонів гривень). Цей вбудований похідний інструмент являє собою валютний опціон зі строком виконання, що не перевищує 3 років. Ціна реалізації опціону складає від 15,75 гривні до 30,01 гривні за 1 долар США (на 31 грудня 2014 року – від 7,99 гривні за 1 долар США до 15,85 гривні за 1 долар США).

Крім того, станом на 31 грудня 2014 року Група мала похідні фінансові інструменти, вбудовані у гривневі облігації закритого розміщення, які були відокремлені від основного інструменту та відображені за справедливою вартістю у сумі 10 047 мільйонів гривень (на 31 грудня 2015 року – нуль). Залишок цих інструментів був переоцінений та погашений у 2015 році. Цей вбудований похідний інструмент являв собою валютний опціон зі строком виконання, що не перевищує 3 місяців після закінчення року. Ціна реалізації опціону складала 8,53 гривні за 1 долар США. Див. Примітки 4 та 29.

У 2015 році вбудовані похідні зобов'язання, пов'язані з коштами клієнтів, були визнані у сумі 3 947 мільйонів гривень та погашені. Ці кошти клієнтів були залучені у гривнях на умові виплати Банком компенсації у разі зниження офіційного обмінного курсу гривні по відношенню до долара США.

29 Справедлива вартість фінансових інструментів

Оцінки справедливої вартості аналізуються за рівнями ієрархії справедливої вартості наступним чином: (i) Рівень 1 – це оцінки за цінами котирування (без застосування коригувань) на активних ринках для ідентичних активів та зобов'язань; (ii) Рівень 2 – це методики оцінки з усіма суттєвими параметрами, наявними для спостереження за активами та зобов'язаннями, безпосередньо (тобто, ціни) або опосередковано (тобто, визначені на основі цін), та (iii) Рівень 3 – це оцінки, які не базуються на наявних на ринку даних (тобто, дані, за якими відсутні спостереження). При класифікації фінансових інструментів із використанням ієрархії справедливої вартості керівництво застосовує професійні судження. Якщо при оцінці справедливої вартості використовуються дані з відкритих ринків, що вимагають значних коригувань, ця оцінка відповідає оцінці за рівнем 3. Значущість даних, використаних при оцінці, визначається у порівнянні з усією оціненою сумою справедливої вартості.

(а) Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі

Оцінки справедливої вартості, що застосовуються на повторюваній основі, – це такі оцінки, застосування яких вимагається або дозволяється стандартами бухгалтерського обліку при відображенні сум у консолідованому звіті про фінансовий стан на кінець кожного звітного періоду. Далі показано їх класифікацію за рівнями ієрархії справедливої вартості:

	31 грудня 2015 р.				31 грудня 2014 р.			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
<i>У мільйонах українських гривень</i>								
ФІНАНСОВІ АКТИВИ, ВІДОБРАЖЕНІ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ								
<i>Інші фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток</i>								
	-	238	-	238	-	-	-	-
<i>Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу</i>								
Державні облігації	177	-	-	177	277	-	-	277
Облігації банків	-	-	-	-	-	-	-	-
Акції, що не мають котирувань	-	1 883	-	1 883	-	985	-	985
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	30 673	30 673	-	-	19 978	19 978
<i>Інші фінансові активи</i>								
Похідні фінансові інструменти за операціями своп, форвард та спот	-	-	43	43	-	-	74	74
НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ								
Приміщення	-	-	2 294	2 294	-	-	2 116	2 116
ВСЬОГО АКТИВІВ, СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ЯКИХ ОЦІНЮЄТЬСЯ НА ПОВТОРЮВАНІЙ ОСНОВІ	177	2 121	33 010	35 308-	277	985	22 168	23 430
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ВІДОБРАЖЕНІ ЗА СПРАВЕДЛИВОЮ ВАРТІСТЮ								
Вбудовані похідні фінансові зобов'язання	-	-	-	-	-	-	10 047	10 047
<i>Інші фінансові зобов'язання</i>								
Похідні фінансові інструменти за операціями своп, форвард та спот	-	-	3	3	-	-	55	55
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ, СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ЯКИХ ОЦІНЮЄТЬСЯ НА ПОВТОРЮВАНІЙ ОСНОВІ	-	-	3	3	-	-	10 102	10 102

Метод оцінки, що застосовується для визначення справедливої вартості на рівні 2 ієрархії, пов'язаний з ринковими цінами акцій тих самих компаній на активному ринку.

29 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Вбудовані похідні фінансові активи та зобов'язання віднесені до рівня 3, оскільки вони вимагають від керівництва припущень щодо кредитного ризику контрагента, не підкріплених даними з відкритих ринків.

Далі подано вивірення змін справедливої вартості на рівні 3 ієрархії справедливої вартості вбудованих похідних фінансових активів за 12 місяців, що закінчуються 31 грудня 2015 та 2014 років:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Вбудовані похідні фінансові інструменти
Справедлива вартість на 1 січня 2014 р.	3 816
Початкове визнання похідного інструмента	1 912
Отримані грошові кошти	(2 519)
Прибутки мінус збитки від вбудованих похідних фінансових активів	16 769
Справедлива вартість вбудованих похідних фінансових активів на 31 грудня 2014 р.	19 978
Початкове визнання похідного інструмента	2 029
Отримані грошові кошти	(1 005)
Прибутки мінус збитки від вбудованих похідних фінансових активів	9 671
Справедлива вартість вбудованих похідних фінансових активів на 31 грудня 2015 р.	30 673

Крім суми прибутків мінус збитки від вбудованих похідних фінансових інструментів, розкритої вище, Група визнала збиток у сумі 10 047 мільйонів гривень від вбудованих похідних фінансових зобов'язань, як описано у Примітках 4 та 30, у складі прибутку чи збитку за 2014 рік. У 2015 році при остаточному погашенні цих вбудованих похідних фінансових зобов'язань був визнаний прибуток від переоцінки у сумі 793 мільйони гривень.

У 2015 році вбудовані похідні зобов'язання, пов'язані з коштами клієнтів, були визнані у сумі 3 947 мільйонів гривень та погашені. Ці кошти клієнтів були залучені у гривнях на умові виплати Банком компенсації у разі зниження офіційного обмінного курсу гривні по відношенню до долара США.

Оцінка справедливої вартості вбудованих похідних фінансових активів та зобов'язань регулярно переглядається Банком. Керівництво аналізує коректність базових даних моделі оцінки, а також результат оцінки. Вбудовані похідні фінансові активи та зобов'язання виникають, відповідно, за закритими розміщеннями облігацій у гривнях та кредитними договорами, які випущені чи укладені з фіксованими процентними ставками у національній валюті (гривні), але індексуються на зміни обмінного курсу гривні до долара США. Вбудовані похідні фінансові інструменти оцінюються за чистою приведеною вартістю розрахункових майбутніх грошових потоків. Модель справедливої вартості оснований на ринкових даних (очікувані курси обміну гривні до долара США та ставка дисконтування), а також неринкових даних (кредитний ризик).

Інформацію щодо очікуваних курсів обміну гривні до долара США надає Казначейство Групи. Ці курси обміну ґрунтуються на прогнозах авторитетних міжнародних агенцій та знаходяться у діапазоні від 22 до 29 гривень за 1 долар США на наступний рік. Ставка дисконтування, що застосовується для визначення справедливої вартості, розраховується Казначейством та являє собою зважені скориговані на премію на ризик купонні ставки за наявними облігаціями, що котируються на ринку та були емітовані на українському ринку протягом звітного періоду. Кредитні ризики визначаються Напрямком «Ризик-менеджмент» окремо для кожного позичальника.

Станом на 31 грудня 2014 року керівництво використало такі базові дані: прогнозні курси обміну у діапазоні від 23,49 гривні за 1 долар США до 25,71 гривні за 1 долар США (на 31 грудня 2014 року - від 16,47 гривні за 1 долар США до 21,72 гривні за 1 долар США), ставку дисконту у розмірі 16,40% (на 31 грудня 2014 року - 15,96%) та середній резерв під кредитний ризик за вбудованим похідним фінансовим активом на рівні 65,17% (на 31 грудня 2014 року - 71,12%). Інформацію про чутливість справедливої вартості цих інструментів до змін припущень, застосованих для їх оцінки, подано у Примітці 4.

29 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Концентрація похідних фінансових інструментів за галузями економіки та напрямками комерційної діяльності є такою:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	31 грудня 2015 р.		31 грудня 2014 р.	
	Сума	%	Сума	%
Промислове виробництво та хімічна промисловість	2 605	8	9 448	47
Виробництво та торгівля феросплавами	7 956	26	5 960	30
Торгівля нафтопродуктами	11 721	38	3 503	18
Гірськолижний курорт, туризм та футбольні клуби	7 912	26	-	-
Сільське господарство, сільськогосподарське машинобудування та харчова промисловість	150	-	138	1
Авіап перевезення	78	1	68	-
Інші валюти	251	1	861	4
Всього вбудованих похідних фінансових активів	30 673	100	19 978	100

Фінансовий вплив заставного забезпечення показаний шляхом окремого розкриття вартості забезпечення для (i) фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють справедливій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим заставним забезпеченням»), та (ii) фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше справедливої вартості активу («активи з недостатнім заставним забезпеченням»).

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2015 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Справедлива вартість похідного фінансового інструменту	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення	Справедлива вартість похідного фінансового інструменту	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення
Кредити юридичним особам	30 596	34 606	77	49

Нижче показаний вплив забезпечення станом на 31 грудня 2014 року:

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Справедлива вартість похідного фінансового інструменту	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення	Справедлива вартість похідного фінансового інструменту	Очікувані грошові потоки від реалізації заставного забезпечення
Кредити юридичним особам	19 428	20 667	550	390

Справедлива вартість похідних фінансових інструментів за операціями своп, форвард та спот була розрахована на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоків, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився.

29 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

(б) Активи та зобов'язання, які не відображаються за справедливою вартістю але справедлива вартість яких розкривається у звітності

Справедлива вартість за рівнями ієрархії та відповідна балансова вартість активів, що не відображаються за справедливою вартістю, є такою:

У мільйонах українських гривень	31 грудня 2015 р.				31 грудня 2014 р.			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Балансова вартість	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Балансова вартість
ФІНАНСОВІ АКТИВИ								
Заборгованість інших банків								
Розміщення коштів в інших банках	-	-	260	260	-	-	2 502	2 502
Гарантійні депозити в інших банках	-	-	3 429	3 429	-	-	13 083	13 083
Кредити та аванси клієнтам								
Кредити юридичним особам	-	-	163 697	167 915	-	-	130 967	134 620
Кредити фізичним особам – кредитні картки	-	-	18 052	18 052	-	-	19 354	19 354
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	-	-	6 197	6 202	-	-	4 524	4 487
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	-	-	142	276	-	-	224	243
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	-	-	30	26	-	-	127	131
Кредити фізичним особам – інші кредити	-	-	1 008	1 012	-	-	984	984
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	-	-	1 278	1 335	-	-	1 450	1 454
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	-	537	521	-	-	624	557
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення								
Державні облігації	762	-	-	734	606	-	-	596
Облігації компаній	31	-	-	31	32	-	-	32
Облігації банків	1	-	-	1	20	-	-	20
Фінансові активи, включені до складу необоротних активів, утримуваних для продажу (або груп вибуття)								
-	-	-	192	192	-	-	2 539	2 539
Інші фінансові активи								
Дебіторська заборгованість, що виникла при вибутті дочірньої компанії	-	-	45	45	-	-	590	590
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	-	-	29	29	-	-	71	71
Дебіторська заборгованість за пластиковими картками	-	-	22	22	-	-	13	13
Інше	-	-	150	150	-	-	114	114
ВСЬОГО	794	-	195 068	200 232	658	-	177 166	181 390

У 2014 році фінансові активи, включені до складу необоротних активів, утримуваних для продажу (або груп вибуття), представлені кредитами та авансами клієнтам та іншими фінансовими активами.

Справедлива вартість грошових коштів та їх еквівалентів приблизно дорівнює їх балансовій вартості.

29 Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Справедлива вартість за рівнями ієрархії та відповідна балансова вартість зобов'язань, що не відображаються за справедливою вартістю, є такою:

У мільйонах українських гривень	31 грудня 2015 р.				31 грудня 2014 р.			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Балансова вартість	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Балансова вартість
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ								
Заборгованість перед НБУ								
Заборгованість перед НБУ	-	27 079	-	27 079	-	18 357	-	18 357
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями								
Строкові розміщення коштів інших банків	-	912	1 286	2 258	-	843	1 721	2 564
Довгострокові кредити за кредитними лініями від інших фінансових організацій	-	-	1 655	1 654	-	-	-	-
Кореспондентські рахунки та депозити «овернайт» інших банків	-	560	-	560	-	711	-	711
Гарантійні депозити інших банків	-	-	4	4	-	-	4	4
Кошти клієнтів								
Строкові депозити фізичних осіб	-	-	112 767	111 773	-	-	91 422	91 080
Поточні рахунки/рахунки до запитання фізичних осіб	-	32 418	-	32 418	-	22 521	-	22 521
Поточні/розрахункові рахунки юридичних осіб	-	30 610	-	30 614	-	23 602	-	23 488
Строкові депозити юридичних осіб	-	-	17 780	17 105	-	-	15 509	14 964
Власні боргові цінні папери								
Закрите розміщення облігацій Єврооблігації	6 232	-	-	9 131	3 546	-	-	5 874
Іпотечні облігації	14	-	-	14	98	-	-	98
Зобов'язання, безпосередньо пов'язані з групами вибуття, утримуваними для продажу								
	-	-	-	-	-	-	3 124	3 124
Інші фінансові зобов'язання								
Кошти у розрахунках	-	-	54	54	-	-	19	19
Кредиторська заборгованість	-	-	202	202	-	-	158	158
Інше	-	-	748	748	-	-	495	495
Субординований борг								
Субординований борг	-	3 222	4 301	9 466	-	1 270	3 031	5 450
ВСЬОГО	6 246	94 801	138 797	243 080	3 644	69 319	115 483	190 922

У 2014 році фінансові зобов'язання, включені до складу зобов'язань, безпосередньо пов'язаних із групами вибуття, утримуваними для продажу, представлені коштами клієнтів, заборгованістю перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями і іншими фінансовими зобов'язаннями.

Справедлива вартість рівнів 2 та 3 за ієрархією справедливої вартості була оцінена з використанням методу дисконтованих грошових потоків та ринкових цін облігацій, які котируються на неактивному ринку. Розрахункова справедлива вартість інструментів із плаваючою процентною ставкою, що не котируються на активному ринку, дорівнює їхній балансовій вартості. Справедлива вартість інструментів з фіксованою процентною ставкою, які не мають ринкових котирувань, була розрахована на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоків, дисконтованих із застосуванням поточних процентних ставок для нових інструментів, що мають подібний кредитний ризик та строк до погашення, який залишився.

Для активів Група застосовує припущення про процентні ставки, за якими контрагенти на цей час могли б отримати нові позикові кошти та передоплати. Щодо зобов'язань застосовується відповідна ставка для Групи. До зобов'язань, що погашаються на вимогу, застосовується дисконтування від першої вірогідної дати вимоги про сплату. Зобов'язання Групи перед клієнтами захищені Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, як описано у Примітці 1 Справедлива вартість цих зобов'язань відображає це підвищення кредитної якості.

30 Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Для цілей оцінки МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» встановлює такі категорії фінансових активів: (а) кредити та дебіторська заборгованість; (б) фінансові активи для подальшого продажу; (в) фінансові активи, що утримуються до погашення та (г) фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат. Фінансові активи за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат, поділяються на дві підкатегорії: (і) активи, включені до цієї категорії при початковому визнанні, та (іі) активи, віднесені до категорії призначених для торгівлі. Крім того, дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом є окремою категорією. Нижче в таблиці показана звірка фінансових активів з категоріями оцінки станом на 31 грудня 2015 року:

	Кредити та дебіторська заборгованість	Активи для подальшого продажу	Активи за справедливою вартістю через фінансовий результат, що утримуються для торгівлі	Активи, що утримуються до погашення	Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	Всього
<i>У мільйонах українських гривень</i>						
АКТИВИ						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви						
	35 609	-	-	-	-	35 609
Інші фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток						
Заборгованість інших банків	-	-	238	-	-	238
Розміщення коштів в інших банках	260	-	-	-	-	260
Гарантійні депозити в інших банках	3 429	-	-	-	-	3 429
Кредити та аванси клієнтам						
Кредити юридичним особам	167 915	-	-	-	-	167 915
Кредити фізичним особам – кредитні картки	18 052	-	-	-	-	18 052
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	6 202	-	-	-	-	6 202
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	276	-	-	-	-	276
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	26	-	-	-	-	26
Кредити фізичним особам – інші кредити	1 012	-	-	-	-	1 012
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	1 335	-	-	-	-	1 335
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	-	-	-	521	521
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	30 673	-	-	30 673
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу						
Державні облигації	-	177	-	-	-	177
Облигації банків	-	-	-	-	-	-
Акції, що не мають котирувань	-	1 883	-	-	-	1 883
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення						
Державні облигації	-	-	-	734	-	734
Облигації банків	-	-	-	1	-	1
Облигації компаній	-	-	-	31	-	31
Інші фінансові активи						
Дебіторська заборгованість, що виникла при вибутті дочірньої компанії	45	-	-	-	-	45
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	29	-	-	-	-	29
Дебіторська заборгованість за пластиковими картками	22	-	-	-	-	22
Похідні фінансові інструменти за операціями своп, форвард та спот	-	-	43	-	-	43
Інше	150	-	-	-	-	150
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	234 362	2 060	30 954	766	521	268 663
НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ						6 271
ВСЬОГО АКТИВІВ						274 934

30 Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки (продовження)

Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року всі фінансові зобов'язання Групи, крім похідних фінансових інструментів, обліковані за амортизованою вартістю. Похідні фінансові інструменти відносяться до категорії оцінки «за справедливою вартістю, зміни якої відносяться на фінансовий результат».

Нижче в таблиці показана звірка фінансових активів з цими категоріями оцінки станом на 31 грудня 2014 року:

	Кредити та дебіторська заборгованість	Активи для подальшого продажу	Активи за справедливою вартістю через фінансовий результат, що утримуються для торгівлі	Активи, що утримуються до погашення	Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	Всього
<i>У мільйонах українських гривень</i>						
АКТИВИ						
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви						
	19 582	-	-	-	-	19 582
Заборгованість інших банків						
Розміщення коштів в інших банках	2 502	-	-	-	-	2 502
Гарантійні депозити в інших банках	13 083	-	-	-	-	13 083
Кредити та аванси клієнтам						
Кредити юридичним особам	134 620	-	-	-	-	134 620
Кредити фізичним особам – кредитні картки	19 354	-	-	-	-	19 354
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	4 487	-	-	-	-	4 487
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	243	-	-	-	-	243
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	131	-	-	-	-	131
Кредити фізичним особам – інші кредити	984	-	-	-	-	984
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	1 454	-	-	-	-	1 454
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	-	-	-	-	557	557
Вбудовані похідні фінансові активи						
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу						
Державні облигації	-	277	-	-	-	277
Акції, що не мають котирувань	-	985	-	-	-	985
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення						
Державні облигації	-	-	-	594	-	594
Облигації банків	-	-	-	54	-	54
Інші фінансові активи						
Дебіторська заборгованість, що виникла при вибутті дочірньої компанії	588	-	-	-	-	588
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	65	-	-	-	-	65
Дебіторська заборгованість за пластиковими картками	13	-	-	-	-	13
Похідні фінансові інструменти за операціями своп, форвард та спот	-	-	82	-	-	82
Інше	114	-	-	-	-	114
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	197 220	1 262	20 060	648	557	219 747
НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ						5 425
ВСЬОГО АКТИВІВ						225 172

31 Операції з пов'язаними сторонами

Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, сумісним контролем або якщо одна з них має можливість контролювати іншу, або може мати суттєвий вплив при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі.

Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року залишки по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

	31 грудня 2015 р.			31 грудня 2014 р.		
	Основні акціонери	Керів-ництво	Компанії під контролем основних акціонерів	Основні акціонери	Керів-ництво	Компанії під контролем основних акціонерів
<i>У мільйонах українських гривень</i>						
Кредити та аванси клієнтам, чиста сума (процентна ставка за угодою: 2015 рік: гривні - 16%, долари США - 11%, євро - 10%; 2014 рік: гривні - 15%, долари США - 17%, євро - 15%)	-	6	34 503	-	1	18 530
Кредити та аванси клієнтам, списані як безнадійні	-	-	(516)	-	-	(1 576)
Вбудовані похідні фінансові активи	-	-	6 572	-	-	449
Інвестиційні цінні папери для подальшого продажу	-	-	1	-	-	-
Інші фінансові активи	-	-	-	-	-	2
Інші активи	-	-	-	-	-	63
Кошти клієнтів (процентна ставка за угодою: 2015 рік: гривні - 5%, долари США - 9%, євро - 9%; 2014 рік: гривні - 6%, долари США - 11%, євро - 8%)	1 145	241	3 288	1 024	168	3 324
Заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями	-	-	1 641	-	-	-
Субординований борг (процентна ставка за угодою: 2015 рік: долари США - 11%, євро - 6%; 2014 рік: долари США - 6%)	-	-	2 251	-	-	206
Інші фінансові зобов'язання	-	-	3	-	-	-

Ця примітка підготовлена відповідно до вимог Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 24 «Пов'язані сторони» (МСБО 24). Критерії визначення пов'язаних сторін за МСБО 24 відрізняються від критеріїв, що стосуються визначення пов'язаних сторін відповідно до Положення Національного банку України № 315. Відповідно, інформація про операції та залишки за операціями з пов'язаними сторонами, розкрита у наведених вище таблицях, ґрунтується на вимогах МСБО 24.

31 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Нижче наведено доходи та витрати по операціях з пов'язаними сторонами за 2015 та 2014 роки:

	2015 рік			2014 рік		
	Основні акціонери	Керівництво	Компанії під контролем основних акціонерів	Основні акціонери	Керівництво	Компанії під контролем основних акціонерів
<i>У мільйонах українських гривень</i>						
Процентні доходи	-	-	3 403	-	-	2 234
Процентні витрати	(90)	(63)	(704)	(85)	(10)	(430)
Резерв на знецінення кредитів	-	-	(285)	-	-	(364)
Доходи за виплатами та комісійними	-	-	52	-	-	45
Збитки мінус прибутки від похідних фінансових інструментів	-	-	2 574	-	-	(37)
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти	-	-	7 285	-	-	7 265
Інші операційні доходи	-	-	14	-	-	12
Адміністративні та інші операційні витрати, за винятком винагороди керівництву	-	-	(102)	-	(295)	(234)

Станом на 31 грудня 2015 року та 31 грудня 2014 року інші вимоги та зобов'язання по операціях з пов'язаними сторонами були такими:

	31 грудня 2015 р.		31 грудня 2014 р.	
	Компанії під контролем основних акціонерів		Компанії під контролем основних акціонерів	
<i>У мільйонах українських гривень</i>				
Гарантії надані	49		76	
Безвідкличні зобов'язання з надання кредитів	17		-	
Імпортні акредитиви	5		143	
Всього зобов'язань, пов'язаних з кредитуванням, та фінансових гарантій	71		219	

Загальні суми кредитів, наданих пов'язаним сторонам та повернутих пов'язаними сторонами протягом 2015 та 2014 років, були такими:

	2015 рік			2014 рік		
	Основні акціонери	Керівництво	Компанії під контролем основних акціонерів	Основні акціонери	Керівництво	Компанії під контролем основних акціонерів
<i>У мільйонах українських гривень</i>						
Суми, надані пов'язаним сторонам за період	-	25	9 758	-	21	12 825
Суми, повернуті пов'язаними сторонами за період	-	25	12 118	-	20	11 704

У 2014 році Банк продав пов'язаній стороні активи загальною сукупною сумою 8 060 мільйонів гривень та зобов'язання загальною сукупною сумою 8 215 мільйонів гривень, що стосуються Криму.

У 2015 році винагорода членів Правління складалася із заробітної платні, премій, відрахувань у пенсійний фонд та інших короткострокових виплат у загальній сумі 18 мільйонів гривень (на 31 грудня 2014 року – 18 мільйонів гривень), включаючи відрахування до Державного пенсійного фонду України в сумі 1 мільйон гривень (на 31 грудня 2014 року – 1 мільйон гривень).

31 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Крім того, у 2014 році основні акціонери Групи запропонували вищому керівництву та іншим керівникам Групи придбати приблизно 2 мільйона акцій ПриватБанку з дисконтом від номінальної вартості акцій за послуги, надані вищим керівництвом Групи «ПриватБанк». Умови реалізації права не були введені в дію. Справедлива вартість права на придбання акцій у сумі 295 мільйонів гривень, яка являє собою різницю між справедливою вартістю акцій та вартістю придбання цих акцій, запропонованою керівництву, була визнана як винагорода вищому керівництву Групи за послуги, надані Групі, у складі адміністративних та інших операційних витрат. Група визначила справедливую вартість акцій станом на дату надання права на придбання акцій із використанням оціночної методики на основі розрахунку ціни цих інструментів капіталу, яка була б встановлена в межах комерційної угоди між добре обізнаними незалежними сторонами, які діють на добровільних засадах. Суттєві параметри, використані в оціночній методиці, включали чисті активи Групи та співвідношення ціни і балансової вартості інструментів капіталу банків, які торгуються на організованому ринку, із коригуванням на фактори та припущення, які добре обізнані незалежні учасники ринку, що діють на добровільних засадах, врахували б при встановленні ціни. Станом на дату надання права на придбання акцій ціна реалізації права становила близько 95 гривень за акцію. З цієї суми 230 мільйонів гривень відносяться до винагороди вищому керівництву. Внаслідок цієї операції керівництво Групи володіє 8,95% акцій ПриватБанку.

Короткострокові премії підлягають виплаті у повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому керівництвом були надані відповідні послуги.

Станом на 31 грудня 2015 року активи у довірчому управлінні становили 1 054 мільйони гривень (на 31 грудня 2014 року – нуль). Див. Примітку 27.

32 Події після закінчення звітного періоду

У лютому – березні 2016 року НБУ підписав План реструктуризації, основні положення та вимоги якого наведені у Примітці 4. Згідно з узгодженими умовами один з акціонерів Банку, пан І.В. Коломойський, підтвердив надання особистої гарантії підтримки фінансового стану Банку та виконання Плану реструктуризації, у тому числі програми капіталізації.

Як передбачено однією з вимог Плану реструктуризації, Банк сплачує щомісячні внески у сумі 650 мільйонів гривень, починаючи з березня. У січні – червні 2016 року Банк виплатив НБУ проценти та основну суму заборгованості у сумі 5 640 мільйонів гривень. Див. Примітки 4 та 13.

У квітні 2016 року Банк уклав додаткові угоди з НБУ про продовження строків погашення кредитів рефінансування у сумі 6 577 мільйонів гривень, з первісними строками погашення у лютому та березні 2015 року, до серпня 2017 року.

Згідно з вимогами Плану реструктуризації у березні – червні 2016 року Банк для врегулювання непогашеної заборгованості за кредитами і авансами клієнтам та вбудованими похідними інструментами прийняв на баланс заставлене за ними майно на загальну суму 31 845 мільйонів гривень.

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Прийняте на баланс заставлене майно	Кредити та аванси клієнтам	Вбудовані похідні фінансові активи
Гірськолижний курорт	10 020	2 918	7 102
Резервуарний парк	8 528	8 528	-
Завод великогабаритних шин	4 959	4 959	-
Готельні комплекси	4 120	4 120	-
Спортивні комплекси	1 517	1 517	-
Інша нерухомість	2 701	2 701	-
Всього конфіскованого заставного майна	31 845	24 743	7 102

32 Події після закінчення звітного періоду (продовження)

1 березня 2016 року Правління AS PrivatBank ухвалило затвердження емісії 6 000 000 нових акцій, оголошеної на позачергових Загальних зборах акціонерів 21 грудня 2015 року. Всі акції нової емісії були придбані поточними акціонерами AS PrivatBank. В результаті емісії акцій акціонерний капітал AS PrivatBank збільшився до 86 349 556 євро. Зміни акціонерного капіталу AS PrivatBank були зареєстровані у Господарському реєстрі Регістру підприємств Латвійської республіки. Оскільки ПАТ КБ "ПриватБанк" як материнська компанія AS PrivatBank не брало участі у новій емісії акцій, його частка у капіталі латвійського дочірнього банку була розмита до 46,54%. Попри ці зміни, Група залишається одним з найбільших акціонерів AS PrivatBank та продовжує здійснювати контроль над своїм дочірнім банком в Латвії.

У жовтні 2015 року Група отримала деномінований у гривнях субординований борг у сумі 70 мільйонів доларів США (1 491 мільйон гривень за обмінним курсом на дату отримання) під договірну процентну ставку 11% річних зі щопіврічною сплатою процентів та строком погашення за договором у лютому 2021 року. Після закінчення року цей субординований борг був зареєстрований НБУ, проте без надання дозволу на його врахування при розрахунку капіталу 2 рівня, внаслідок чого він був рекласифікований у заборгованість перед іншими банками та іншими фінансовими організаціями станом на 31 грудня 2015 року, оскільки Група розглядала цю подію як таку, що вимагає коригування фінансової звітності. Умови субординованого боргу залишилися без змін.

У червні 2015 року Група отримала деномінований у доларах США субординований борг у сумі 80 мільйонів доларів США (1 694 мільйони гривень за обмінним курсом на дату отримання) під договірну процентну ставку 11% річних зі щомісячною сплатою процентів та строком погашення за договором у червні 2020 року. Група планує переведення цього субординованого боргу до статутного капіталу за умови затвердження на наступних Зборах акціонерів.

Надходження коштів клієнтів протягом січня – травня 2016 року після вирахування впливу переоцінки валют склало 2 815 мільйонів гривень, або 1,5% від суми коштів клієнтів станом на 31 грудня 2015 року.

Відповідно до Постанови НБУ №342 "Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України" від 7 червня 2016 року банки зобов'язані обмежити видачу (отримання) готівкових коштів в іноземній валюті через каси та банкомати в межах до 100 000 гривень до 14 вересня 2016 року. Обмеження щодо видачі готівкових коштів у гривні з банківських рахунків було повністю скасоване (раніше діяло обмеження до 500 000 гривень на добу).